

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

22 Απριλίου 2026

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 2256

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 7889

Ίδρυση και Λειτουργία νέου Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας σε συνεργασία με το Τμήμα Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Η ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τον ν. 4957/2022 «Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις» (Α' 141) και ιδίως την παρ. 4 του άρθρου 16 και τα άρθρα 63 -65, 67-69, 79-88, 283, 284 και 418.
2. Τον ν. 3374/2005 «Διασφάλιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση. Σύστημα μεταφοράς και συσώρευσης πιστωτικών μονάδων Παράρτημα διπλώματος» (Α' 189).
3. Τα άρθρα 5 και 9 του ν. 3469/2006 «Εθνικό Τυπογραφείο, Εφημερίς της Κυβερνήσεως και λοιπές διατάξεις» (Α' 131).
4. Τα άρθρα 75-80 του ν. 4727/2020 «Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024 - Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) και άλλες διατάξεις» (Α' 184) καθώς και την παρ. 5 του άρθρου 108 του ιδίου νόμου.
5. Το ν.δ. 87/1973 «Περί ιδρύσεως Πανεπιστημίων εις Θράκην και εις Κρήτην» (Α' 159), όπως τροποποιήθηκε, συμπληρώθηκε και ισχύει με τις διατάξεις του ν.δ. 114/1974 (Α' 310), του ν. 259/1976 (Α' 25), του π.δ. 296/1973 «Περί καθορισμού του τίτλου και της έδρας του εν Κρήτη ιδρυθέντος Πανεπιστημίου» (Α' 239), και τις διατάξεις του π.δ. 103/1983 «Διαδικασία ένταξης καθηγητών, διάρθρωση σε Σχολές Τμήματα και Τομείς και προϋποθέσεις για την αυτοδύναμη λειτουργία του Πανεπιστημίου Κρήτης» (Α' 48), καθώς και τη λοιπή νομοθεσία περί ιδρύσεως του Πανεπιστημίου Κρήτης και τη μετονομασίας των ακαδημαϊκών μονάδων του.
6. Την υπό στοιχεία 135557/Ζ1/01.11.2022 εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων «Εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4957/2022 "Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις" για την οργάνωση και λειτουργία προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών και λοιπά θέματα».
7. Την υπό στοιχεία 108990/Ζ1/2022 απόφαση του Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων «Ρύθμιση των θεμάτων σχετικά με τη διαδικασία δωρεάν φοίτησης σε Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών με τέλη φοίτησης» (Β' 4899).
8. Την υπό στοιχεία 18137/Ζ1/16.02.2023 κοινή υπουργική απόφαση «Καθορισμός των προϋποθέσεων και της διαδικασίας οργάνωσης Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών με μεθόδους εξ αποστάσεως Εκπαίδευσης στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.)» (Β' 1079).
9. Την υπ' αρ. 496η/16.02.2023, θέμα Εκπαίδευσης και Έρευνας 3ο, απόφαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Κρήτης για την Στρατηγική του Ιδρύματος για νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών.
10. Την υπ' αρ. 510η/18.01.2024, θέμα Ακαδημαϊκά 9ο, απόφαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Κρήτης για τον Κανονισμό για την εφαρμογή της ηλεκτρονικής μάθησης/εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στο Πανεπιστήμιο Κρήτης.

11. Την υπ' αρ. 522η/24.10.2024, θέμα Ακαδημαϊκά 12ο, απόφαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Κρήτης για τον Στρατηγικό Προγραμματισμό του Πανεπιστημίου Κρήτης.

12. Την υπ' αρ. 522η/24.10.2024, θέμα Εκπαίδευσης και Έρευνας 1ο, (ΑΔΑ: ΨΛ8Λ469Β7Γ-ΩΗΤ) απόφαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Κρήτης για τη συγκρότηση της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης.

13. Την υπ' αρ. 7872/12.04.2024 διαπιστωτική πράξη του Πρύτανη «Εκλογή Πρύτανη και ορισμός τεσσάρων (4) Αντιπρυτάνεων του Πανεπιστημίου Κρήτης» (Υ.Ο.Δ.Δ. 377 - Υ.Ο.Δ.Δ. 411 διόρθωση σφάλματος) με τετραετή θητεία από 01.09.2024 έως 31.08.2028.

14. Την υπ' αρ. 18306/03.09.2024 απόφαση του Πρύτανη «Καθορισμός των τομέων ευθύνης, μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στους τέσσερις (4) Αντιπρυτάνεις του Πανεπιστημίου Κρήτης και καθορισμός της σειράς αναπλήρωσης του Πρύτανη από τους Αντιπρυτάνεις» (Β' 5137, διόρθωση σφάλματος Β'5298).

15. Την υπ' αρ. 19365/08.09.2025 (ΑΔΑ: ΡΑ0Λ469Β7Γ-ΦΔΥ) πράξη συγκρότησης της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Κρήτης για το ακαδημαϊκό έτος 2025-2026.

16. Την υπ' αρ. 3652/20.02.2026 απόφαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Κρήτης «Κανονισμός Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης» (Β' 1300).

17. Το απόσπασμα πρακτικών της υπ' αρ. 7ης/15.01.2025 συνεδρίασης της Συνέλευσης του Τμήματος Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης για τη συμμετοχή στο Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος».

18. Το απόσπασμα πρακτικών της με ημερομηνία 15.01.2025 συνεδρίασης της Συνέλευσης του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης για την εισήγηση Ίδρυσης του Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος».

19. Το σχέδιο απόφασης Ίδρυσης και Λειτουργίας, τον Εσωτερικό Κανονισμό Σπουδών, το Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας, τον αναλυτικό προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων για τα πρώτα πέντε (5) έτη λειτουργίας, τη Μελέτη Σκοπιμότητας και Βιωσιμότητας, την Έκθεση ανάλυσης των μεθόδων εξ αποστάσεως οργάνωσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας και το Παράρτημα με Ενδεικτικό Κατάλογο Μαθημάτων.

20. Την εισήγηση της υπ' αρ. 18ης/24.01.2025 συνεδρίασης της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης σχετικά με την Ίδρυση νέου Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας σε συνεργασία με το Τμήμα Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης.

21. Τα πρακτικά της υπ' αρ. 528ης/20.02.2025 συνεδρίασης της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Κρήτης για την αποδοχή της εισήγησης του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας για την Ίδρυση Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας σε συνεργασία με το Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης.

22. Την υπό στοιχεία QA_2635 απόφαση Πιστοποίησης του Συμβουλίου Αξιολόγησης και Πιστοποίησης της Εθνικής Αρχής Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘΑΑΕ) του νέου Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» με διάρκεια ισχύος πέντε έτη, από 09.02.2026 έως 08.02.2031.

23. Το απόσπασμα πρακτικών της υπ' αρ. 17ης/18.03.2026 συνεδρίασης της Συνέλευσης του Τμήματος Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης.

24. Το απόσπασμα πρακτικών της με ημερομηνία 18.03.2026 συνεδρίασης της Συνέλευσης του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης.

25. Τα πρακτικά της υπ' αρ. 545ης/19.03.2026 Συνεδρίασης της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Κρήτης για το παρόν θέμα.

26. Την εισήγηση της Αντιπρυτάνεως Ακαδημαϊκών Υποθέσεων, Δια βίου Μάθησης και Ερευνητικής Πολιτικής, Καθηγήτριας Μαρίας Βαμβακάκη.

27. Το γεγονός ότι από την εφαρμογή της παρούσας απόφασης δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού και του τακτικού προϋπολογισμού του Ιδρύματος.

28. Το γεγονός ότι οι διατάξεις της παρούσας δεν αφορούν σε διοικητική διαδικασία για την οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρισης στο ΕΜΔΔ - ΜΙΤΟΣ, αποφασίζει:

Την ίδρυση και λειτουργία Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας σε συνεργασία με το Τμήμα Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης, σύμφωνα με τον ν. 4957/2022 (Α' 141), ως ακολούθως:

Α) ΑΠΟΦΑΣΗ ΙΔΡΥΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΜΕ ΤΙΤΛΟ «ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ» ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ (ΕΠΙΣΠΕΥΔΟΝ) ΚΑΙ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ

Άρθρο 1

Γενικές Διατάξεις

Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, ως επισπεύδον, σε συνεργασία με το Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, οργανώνει και λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2026-2027 Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Π.Μ.Σ.) με τίτλο «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος», σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας απόφασης και του ν. 4957/2022 (Α' 141).

Άρθρο 2

Μεταπτυχιακός Τίτλος Σπουδών

Το Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» απονέμει Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) στις εξής τέσσερις ειδικεύσεις/κατευθύνσεις: (α) Βυζαντινή Ιστορία, (β) Ευρωπαϊκή Μεσαιωνική Ιστορία, (γ) Βυζαντινή Αρχαιολογία και Ιστορία της Βυζαντινής Τέχνης, (δ) Βυζαντινή Φιλολογία.

Άρθρο 3

Γνωστικό Αντικείμενο - Σκοπός -

Μαθησιακά Αποτελέσματα - Προσόντα Αποφοίτων

3.1. Σκοπός του Προγράμματος «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» είναι η προαγωγή της επιστημονικής γνώσης και η ανάπτυξη της έρευνας του πολιτισμού του μεσαιωνικού κόσμου, αφενός μεν του Βυζαντίου, αφετέρου δε της δυτικής Ευρώπης, με έμφαση στον μεσογειακό χώρο, μέσω της διαμόρφωσης ερευνητών και ερευνητριών εξειδικευμένων σε μία από τις τέσσερις ειδικεύσεις/κατευθύνσεις του Προγράμματος, όπως αναφέρονται στο Άρθρο 2 της παρούσας απόφασης. Ο διατμηματικός χαρακτήρας και οι επιμέρους ειδικεύσεις/κατευθύνσεις διασφαλίζουν τη διεπιστημονικότητα του Προγράμματος.

3.2. Καθεμία από τις τέσσερις ειδικεύσεις/κατευθύνσεις αντιστοιχεί σε διεθνώς αναγνωρισμένο γνωστικό αντικείμενο/επιστημονικό πεδίο. Το Πρόγραμμα επικεντρώνεται στη διδασκαλία και την έρευνα σχετικά με τα πεδία αυτά, σε χρονικό εύρος που εκτείνεται από τον 4ο ως και τον 15ο αιώνα, με παράλληλη αναφορά, όταν κρίνεται εφικτό και απαραίτητο, στις περιοχές της βόρειας Βαλκανικής και των νότιων ακτών της Μεσογείου, καθώς και στην ύστερη αρχαιότητα και πρώιμη νεότερη περίοδο.

3.3. Το Πρόγραμμα διαμορφώνει ερευνητές και ερευνήτριες εξοικειωμένους/ες με τα προβλήματα και τις μεθόδους της ιστορικής, αρχαιολογικής και φιλολογικής έρευνας του βυζαντινού και δυτικού μεσαίωνα. Σε αυτό το πλαίσιο και δεδομένης της αλληλεξάρτησης μεταξύ των επιστημονικών πεδίων και ειδικεύσεων/κατευθύνσεων που καλύπτει, το Πρόγραμμα προσφέρει εξειδικευμένα ανά κατεύθυνση αλλά και κοινά επιλεγόμενα σεμινάρια και ασκήσεις/εργαστήρια. Συγκεκριμένα προβλέπονται, πέρα από σεμινάρια ιστορίας, αρχαιολογίας και ιστορίας της τέχνης, και φιλολογίας, ασκήσεις ελληνικής και λατινικής διπλωματικής, παλαιογραφίας και κωδικολογίας, μεσαιωνικών λατινικών, επιγραφικής, αρχαιολογικής έρευνας, καθώς και μεθοδολογίας αρχαιολογικής έρευνας πεδίου και αρχαιολογίας του τοπίου, κεραμικής, αρχιτεκτονικής γλυπτικής κ.λπ. Επίσης το Πρόγραμμα στοχεύει στην εξοικείωση των μεταπτυχιακών φοιτητών με εργαλεία που αναπτύσσονται στα πεδία της επιστήμης των υπολογιστών και της τεχνητής νοημοσύνης για να στηρίξουν τις ανθρωπιστικές επιστήμες (όπως διαλειτουργικά πληροφοριακά συστήματα, ψηφιακά εργαλεία επεξεργασίας και σημασιολογικής επισημείωσης κειμένων, συστήματα οπτικής αναγνώρισης χαρακτήρων και χειρόγραφων κειμένων, μεθόδους μοντελοποίησης της γνώσης που προέρχεται από κείμενα και τέχνηρα, ψηφιακές μεθόδους απεικόνισης ιστορικών τοπίων και αρχαιολογικών καταλοίπων, ψηφιακές αποτυπώσεις αρχαιολογικών μνημείων και κινητών ευρημάτων, τεκμηρίωση ευρημάτων μέσω της δημιουργίας τρισδιάστατων μοντέλων, χρήση γεωγραφικών συστημάτων πληροφοριών κ.ά.). Το αναμενόμενο μαθησιακό αποτέλεσμα είναι οι μεταπτυχιακοί φοιτητές να έλθουν σε επαφή με την επιστημονική αιχμή των παραπάνω γνωστικών πεδίων και με διεπιστημονικές μεθόδους, ώστε να δύνανται να υλοποιούν αυτόνομη έρευνα και να εκπονούν πρωτότυπες εργασίες στους προαναφερθέντες τέσσερις τομείς ειδίκευσης.

3.4. Οι απόφοιτοι και οι απόφοιτες του Προγράμματος έχουν τα προσόντα που απαιτούνται για να προχωρήσουν στην εκπόνηση διδακτορικής διατριβής, καθώς και για να ενταχθούν σε ευρύ πεδίο εργασιακών επιλογών: στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, την Αρχαιολογική Υπηρεσία, τον δημόσιο τομέα γενικότερα· σε ερευνητικά προγράμματα των ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών, αρχεία, βιβλιοθήκες, μουσεία, πι-

νακοθήκες, εκδοτικούς οίκους και άλλους θεσμούς προαγωγής και διάχυσης της επιστημονικής γνώσης και έρευνας. Η κριτική σκέψη, η ικανότητα δοκιμογραφίας και η ιστορική, φιλολογική, αρχαιολογική γνώση, είναι επίσης δεξιότητες σε υψηλή ζήτηση από εταιρείες και ακαδημαϊκές μονάδες που αναπτύσσουν εφαρμογές αιχμής στο πεδίο της τεχνητής νοημοσύνης. Τέλος, οι απόφοιτοι του προγράμματος μπορούν να επιδιώξουν σταδιοδρομία στο ΕΚΔΔΑ και στον Διπλωματικό Κλάδο.

Άρθρο 4

Χρονική Διάρκεια Λειτουργίας του Προγράμματος

Το Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» θα λειτουργήσει τουλάχιστον μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2035-2036, υπό την προϋπόθεση της περιοδικής πιστοποίησης και θετικής αξιολόγησής του.

Άρθρο 5

Κατηγορίες πτυχιούχων που γίνονται δεκτοί - Κριτήρια επιλογής

5.1. Δεκτοί ως υποψήφιοι στο Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» γίνονται πτυχιούχοι Τμημάτων Ιστορίας, Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Φιλολογίας, Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, Κοινωνικής Ανθρωπολογίας ή Εθνολογίας, καθώς και Προγραμμάτων Σπουδών Ελληνικού και Ευρωπαϊκού Πολιτισμού ελληνικών ή αναγνωρισμένων ομοταγών Α.Ε.Ι. της αλλοδαπής. Πέραν αυτών στην κατεύθυνση της Βυζαντινής Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Βυζαντινής Τέχνης γίνονται δεκτοί και πτυχιούχοι των Τμημάτων Αρχιτεκτονικής και Α.Σ.Κ.Τ. ελληνικών ή αναγνωρισμένων ομοταγών Α.Ε.Ι. της αλλοδαπής. Πτυχιούχοι άλλων από τα παραπάνω οριζόμενα τμήματα της ημεδαπής και της αλλοδαπής γίνονται δεκτοί κατά περίπτωση, με σχετική απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών (Ε.Π.Σ.), κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής (Σ.Ε.), του Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος», εφόσον το πτυχίο τους προέρχεται από τμήμα συγγενές με το γνωστικό αντικείμενο του Δ.Π.Μ.Σ. ή εφόσον προκύπτει από το πτυχίο τους ότι έχουν παρακολουθήσει ικανό αριθμό σχετικών μαθημάτων.

5.2. Στα κριτήρια επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών περιλαμβάνονται τα εξής:

α) βαθμός πτυχίου· β) προφορική συνέντευξη· γ) γραπτή εξέταση στη Βυζαντινή Ιστορία, την Ευρωπαϊκή Μεσαιωνική Ιστορία, τη Βυζαντινή Αρχαιολογία και Ιστορία της Βυζαντινής Τέχνης, ή τη Βυζαντινή Φιλολογία· δ) προφορική εξέταση στη Βυζαντινή Ιστορία, την Ευρωπαϊκή Μεσαιωνική Ιστορία, τη Βυζαντινή Αρχαιολογία και Ιστορία της Βυζαντινής Τέχνης, ή τη Βυζαντινή Φιλολογία· ε) γραπτή εξέταση στην αγγλική ή σε ευρωπαϊκή γλώσσα της επιλογής του/της υποψηφίου/ας· στ) γραπτή ερευνητική πρόταση για τη Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία.

Άρθρο 6

Διαδικασία αξιολόγησης αιτήσεων και επιλογής μεταπτυχιακών φοιτητών/φοιτητριών

Με απόφαση της Ε.Π.Σ., το Πρόγραμμα «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» δημοσιεύει με κάθε πρόσφορο τρόπο πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος και διοργανώνει διαδικασία επιλογής φοιτητών/φοιτητριών στο Δ.Π.Μ.Σ.

Στην προκήρυξη αναφέρονται οι προϋποθέσεις εισαγωγής, οι κατηγορίες πτυχιούχων που γίνονται δεκτοί, τα κριτήρια επιλογής, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και ο τρόπος υποβολής τους, η προθεσμία υποβολής αιτήσεων, οι ημερομηνίες των εξετάσεων, ο αριθμός εισακτέων, οι προθεσμίες ανακοίνωσης αποτελεσμάτων και υποβολής ενστάσεων, τα στοιχεία επικοινωνίας με τη Γραμματεία του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας και κάθε άλλη πρόσφορη πληροφορία για τους/τις υποψήφιους/ες.

Η Ε.Π.Σ. ορίζει Εξεταστική Επιτροπή για την αξιολόγηση των αιτήσεων των υποψηφίων σε καθεμία από τις τέσσερις ειδικεύσεις/κατευθύνσεις του Προγράμματος, σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζονται στην προκήρυξη. Η Εξεταστική Επιτροπή διεξάγει και αξιολογεί τις γραπτές και προφορικές εξετάσεις και συνεντεύξεις των υποψηφίων. Η Επιτροπή εισηγείται στην Ε.Π.Σ. την έγκριση των αποτελεσμάτων της διαδικασίας αξιολόγησης. Η Ε.Π.Σ. είναι αρμόδια για την έγκριση των αποτελεσμάτων. Οι υποψήφιοι/ες ενημερώνονται για το αποτέλεσμα της διαδικασίας αξιολόγησης των αιτήσεών τους από τη Γραμματεία του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Η Ε.Π.Σ. δύναται να καθορίσει συμπληρωματικά κριτήρια επιλογής μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών. Η διαδικασία εισαγωγής και τα κριτήρια επιλογής στο Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» ορίζονται αναλυτικά στον Εσωτερικό Κανονισμό του Προγράμματος.

Άρθρο 7**Χρονική Διάρκεια Φοίτησης**

Η χρονική διάρκεια φοίτησης για την απονομή του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) ορίζεται σε τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα.

Άρθρο 8**Πρόγραμμα Σπουδών - Ειδικεύσεις/Κατευθύνσεις -****Γλώσσα Διδασκαλίας και Εκπόνησης Διπλωματικής Εργασίας**

8.1. Για τη λήψη του Δ.Μ.Σ., οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και φοιτήτριες καθεμίας από τις τέσσερις ειδικεύσεις/κατευθύνσεις του Δ.Π.Μ.Σ. πρέπει να συγκεντρώσουν κατά τον διετή κύκλο σπουδών συνολικό αριθμό εκατόν είκοσι (120) πιστωτικών μονάδων ECTS ως εξής:

α. Υποχρεούνται να συμμετάσχουν επιτυχώς σε τέσσερα (4) μεταπτυχιακά σεμινάρια. Τα τρία (3) από αυτά πρέπει να είναι στο γνωστικό αντικείμενο της ειδίκευσης/κατεύθυνσης που έχουν επιλέξει (Βυζαντινή Ιστορία, Ευρωπαϊκή Μεσαιωνική Ιστορία, Βυζαντινή Αρχαιολογία και Ιστορία της Βυζαντινής Τέχνης, Βυζαντινή Φιλολογία). Το ένα (1) είναι επιλεγόμενο από τα γνωστικά αντικείμενα των υπόλοιπων τριών κατευθύνσεων/ειδικεύσεων του Δ.Π.Μ.Σ., ή από άλλο Π.Μ.Σ. των Τμημάτων Ιστορίας-Αρχαιολογίας και Φιλολογίας με τη σύμφωνη γνώμη της Σ.Ε. και της Ε.Π.Σ. του Δ.Π.Μ.Σ. Κάθε ένα από τα σεμινάρια διαρκεί τρεις ώρες εβδομαδιαίως επί δεκατρείς εβδομάδες και αντιστοιχεί σε δώδεκα (12) πιστωτικές μονάδες ECTS. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές συγκεντρώνουν σαράντα οκτώ (48) πιστωτικές μονάδες ECTS από την επιτυχή παρακολούθηση και εξέταση στα μεταπτυχιακά σεμινάρια.

β. Υποχρεούνται να παρακολουθήσουν επιτυχώς πέντε (5) ασκήσεις/εργαστήρια, που προσφέρονται από το Δ.Π.Μ.Σ. ή και σε συνεργασία με μέλη ΔΕΠ, ΕΔΙΠ και ΕΤΕΠ του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας και του Τμήματος Φιλολογίας. Ο σκοπός των ασκήσεων/εργαστηρίων είναι οι φοιτητές και φοιτήτριες του Δ.Π.Μ.Σ. να αποκτήσουν απαραίτητες δεξιότητες τόσο της ειδίκευσης/κατεύθυνσης που έχουν επιλέξει ή/και των άλλων ειδικεύσεων, όσο και σε εργαλεία που αναπτύσσονται στα πεδία της επιστήμης των υπολογιστών και της τεχνητής νοημοσύνης για να στηρίξουν τις ανθρωπιστικές επιστήμες. Καθεμία από τις πέντε ασκήσεις ή εργαστήρια έχει διάρκεια 39 ωρών, οι οποίες κατανέμονται στο εξάμηνο ανάλογα με το αντικείμενο της άσκησης/εργαστηρίου· αντιστοιχεί σε έξι (6) πιστωτικές μονάδες ECTS και οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και φοιτήτριες οφείλουν να συγκεντρώσουν τριάντα (30) πιστωτικές μονάδες ECTS από την επιτυχή παρακολούθηση και εξέταση στα παραπάνω μαθήματα.

γ. Οφείλουν να συντάξουν, να υποβάλουν και να υποστηρίξουν δημοσίως μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία (Μ.Δ.Ε.). Η έρευνα, συγγραφή και υποστήριξη της Μ.Δ.Ε. αντιστοιχούν σε 42 πιστωτικές μονάδες ECTS, που κατανέμονται σε δύο εξάμηνα σπουδών ως εξής: i. στο τρίτο εξάμηνο σπουδών, αναζήτηση θέματος Μ.Δ.Ε., έρευνα σε πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές και τεκμήρια για τη σύνταξη της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας («Μεθοδολογία έρευνας σε πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές και τεκμήρια για την εκπόνηση της Μ.Δ.Ε.»): δώδεκα (12) πιστωτικές μονάδες ECTS. ii. στο τέταρτο εξάμηνο σπουδών, ολοκλήρωση της έρευνας και της μελέτης του υλικού, εκπόνηση και επιτυχής υποστήριξη της διπλωματικής εργασίας. Η συγγραφή και η επιτυχή υποστήριξη της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας αντιστοιχεί σε τριάντα (30) πιστωτικές μονάδες ECTS.

δ. Στο Δ.Μ.Π.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» προβλέπεται η διενέργεια πρακτικής άσκησης φοιτητών ως προαιρετικής εκπαιδευτικής δραστηριότητας, σύμφωνα με τα άρθρα 11.2.γ.ii και 16 του Κανονισμού Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης (Β' 1300/2026). Οι μ.φ. δύνανται να αντικαθιστούν μία άσκηση/εργαστήριο από τις πέντε που οφείλουν να παρακολουθήσουν επιτυχώς με την εκπόνηση πρακτικής άσκησης. Από τις πιστωτικές μονάδες ECTS που θα αντιστοιχούν στην πρακτική άσκηση, έξι (6) θα πιστώνονται έναντι της λήψης του Δ.Μ.Σ. και οι υπόλοιπες θα καταγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος.

8.2. Το ενδεικτικό πρόγραμμα των μεταπτυχιακών σεμιναρίων και ασκήσεων/εργαστηρίων, καθώς και της προετοιμασίας, έρευνας, σύνταξης και δημόσιας υποστήριξης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας προκειμένου οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να λάβουν το Δ.Μ.Σ. σε καθεμία από τις τέσσερις (4) ειδικεύσεις/κατευθύνσεις του Δ.Π.Μ.Σ. ορίζεται ως εξής (σύντομη περιγραφή των ενδεικτικών σεμιναρίων και ασκήσεων/εργαστηρίων περιέχεται στο Παράρτημα):

Α. Ειδίκευση/Κατεύθυνση Βυζαντινής Ιστορίας

Α' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Σεμινάριο Βυζαντινής Ιστορίας	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12

Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
ΣΥΝΟΛΟ		30
Β' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Σεμινάριο Βυζαντινής Ιστορίας	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
Επιλεγόμενο Σεμινάριο	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
ΣΥΝΟΛΟ		30
Γ' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Σεμινάριο Βυζαντινής Ιστορίας	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
Άσκηση ή Πρακτική Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
Μεθοδολογία Έρευνας σε πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές και τεκμήρια για την εκπόνηση της Μ.Δ.Ε.	Υποχρεωτική	12
ΣΥΝΟΛΟ		30
Δ' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Συγγραφή Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας	Υποχρεωτική	30
ΣΥΝΟΛΟ		30
B. Ειδίκευση/Κατεύθυνση Ευρωπαϊκής Μεσαιωνικής Ιστορίας		
Α' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Σεμινάριο Μεσαιωνικής Ιστορίας	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
Άσκηση	Κατ' επιλογήν Υποχρεωτική	6
ΣΥΝΟΛΟ		30
Β' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Σεμινάριο Μεσαιωνικής Ιστορίας	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
Επιλεγόμενο Σεμινάριο	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
ΣΥΝΟΛΟ		30
Γ' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS

Σεμινάριο Μεσαιωνικής Ιστορίας	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
Άσκηση ή Πρακτική Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
«Μεθοδολογία έρευνας σε πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές και τεκμήρια για την εκπόνηση της Μ.Δ.Ε.»	Υποχρεωτική	12
ΣΥΝΟΛΟ		30

Δ' Εξάμηνο Σπουδών

Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Συγγραφή Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας	Υποχρεωτική	30
ΣΥΝΟΛΟ		30

Γ. Ειδίκευση/Κατεύθυνση Βυζαντινής Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Βυζαντινής Τέχνης

Α' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Σεμινάριο Βυζαντινής Αρχαιολογίας/Ιστορίας της Βυζαντινής Τέχνης	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
Επιλεγόμενο Σεμινάριο	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
ΣΥΝΟΛΟ		30

Β' Εξάμηνο Σπουδών

Β' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Σεμινάριο Βυζαντινής Αρχαιολογίας/Ιστορίας της Βυζαντινής Τέχνης	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
ΣΥΝΟΛΟ		30

Γ' Εξάμηνο Σπουδών

Γ' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Σεμινάριο Βυζαντινής Αρχαιολογίας/Ιστορίας της Βυζαντινής Τέχνης	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
Άσκηση ή Πρακτική Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
«Μεθοδολογία έρευνας σε πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές και τεκμήρια για την εκπόνηση της Μ.Δ.Ε.»	Υποχρεωτική	12
ΣΥΝΟΛΟ		30

Δ' Εξάμηνο Σπουδών

Δ' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Συγγραφή Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας	Υποχρεωτική	30
ΣΥΝΟΛΟ		30

Δ. Ειδίκευση/Κατεύθυνση Βυζαντινής Φιλολογίας

Α' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Σεμινάριο Βυζαντινής Φιλολογίας	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
Άσκηση	Κατ' επιλογήν Υποχρεωτική	6
ΣΥΝΟΛΟ		30
Β' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Σεμινάριο Βυζαντινής Φιλολογίας	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
Επιλεγόμενο Σεμινάριο	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
ΣΥΝΟΛΟ		30
Γ' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Σεμινάριο Βυζαντινής Φιλολογίας	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
Άσκηση ή Πρακτική Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
«Μεθοδολογία έρευνας σε πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές και τεκμήρια για την εκπόνηση της Μ.Δ.Ε.»	Υποχρεωτική	12
ΣΥΝΟΛΟ		30
Δ' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Συγγραφή Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας	Υποχρεωτική	30
ΣΥΝΟΛΟ		30

Το άνω πρόγραμμα μαθημάτων είναι ενδεικτικό. Ο αριθμός, το είδος και το περιεχόμενο των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών, καθώς και η κατανομή τους σε εξάμηνα, δύνανται να αναπροσαρμόζονται με απόφαση της Ε.Π.Σ. για λόγους διασφάλισης της εύρυθμης λειτουργίας του Δ.Π.Μ.Σ.

8.3. Γλώσσα διδασκαλίας και εξέτασης των σεμιναρίων και ασκήσεων/εργασιών, καθώς και συγγραφής των γραπτών εργασιών, συμπεριλαμβανομένης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, ορίζεται η ελληνική. Σε περίπτωση αλλοδαπών φοιτητών, ύστερα από αίτησή τους, σε συμφωνία με τον/την διδάσκοντα/ουσα ή/και τον/την επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/τρια και με την έγκριση της Ε.Π.Σ., μπορεί να οριστεί ως γλώσσα διδασκαλίας και σύνταξης των παραπάνω γραπτών εργασιών η αγγλική.

Άρθρο 9

Αριθμός Εισακτέων

Ο αριθμός εισακτέων κατ' έτος στο Πρόγραμμα ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε τριάντα δύο (32) ετησίως. Ο ανώτατος αριθμός εισακτέων κατ' έτος ανά ειδίκευση/κατεύθυνση ορίζεται σε οκτώ (8). Σε περίπτωση ισοβαθμίας δύο ή περισσότερων υποψηφίων για εισαγωγή στο Πρόγραμμα, επιτρέπεται η κατ' εξαίρεση υπέρβαση του ανώτατου αριθμού εισακτέων. Υπότροφοι του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών και διεθνών οργανισμών γίνονται δεκτοί/ές καθ' υπέρβαση του ανώτατου αριθμού εισακτέων. Επίσης γίνονται δεκτοί χωρίς εξετάσεις, καθ' υπέρβαση του ανώτατου αριθμού, κάτοχοι μεταπτυχιακού ή διδακτορικού διπλώματος, ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση της Σ.Ε. που επικυρώνεται από την Ε.Π.Σ.

Άρθρο 10

Πηγές χρηματοδότησης

Οι πηγές χρηματοδότησης του Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» δύνανται να είναι:

- α) Ίδιοι πόροι του Πανεπιστημίου Κρήτης,
- β) Ο κρατικός προϋπολογισμός ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων,
- γ) Δωρεές, χορηγίες και κάθε είδους οικονομική ενίσχυση από δημόσιες ή ιδιωτικές πηγές,
- δ) Κληροδοτήματα,
- ε) Πόροι από ερευνητικά προγράμματα ή έργα, συνέδρια, θερινά σχολεία, και
- στ) Κάθε άλλη νόμιμη πηγή.

Άρθρο 11

Δικαιώματα και υποχρεώσεις των φοιτητών/φοιτητριών

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες του Προγράμματος «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» έχουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την ισχύουσα νομοθεσία, τον Εσωτερικό Κανονισμό και τον Κανονισμό Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης (Β' 1300/2026), καθώς και τις αποφάσεις των αρμοδίων πανεπιστημιακών οργάνων διοίκησης.

Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των φοιτητών και των φοιτητριών καταγράφονται αναλυτικά στον Εσωτερικό Κανονισμό Σπουδών του Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος».

Άρθρο 12

Υποτροφίες και βραβεία

Στο Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» είναι δυνατό να χορηγούνται από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς υποτροφίες στους/στις μ.φ. Είναι δυνατόν επίσης να χορηγούνται υποτροφίες ή/και βραβεία αριστείας που προκηρύσσονται τακτικά από τον Ε.Λ.Κ.Ε. και τα Κληροδοτήματα του Πανεπιστημίου Κρήτης. Στους/στις μ.φ. του Δ.Π.Μ.Σ. μπορούν εξάλλου να απονέμονται υποτροφίες και/ή βραβεία αριστείας ή και να χορηγούνται ανταποδοτικές υποτροφίες από κονδύλια που εγγράφονται στον προϋπολογισμό του προγράμματος ή στο πλαίσιο ερευνητικών προγραμμάτων. Αρμόδιο όργανο για τον καθορισμό του αριθμού των υποτροφιών και των βραβείων, των κριτηρίων χορήγησης αυτών, καθώς και για κάθε άλλο σχετικό ζήτημα είναι η Ε.Π.Σ.

Άρθρο 13

Οργάνωση Εκπαιδευτικής Διαδικασίας

Η διδασκαλία των σεμιναριακών μαθημάτων και των ασκήσεων/εργαστηρίων του Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» γίνεται με μεικτό σύστημα (blended learning), δηλαδή με συνδυασμό δια ζώσης και σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε ποσοστά επί του συνολικού αριθμού των πιστωτικών μονάδων ECTS και των ωρών διδασκαλίας που ορίζονται με απόφαση της Ε.Π.Σ. και εξειδικεύονται στον Εσωτερικό Κανονισμό Σπουδών του Προγράμματος. Δεν προβλέπεται η χρήση μεθόδων ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία στο Δ.Π.Μ.Σ.

Άρθρο 14

Μερική φοίτηση

Προβλέπεται η δυνατότητα μερικής φοίτησης σε ειδικές περιπτώσεις φοιτητών/φοιτητριών που αδυνατούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της πλήρους φοίτησης.

Η διάρκεια μερικής φοίτησης δεν μπορεί να υπερβαίνει το διπλάσιο της κανονικής διάρκειας φοίτησης του προγράμματος, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 7 της παρούσας απόφασης.

Οι όροι και προϋποθέσεις καθώς και η διαδικασία για την έγκριση της μερικής φοίτησης καθορίζονται στον Εσωτερικό Κανονισμό του Δ.Π.Μ.Σ.

Άρθρο 15

Πνευματικά δικαιώματα και συγγενείς έννοιες

Αναφορικά με τα πνευματικά δικαιώματα καθώς και τις άλλες συγγενείς έννοιες που προκύπτουν στο πλαίσιο εκπόνησης των μεταπτυχιακών σπουδών εφαρμόζεται αντίστοιχα η Πολιτική του Πανεπιστημίου για την Προστασία και Διαχείριση της Διανοητικής Ιδιοκτησίας, όπως ενσωματώνεται στον Κανονισμό Λειτουργίας της Μονάδας Μεταφοράς Τεχνολογίας και Καινοτομίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, ο Κώδικας Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής του Πανεπιστημίου Κρήτης (Β' 4441/2025) και το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο. Τα Ακαδη-

μαϊκά Τμήματα οφείλουν να δείχνουν τη δέουσα επιμέλεια για την ενημέρωση των μεταπτυχιακών φοιτητών αναφορικά με την Πολιτική για την Προστασία και Διαχείριση της Διανοητικής Ιδιοκτησίας προκειμένου να διασφαλίζεται η τήρησή της.

Άρθρο 16

Εξουσιοδοτικές Διατάξεις

Όσα θέματα δεν ρυθμίζονται στην παρούσα απόφαση, θα ρυθμίζονται από τον Εσωτερικό Κανονισμό Σπουδών του Δ.Π.Μ.Σ. και τα αρμόδια όργανα του Προγράμματος και του Πανεπιστημίου Κρήτης, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Β) ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ «ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ»

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΣΕ ΣΥΜΠΡΑΞΗ ΜΕ ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Άρθρο 1

Γενικές Διατάξεις

Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, ως επισπεύδον, σε συνεργασία με το Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, οργανώνει και λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2026-2027 Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Π.Μ.Σ.) με τίτλο «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος», σύμφωνα με τον ν. 4957/2022 (Α' 141).

Άρθρο 2

Γνωστικό αντικείμενο - Σκοπός -

Μαθησιακά αποτελέσματα - Προσόντα αποφοίτων

2.1. Αντικείμενο του Προγράμματος «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» αποτελεί η ιστορία, η αρχαιολογία, η ιστορία της τέχνης και η φιλολογία του Βυζαντίου και του Δυτικού Μεσαίωνα. Ως εκ τούτου, το Πρόγραμμα οργανώνεται σε τέσσερις ειδικεύσεις/κατευθύνσεις, καθεμία από τις οποίες αντιστοιχεί σε διεθνώς αναγνωρισμένο γνωστικό αντικείμενο - επιστημονικό πεδίο, ως εξής: α) Βυζαντινή Ιστορία, β) Ευρωπαϊκή Μεσαιωνική Ιστορία, γ) Βυζαντινή Αρχαιολογία και Ιστορία της Βυζαντινής Τέχνης, δ) Βυζαντινή Φιλολογία. Το Πρόγραμμα εστιάζει στη διδασκαλία και την έρευνα σχετικά με τις τέσσερις ειδικεύσεις, τη γεωγραφική περιοχή που συμπίπτει με τα εκάστοτε όρια του Βυζαντινού κράτους και των κρατικών σχηματισμών της δυτικής Ευρώπης (με παράλληλη αναφορά, όταν κρίνεται απαραίτητο και εφικτό, σε περιοχές της βόρειας Βαλκανικής και των νότιων ακτών της Μεσογείου), και τη μακρά χρονική περίοδο του Ανατολικού και Δυτικού Μεσαίωνα (4ος-15ος αιώνας), μπορεί, ωστόσο, να καλύψει, εφόσον χρειάζεται, τόσο την ύστερη αρχαιότητα, όσο και την πρώιμη νεότερη ή μεταβυζαντινή περίοδο.

2.2. Σκοπός του Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» είναι η προαγωγή της επιστημονικής γνώσης και η ανάπτυξη της έρευνας του πολιτισμού του μεσαιωνικού κόσμου, αφενός μεν του Βυζαντίου, αφετέρου δε της δυτικής Ευρώπης, με έμφαση στον μεσογειακό χώρο, μέσω της διαμόρφωσης ερευνητών και ερευνητριών εξειδικευμένων σε μία από τις τέσσερις ειδικεύσεις/κατευθύνσεις του Προγράμματος, όπως αναφέρονται στο Άρθρο 2.1 του παρόντος. Ο διατμηματικός χαρακτήρας και οι επιμέρους ειδικεύσεις διασφαλίζουν τη διεπιστημονικότητα του Προγράμματος, η οποία αποτελεί συγχρόνως στόχο και εγγύηση βιωσιμότητας.

2.3. Το Πρόγραμμα διαμορφώνει ερευνητές και ερευνητριες εξοικειωμένους/ες με τα προβλήματα και τις μεθόδους της ιστορικής, αρχαιολογικής και φιλολογικής έρευνας του βυζαντινού και δυτικού μεσαίωνα. Σε αυτό το πλαίσιο και δεδομένης της αλληλεξάρτησης μεταξύ των επιστημονικών πεδίων των ειδικεύσεων/κατευθύνσεων που καλύπτει, το Πρόγραμμα προσφέρει εξειδικευμένα ανά κατεύθυνση αλλά και κοινά επιλεγόμενα σεμινάρια και ασκήσεις/εργαστήρια. Συγκεκριμένα προβλέπονται, πέρα από σεμινάρια ιστορίας, αρχαιολογίας και ιστορίας της τέχνης, και φιλολογίας, ασκήσεις ελληνικής και λατινικής διπλωματικής, παλαιογραφίας και κωδικολογίας, μεσαιωνικών λατινικών, επιγραφικής, αρχαιολογικής έρευνας, καθώς και μεθοδολογίας αρχαιολογικής έρευνας πεδίου και αρχαιολογίας του τοπίου, κεραμικής, αρχιτεκτονικής γλυπτικής κ.λπ. Επίσης το Πρόγραμμα στοχεύει στην εξοικείωση των μεταπτυχιακών φοιτητών με εργαλεία που αναπτύσσονται στα πεδία της επιστήμης των υπολογιστών και της τεχνητής νοημοσύνης για να στηρίξουν τις ανθρωπιστικές επι-

στήμες (όπως διαλειτουργικά πληροφοριακά συστήματα, ψηφιακά εργαλεία επεξεργασίας και σημασιολογικής επισημείωσης κειμένων, συστήματα οπτικής αναγνώρισης χαρακτήρων και χειρόγραφων κειμένων, μέθοδος μοντελοποίησης της γνώσης που προέρχεται από κείμενα και τέχνηρα, ψηφιακές μεθόδους απεικόνισης ιστορικών τοπίων και αρχαιολογικών καταλοίπων, ψηφιακές αποτυπώσεις αρχαιολογικών μνημείων και κινητών ευρημάτων, τεκμηρίωση ευρημάτων μέσω της δημιουργίας τρισδιάστατων μοντέλων, χρήση γεωγραφικών συστημάτων πληροφοριών κ.ά.). Το αναμενόμενο μαθησιακό αποτέλεσμα είναι οι μεταπτυχιακοί φοιτητές να έλθουν σε επαφή με την επιστημονική αιχμή των παραπάνω γνωστικών πεδίων και με διεπιστημονικές μεθόδους, ώστε να δύνανται να υλοποιούν αυτόνομη έρευνα και να εκπονούν πρωτότυπες εργασίες στους προαναφερθέντες τέσσερις τομείς ειδίκευσης.

2.4. Οι απόφοιτοι και οι απόφοιτες του Προγράμματος έχουν τα προσόντα που απαιτούνται για να προχωρήσουν στην εκπόνηση διδακτορικής διατριβής, καθώς και για να ενταχθούν σε ευρύ πεδίο εργασιακών επιλογών: στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, την Αρχαιολογική Υπηρεσία, τον δημόσιο τομέα γενικότερα, καθώς και σε ερευνητικά προγράμματα των ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών, αρχεία, βιβλιοθήκες, μουσεία, πινακοθήκες, εκδοτικούς οίκους και άλλους θεσμούς προαγωγής και διάχυσης της επιστημονικής γνώσης και έρευνας. Η κριτική σκέψη, η ικανότητα δοκιμογραφίας και επεξεργασίας σύνθετων πληροφοριών, καθώς και η ιστορική, φιλολογική, αρχαιολογική γνώση, είναι επίσης δεξιότητες σε υψηλή ζήτηση από εταιρείες και ακαδημαϊκές μονάδες που αναπτύσσουν εφαρμογές αιχμής στο πεδίο της τεχνητής νοημοσύνης, στις οποίες οι απόφοιτοι του Προγράμματος μπορούν να διεκδικήσουν απασχόληση. Τέλος, μπορούν να επιδιώξουν σταδιοδρομία στο ΕΚΔΔΑ και στον Διπλωματικό Κλάδο.

Άρθρο 3

Διοικητική δομή του Προγράμματος - Αρμόδια Όργανα

3.1. Η λειτουργία του Προγράμματος «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» διέπεται από τις διατάξεις του ν. 4957/2022, από την απόφαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Κρήτης για την ίδρυση του Προγράμματος, από τον Κανονισμό Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης, από τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, από το Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας μεταξύ του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας και του Τμήματος Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης για την ίδρυση και λειτουργία του Προγράμματος, καθώς και από τον παρόντα Εσωτερικό Κανονισμό Σπουδών.

3.2. Για την οργάνωση και τη λειτουργία του Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» αρμόδια όργανα είναι η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου Κρήτης, η Συνέλευση του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών (στο εξής Ε.Π.Σ.) του Προγράμματος, η Συντονιστική Επιτροπή (στο εξής Σ.Ε.) του Προγράμματος και ο/η Διευθυντής/ύντρια του Προγράμματος.

3.3. Η Ε.Π.Σ. συγκροτείται με απόφαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Κρήτης. Απαρτίζεται από πέντε (5) μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας και του Τμήματος Φιλολογίας που προσφέρουν διδακτικό έργο στο Πρόγραμμα, εκ των οποίων τουλάχιστον ένα μέλος Δ.Ε.Π. θα εκπροσωπεί καθεμία από τις τέσσερις ειδικεύσεις/κατευθύνσεις του Προγράμματος. Η θητεία της Ε.Π.Σ. είναι διετής.

3.4. Η Ε.Π.Σ. ορίζει διά ψηφοφορίας με απλή πλειοψηφία Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του Προγράμματος. Η Σ.Ε. απαρτίζεται από πέντε (5) μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας και του Τμήματος Φιλολογίας που προσφέρουν διδακτικό έργο στο Πρόγραμμα, εκ των οποίων τουλάχιστον ένα μέλος Δ.Ε.Π. θα εκπροσωπεί καθεμία από τις τέσσερις ειδικεύσεις/κατευθύνσεις του Προγράμματος. Τα μέλη της Σ.Ε. μπορούν να είναι τα ίδια με της Ε.Π.Σ. Η θητεία της Σ.Ε. είναι διετής.

3.5. Στην Ε.Π.Σ. και τη Σ.Ε. δύνανται να συμμετέχουν ομότιμοι καθηγητές του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας και του Τμήματος Φιλολογίας, εφόσον παρέχουν διδακτικό έργο στο Πρόγραμμα.

3.6. Ο Διευθυντής του Προγράμματος και τα μέλη της Ε.Π.Σ. και της Σ.Ε. δεν δικαιούνται αμοιβής ή οποιασδήποτε αποζημίωσης για την εκτέλεση των καθηκόντων τους και των αρμοδιοτήτων που τους ανατίθενται.

3.7. Ως Διευθυντής του Προγράμματος ορίζεται από τα μέλη της Ε.Π.Σ. κατόπιν ψηφοφορίας με απλή πλειοψηφία ένα από τα μέλη της. Ο Διευθυντής προεδρεύει της Ε.Π.Σ. και της Σ.Ε. χωρίς επιπλέον αμοιβή ή αποζημίωση για τη θέση αυτή. Είναι μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας ή του Τμήματος Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, κατά προτεραιότητα βαθμίδας καθηγητή ή αναπληρωτή καθηγητή, που προσφέρει διδακτικό έργο στο Πρόγραμμα. Η θητεία του είναι διετής και δύναται να ανανεώνεται χωρίς περιορισμό.

3.8. Οι αρμοδιότητες της Ε.Π.Σ., της Σ.Ε. και του Διευθυντή του Προγράμματος προσδιορίζονται και εξειδικεύονται στο Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας μεταξύ του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας και του Τμήματος Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης για την ίδρυση του Δ.Π.Μ.Σ.

3.9. Οι διατάξεις του Εσωτερικού Κανονισμού Σπουδών του Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» εξειδικεύουν και συμπληρώνουν το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τις μεταπτυχιακές σπουδές και ρυθμίζουν θέματα λειτουργίας του Προγράμματος τα οποία δεν ρυθμίζονται από την κείμενη νομοθεσία, αλλά είτε παρέχονται για αυτά σχετικές εξουσιοδοτήσεις από τον νόμο, είτε ρυθμίζονται με αποφάσεις της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Κρήτης και της Ε.Π.Σ. του Προγράμματος ή από το Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας μεταξύ του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας και του Τμήματος Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης σχετικά με τη λειτουργία του Προγράμματος.

3.10. Κάθε οργανωτικό, διοικητικό, φοιτητικό, εκπαιδευτικό ή ακαδημαϊκό ζήτημα του Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος», του οποίου η ρύθμιση δεν προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία, ούτε από τις αποφάσεις των παραπάνω αρμοδίων οργάνων ή τον παρόντα Εσωτερικό Κανονισμό Σπουδών ή το Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας μεταξύ του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας και του Τμήματος Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης για την ίδρυση του Δ.Π.Μ.Σ., καθώς και κάθε ζήτημα ερμηνείας του παρόντος Κανονισμού, αρμόδια να το διευθετήσει είναι η Ε.Π.Σ. του Προγράμματος.

Άρθρο 4

Αριθμός εισακτέων

Ο αριθμός εισακτέων κατ' έτος στο Πρόγραμμα ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε τριάντα δύο (32) ετησίως. Ο ανώτατος αριθμός εισακτέων κατ' έτος ανά ειδικευση/κατεύθυνση ορίζεται σε οκτώ (8). Σε περίπτωση ισοβαθμίας δύο ή περισσότερων υποψηφίων για εισαγωγή στο Πρόγραμμα, επιτρέπεται η κατ' εξαίρεση υπέρβαση του ανώτατου αριθμού εισακτέων. Υπότροφοι του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών και διεθνών οργανισμών γίνονται δεκτοί/ές καθ' υπέρβαση του ανώτατου αριθμού εισακτέων. Επίσης γίνονται δεκτοί χωρίς εξετάσεις, καθ' υπέρβαση του ανώτατου αριθμού, κάτοχοι μεταπτυχιακού ή διδακτορικού διπλώματος, ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση της Σ.Ε. που επικυρώνεται από την Ε.Π.Σ.

Άρθρο 5

Προκήρυξη θέσεων μ.φ. - Τρόπος αξιολόγησης υποψηφίων -

Διαδικασία και κριτήρια επιλογής -

Διαδικασία ενστάσεων - Δικαιολογητικά εγγραφής

5.1. Η εισαγωγή στο Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» γίνεται δύο φορές τον χρόνο, στην αρχή του χειμερινού και στην αρχή του εαρινού εξαμήνου. Η σχετική προκήρυξη εκδίδεται, μετά από απόφαση της Ε.Π.Σ., από τη Γραμματεία του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, δημοσιεύεται σε κάθε πρόσφορο μέσο, συμπεριλαμβανομένων των ιστοσελίδων των δύο συνεργαζόμενων Τμημάτων και του Πανεπιστημίου Κρήτης, καθώς και της «Δια@ύγεια». Στην προκήρυξη αναφέρονται οι προϋποθέσεις και ο τρόπος εισαγωγής, οι κατηγορίες πτυχιούχων που γίνονται δεκτοί, τα κριτήρια επιλογής και η βαρύτητα του καθενός από αυτά, τα δικαιολογητικά που απαιτείται να υποβληθούν από τους/τις υποψήφιους/ες και ο τρόπος υποβολής τους, οι ημερομηνίες έναρξης και λήξης της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων, η ημερομηνία ή οι ημερομηνίες διενέργειας εξετάσεων και συνεντεύξεων, ο αριθμός των εισακτέων φοιτητών/τριών, οι προθεσμίες υποβολής ενστάσεων και ανακοίνωσης των οριστικών αποτελεσμάτων, τα στοιχεία ηλεκτρονικής και τηλεφωνικής επικοινωνίας με τη Γραμματεία του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας και κάθε άλλη πρόσφορη πληροφορία για τις/τους υποψήφιους/ους.

5.2. Δεκτοί ως υποψήφιοι στο Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» γίνονται πτυχιούχοι Τμημάτων Ιστορίας, Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Φιλολογίας, Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, Κοινωνικής Ανθρωπολογίας ή Εθνολογίας, καθώς και Προγραμμάτων Σπουδών Ελληνικού και Ευρωπαϊκού Πολιτισμού ελληνικών ή αναγνωρισμένων ομοταγών Α.Ε.Ι. της αλλοδαπής. Πέραν αυτών στην κατεύθυνση της Βυζαντινής Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Βυζαντινής Τέχνης γίνονται δεκτοί και πτυχιούχοι των Τμημάτων Αρχιτεκτονικής και Α.Σ.Κ.Τ. ελληνικών ή αναγνωρισμένων ομοταγών Α.Ε.Ι. της αλλοδαπής. Πτυχιούχοι άλλων από τα παραπάνω οριζόμενα τμήματα της ημεδαπής και της αλλοδαπής γίνονται δεκτοί κατά περίπτωση και μόνο ύστερα από σχετική απόφαση της Ε.Π.Σ., κατόπιν εισήγησης της Σ.Ε., του Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος», εφόσον το πτυχίο τους προέρχεται από τμήμα συγγενές με το γνωστικό αντικείμενο του Δ.Π.Μ.Σ. ή εφόσον προκύπτει από το πτυχίο τους ότι έχουν παρακολουθήσει ικανό αριθμό σχετικών μαθημάτων. Απαραίτητη προϋπόθεση για την εισαγωγή στο Δ.Π.Μ.Σ. αποτελεί επίσης η επαρκής γνώση μίας τουλάχιστον γλώσσας πέραν της γλώσσας διεξαγωγής του Προγράμματος.

5.3. Τίτλοι σπουδών πρώτου κύκλου που αποκτήθηκαν στην αλλοδαπή πρέπει να είναι ακαδημαϊκά αναγνωρισμένοι σύμφωνα με τον νόμο, όπως ισχύει. Η διαπίστωση της αναγνώρισης του ακαδημαϊκού ιδρύματος της αλλοδαπής και του χορηγούμενου από αυτό τίτλου σπουδών γίνεται από το Πανεπιστήμιο Κρήτης εφό-

σον εντάσσονται στο Εθνικό Μητρώο Αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων της Αλλοδαπής και στο Εθνικό Μητρώο Τύπων Τίτλων Σπουδών Αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων της Αλλοδαπής, που τηρεί ο Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π., σύμφωνα με το άρθρο 304 του ν. 4957/2022.

5.4. Οι υποψήφιοι/ες οφείλουν να καταθέσουν:

α. Αίτηση συμμετοχής στη διαδικασία επιλογής για το Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος».

β. Αντίγραφο πτυχίου ή βεβαίωση ολοκλήρωσης προπτυχιακών σπουδών.

γ. Πιστοποιητικό σπουδών με αναλυτική βαθμολογία προπτυχιακών μαθημάτων, στο οποίο αναγράφεται και ο βαθμός πτυχίου.

δ. Βιογραφικό σημείωμα στο οποίο αναφέρονται αναλυτικά οι σπουδές, η επιστημονική δραστηριότητα, η διδακτική/επαγγελματική εμπειρία και η ευρύτερη κοινωνική δραστηριότητα του υποψήφιου ή της υποψήφιας.

ε. Αντίγραφα πιστοποιητικών γνώσης ξένων γλωσσών. Σύμφωνα με το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες, το ελάχιστο επίπεδο γλωσσομάθειας που καταρχήν απαιτείται είναι B2.

στ. Γραπτή ερευνητική πρόταση (μέχρι 1.000 λέξεις) για ένα θέμα Βυζαντινής Ιστορίας ή Ευρωπαϊκής Μεσαιωνικής Ιστορίας ή Βυζαντινής Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Βυζαντινής Τέχνης ή Βυζαντινής Φιλολογίας.

ζ. Φωτοτυπία δελτίου αστυνομικής ταυτότητας ή διαβατηρίου ή άλλου επισήμου εγγράφου της ημεδαπής ή της αλλοδαπής που βεβαιώνει την ταυτοπροσωπία του υποψήφιου ή της υποψήφιας.

η. Κάθε άλλο έργο ή δραστηριότητα που κατά την κρίση του/της υποψηφίου/ας θα βοηθούσε στην επιλογή του/της (συστατικές επιστολές, δημοσιεύσεις, πτυχιακές ή σεμιναριακές εργασίες κ.ά.).

Τα παραπάνω δικαιολογητικά δεν απαιτείται να είναι επικυρωμένα. Πρέπει όμως να είναι πλήρη, ευκρινή και ευανάγνωστα. Δεν γίνονται αποδεκτά δικαιολογητικά με μερική αποτύπωση των σελίδων ούτε φωτογραφίες δικαιολογητικών. Κάθε δικαιολογητικό πρέπει να υποβάλλεται ως ενιαίο αρχείο τύπου pdf.

5.5. Δικαίωμα υποβολής αίτησης εισαγωγής στο Πρόγραμμα έχουν και οι τελειόφοιτοι φοιτητές και φοιτήτριες υπό τον όρο ότι θα έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς τις σπουδές τους μέχρι την έναρξη των μαθημάτων και σεμιναρίων του Προγράμματος. Για αυτήν την κατηγορία υποψηφίων, είναι δυνατή η κατάθεση, αντί πιστοποιητικού σπουδών όπως στο άρθρο 5.4.γ του παρόντος, αναλυτικής βαθμολογίας όλων των μαθημάτων που θα έχουν παρακολουθήσει επιτυχώς έως την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων. Αντί του βαθμού πτυχίου, που προβλέπεται στο άρθρο 5.8.α του παρόντος, στη διαδικασία επιλογής θα συνεκτιμάται ο μέσος όρος βαθμολογίας επί των μαθημάτων αυτών.

5.6. Οι αιτήσεις και τα απαραίτητα δικαιολογητικά κατατίθενται εμπρόθεσμα στο ηλεκτρονικό σύστημα υποβολής υποψηφιοτήτων του Πανεπιστημίου Κρήτης σύμφωνα με τις οδηγίες της εκάστοτε προκήρυξης για την εισαγωγή φοιτητών/τριών. Η Γραμματεία του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας είναι αρμόδια για να ελέγξει την πληρότητα των υποβαλλόμενων αιτήσεων, να ενημερώσει σχετικά την Εξεταστική Επιτροπή της παραγράφου 5.7 του παρόντος Κανονισμού και να τη συνδράμει από τη σκοπιά της διοικητικής υποστήριξης.

5.7. Η Ε.Π.Σ. ορίζει Εξεταστική Επιτροπή για τη διαδικασία εισαγωγής σε καθεμία από τις τέσσερις ειδικεύσεις/κατευθύνσεις του Δ.Π.Μ.Σ. Η Εξεταστική Επιτροπή της κάθε ειδικεύσης/κατεύθυνσης είναι τριμελής και απαρτίζεται από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας και του Τμήματος Φιλολογίας που προσφέρουν διδακτικό έργο στο Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος».

5.8. Η Εξεταστική Επιτροπή κάθε ειδικεύσης/κατεύθυνσης παραλαμβάνει και ελέγχει τα δικαιολογητικά των υποψηφίων και διενεργεί τη διαδικασία επιλογής των μ.φ. Η επιλογή γίνεται σύμφωνα με την Απόφαση Ίδρυσης του Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος». Η διαδικασία περιλαμβάνει προφορικές και γραπτές εξετάσεις καθώς και συνέντευξη. Ειδικότερα συνεκτιμώνται τα παρακάτω:

α. Βαθμός πτυχίου του/της υποψηφίου/ας με συντελεστή 1.

β. Προφορική συνέντευξη του/της υποψηφίου/ας με συντελεστή 2.

γ. Γραπτή εξέταση του/της υποψηφίου/ας στη Βυζαντινή Ιστορία, την Ευρωπαϊκή Μεσαιωνική Ιστορία, τη Βυζαντινή Αρχαιολογία και Ιστορία της Βυζαντινής Τέχνης, ή τη Βυζαντινή Φιλολογία με συντελεστή 2.

δ. Προφορική εξέταση του/της υποψηφίου/ας στη Βυζαντινή Ιστορία, την Ευρωπαϊκή Μεσαιωνική Ιστορία, τη Βυζαντινή Αρχαιολογία και Ιστορία της Βυζαντινής Τέχνης, ή τη Βυζαντινή Φιλολογία με συντελεστή 2.

ε. Γραπτή εξέταση του/της υποψηφίου/ας σε μια ευρωπαϊκή γλώσσα της επιλογής του/της υποψηφίου/ας με συντελεστή 1.

στ. Γραπτή ερευνητική πρόταση του/της υποψηφίου/ας με συντελεστή 0.5.

Όλες οι παραπάνω βαθμολογήσεις γίνονται σε δεκάβαθμη κλίμακα.

5.9. Προϋπόθεση για να γίνει δεκτός ο υποψήφιος ή η υποψήφια είναι να βαθμολογηθεί με τη βάση (5 με άριστα το 10) και στα έξι παραπάνω πεδία (α-στ παραπάνω) και να συγκεντρώσει τουλάχιστον 60 μονάδες επί του συνόλου των 85.

5.10. Εντός πέντε ημερολογιακών ημερών, η Εξεταστική Επιτροπή κάθε ειδίκευσης/κατεύθυνσης βαθμολογεί τα έξι πεδία που ορίζονται στο άρθρο 5.8 του παρόντος, καταρτίζει τον προσωρινό πίνακα αποτελεσμάτων της διαδικασίας αξιολόγησης και συντάσσει σχετικό πρακτικό το οποίο υπογράφεται από όλα τα μέλη της και προωθείται στην Ε.Π.Σ. Κατόπιν τούτου, οι υποψήφιοι/ες ενημερώνονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για το αποτέλεσμα της διαδικασίας αξιολόγησης των αιτήσεών τους με ευθύνη της Γραμματείας του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας.

5.11. Έγγραφο ένσταση κατά των προσωρινών αποτελεσμάτων της διαδικασίας αξιολόγησης των υποψηφίων για εισαγωγή στο Πρόγραμμα μπορεί να υποβληθεί μέσα σε επτά (7) ημερολογιακές ημέρες από την ημερομηνία ανακοίνωσής τους. Η ένσταση, η οποία πρέπει να είναι αιτιολογημένη και συγκεκριμένη, κρίνεται τελεσίδικα από Επιτροπή Ενστάσεων στην οποία μετέχουν ο Πρόεδρος του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ο Πρόεδρος του Τμήματος Φιλολογίας και ένα μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας που προσφέρει διδακτικό έργο στο Πρόγραμμα, αλλά δεν είναι μέλος Εξεταστικής Επιτροπής, και ορίζεται από την Ε.Π.Σ. του Προγράμματος. Η Επιτροπή Ενστάσεων οφείλει να συνεδριάσει εντός επτά (7) ημερολογιακών ημερών από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής τους και υποβάλλει την κρίση της στην Ε.Π.Σ.

5.12. Ο οριστικός πίνακας αποτελεσμάτων της διαδικασίας επιλογής των υποψηφίων για εισαγωγή στο Πρόγραμμα εγκρίνεται από την Ε.Π.Σ. και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας τηρώντας τους κανόνες προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Οι υποψήφιοι/ες ενημερώνονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με ευθύνη της Γραμματείας του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας. Οι επιτυχόντες/ούσες οφείλουν να εγγραφούν εντός 7 ημερολογιακών ημερών στο Πρόγραμμα κατά τις οδηγίες της Γραμματείας, η οποία ελέγχει και την πληρότητα των απαιτούμενων για την εγγραφή δικαιολογητικών σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

5.13. Ο πίνακας αποτελεσμάτων που υποβάλλει η Εξεταστική Επιτροπή κάθε ειδίκευσης/κατεύθυνσης και εγκρίνει η Ε.Π.Σ. μπορεί να περιλαμβάνει επιλαχόντες υπό την προϋπόθεση ότι έχουν βαθμολογηθεί με τη βάση (5 με άριστα το 10) και στα έξι πεδία (α-στ) της παρ. 5.8 του παρόντος Κανονισμού και έχουν συγκεντρώσει τουλάχιστον 60 μονάδες επί του συνόλου των 85. Με απόφαση της Ε.Π.Σ., αν επιτυχών ή επιτυχόντες αρνηθούν εγγράφως την εγγραφή τους στο Πρόγραμμα, μπορούν να αντικατασταθούν από τον αντίστοιχο αριθμό επιλαχόντων βάσει της σειράς κατάταξής τους στον πίνακα αποτελεσμάτων.

Άρθρο 6

Διάρκεια φοίτησης - Μερική φοίτηση - Αναστολή σπουδών

6.1. Ο κύκλος κανονικών σπουδών του Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» έχει διάρκεια τεσσάρων (4) εξαμήνων.

6.2. Η μέγιστη επιτρεπόμενη διάρκεια σπουδών στο Πρόγραμμα για την απόκτηση του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.), πέραν των τεσσάρων (4) εξαμήνων, είναι δύο (2) επιπλέον ακαδημαϊκά εξάμηνα, δηλαδή συνολικά έξι (6) ακαδημαϊκά εξάμηνα.

6.3. Οποιαδήποτε παράταση του κανονικού χρόνου φοίτησης εγκρίνεται από την Ε.Π.Σ. του Προγράμματος κατόπιν σχετικής αίτησης του ενδιαφερόμενου φοιτητή ή της ενδιαφερόμενης φοιτήτριας. Ενδεικτικοί λόγοι έγκρισης αιτήματος παράτασης είναι οικονομικοί, προσωπικοί, ιατρικοί, ακαδημαϊκοί, επαγγελματικοί, στεγαστικοί, κατά την κρίση της Ε.Π.Σ. με σεβασμό στην προστασία των προσωπικών δεδομένων των αιτούντων.

6.4. Εάν μ.φ. δεν έχει περατώσει επιτυχώς τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη συμμετοχή στο Πρόγραμμα μέσα στην προβλεπόμενη από άρθρο 6.2. του παρόντος Κανονισμού μέγιστη διάρκεια σπουδών, διαγράφεται από το Πρόγραμμα μετά από απόφαση της Ε.Π.Σ., όπως ορίζεται στο άρθρο 13 του παρόντος Κανονισμού. Η διαγραφή κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο ή την ενδιαφερόμενη από τη Γραμματεία του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας.

6.5. Ο/Η μ.φ. δικαιούται άπαξ και με αιτιολογημένη αίτησή του/της να ζητήσει για αποδεδειγμένα σοβαρούς λόγους αναστολή των σπουδών του/της από την Ε.Π.Σ. του Προγράμματος. Η Ε.Π.Σ. αποφασίζει ύστερα από σχετική προφορική εισήγηση του Διευθυντή ή της Διευθύντριας του Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» ή του/της επιβλέποντος/ουσας καθηγητή/τριας την έγκριση ή την απόρριψη της αίτησης αναστολής σπουδών.

6.6. Η ανώτατη διάρκεια της αναστολής σπουδών που μπορεί να εγκρίνει η Ε.Π.Σ. είναι δύο (2) εξάμηνα και δεν υπολογίζεται στη χρονική διάρκεια της φοίτησης του/της μ.φ. Η αναστολή μπορεί να διακοπεί ύστερα από αίτηση του/της μ.φ.

6.7. Μετά το πέρας της εγκεκριμένης αναστολής σπουδών, ο φοιτητής ή η φοιτήτρια επανέρχεται αυτομάτως σε καθεστώς ενεργού φοιτητή ή φοιτήτριας του Προγράμματος.

6.8. Ο/Η μ.φ. δικαιούται, σε ειδικές περιπτώσεις, να έχει ύστερα από αίτηση προς την Ε.Π.Σ. του Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» τη δυνατότητα μερικής φοίτησης. Ως ειδικές περιπτώσεις, για τις οποίες ο/η μ.φ. οφείλει να προσκομίσει όλα τα αναγκαία δικαιολογητικά, θεωρούνται οι εργασιακές υποχρεώσεις, οι οικογενειακές υποχρεώσεις και οι λόγοι υγείας, καθώς και κάθε άλλη ειδική περίπτωση την οποία εγκρίνει η Ε.Π.Σ. του Δ.Π.Μ.Σ. Ο/Η Διευθυντής/ύντρια του Προγράμματος μαζί με την Ε.Π.Σ. προσδιορίζει ανά εξάμηνο τις εκάστοτε υποχρεώσεις μερικής φοίτησης του/της μεταπτυχιακού φοιτητή/ήτριας. Η διάρκεια της μερικής φοίτησης δεν μπορεί να υπερβαίνει το διπλάσιο της διάρκειας φοίτησης, όπως ορίζεται στο άρθρο 6.1 του παρόντος Κανονισμού.

Άρθρο 7

Τίτλος Σπουδών και διαδικασία απονομής του - Παράρτημα Διπλώματος

7.1. Το Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» απονέμει Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) σε όσους/ες μ.φ. ολοκληρώνουν επιτυχώς τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την παρακολούθηση του Προγράμματος σε μία από τις εξής ειδικεύσεις/κατευθύνσεις: (α) Βυζαντινή Ιστορία, (β) Ευρωπαϊκή Μεσαιωνική Ιστορία, (γ) Βυζαντινή Αρχαιολογία και Ιστορία της Βυζαντινής Τέχνης και δ) Βυζαντινή Φιλολογία.

7.2. Η Γραμματεία του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας είναι αρμόδια να διαπιστώσει πως ένας φοιτητής ή μια φοιτήτρια έχει ολοκληρώσει επιτυχώς τα προβλεπόμενα στο άρθρο 8 του παρόντος Κανονισμού σεμινάρια και τις προβλεπόμενες ασκήσεις, και πως έχει υποστηρίξει επιτυχώς τη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία του/της. Κατόπιν αυτής της διαπίστωσης, χορηγείται βεβαίωση περάτωσης σπουδών, οπότε επέρχεται αυτοδικαίως η απώλεια της φοιτητικής ιδιότητας.

7.3. Ο απονεμόμενος τίτλος σπουδών χορηγείται από το Πανεπιστήμιο Κρήτης και σε αυτόν αναγράφονται το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας και η σύμπραξη με το Τμήμα Φιλολογίας. Το Δ.Μ.Σ. υπογράφεται από τον ή την Πρύτανη του Πανεπιστημίου Κρήτης, καθώς και από τον ή την Πρόεδρο και τον Προϊστάμενο ή την Προϊσταμένη της Γραμματείας του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας.

7.4. Ο τύπος του Δ.Μ.Σ. είναι αυτός που χορηγεί το Πανεπιστήμιο Κρήτης, με αναφορά στη σύμπραξη μεταξύ του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας και του Τμήματος Φιλολογίας (παρ. 2-3 του άρθρου 21 του Κανονισμού Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης, Β' 1300/2026).

7.5. Η απονομή του Δ.Μ.Σ. γίνεται από τον ή την Πρόεδρο του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας.

7.6. Το Δ.Μ.Σ. συνοδεύεται από Παράρτημα Διπλώματος, το οποίο υπογράφεται από τον ή την Πρόεδρο του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας. Το Παράρτημα Διπλώματος εκδίδεται στην ελληνική και την αγγλική και σε αυτό περιγράφονται η φύση, το επίπεδο, το υπόβαθρο, το περιεχόμενο και το καθεστώς των σπουδών οι οποίες ολοκληρώθηκαν με επιτυχία από τον φοιτητή ή τη φοιτήτρια που αναγράφεται ονομαστικά στο Δ.Μ.Σ., καθώς και πληροφορίες σχετικά με τις περαιτέρω δυνατότητες που προσφέρει το Δ.Μ.Σ. Ο τύπος του Παραρτήματος Διπλώματος καθορίζεται με απόφαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Άρθρο 8

Αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών - Πιστωτικές μονάδες ECST -

Κανόνες εξέτασης και αξιολόγησης των επιδόσεων των

φοιτητών και φοιτητριών - Εκπόνηση εργασιών -

Δημόσια υποστήριξη διπλωματικών μεταπτυχιακών εργασιών -

Βαθμός Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

8.1. Για τη λήψη του Δ.Μ.Σ., οι μ.φ. καθεμίας από τις τέσσερις ειδικεύσεις/κατευθύνσεις του Δ.Π.Μ.Σ. πρέπει να συγκεντρώσουν κατά τον διετή κύκλο σπουδών συνολικό αριθμό εκατόν είκοσι (120) πιστωτικών μονάδων ECTS ως εξής:

α) Έχουν υποχρέωση να συμμετάσχουν επιτυχώς σε τέσσερα (4) μεταπτυχιακά σεμινάρια. Τα τρία (3) από αυτά πρέπει να είναι στο γνωστικό αντικείμενο της ειδίκευσης/κατεύθυνσης που έχουν επιλέξει (Βυζαντινή Ιστορία, Ευρωπαϊκή Μεσαιωνική Ιστορία, Βυζαντινή Αρχαιολογία και Ιστορία της Βυζαντινής Τέχνης, Βυζαντινή Φιλολογία). Το ένα (1) είναι επιλεγόμενο από τα γνωστικά αντικείμενα των υπόλοιπων τριών ειδικεύσεων/κατευθύνσεων του Δ.Π.Μ.Σ. (στα οποία συμπεριλαμβάνεται σεμινάριο προσφερόμενο από μέλη Δ.Ε.Π. των συνεργαζόμενων Τμημάτων στο πλαίσιο των γνωστικών αντικειμένων και δραστηριοτήτων του Εργαστηρίου «Τάλως - Τεχνητή Νοημοσύνη για τις Ανθρωπιστικές και Κοινωνικές Επιστήμες»), ή από άλλο Π.Μ.Σ. του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας και του Τμήματος Φιλολογίας με τη σύμφωνη γνώμη της Σ.Ε. και της Ε.Π.Σ. του Δ.Π.Μ.Σ.

α.ι Εκτός από τα εξειδικευμένα ανά ειδίκευση/κατεύθυνση σεμιναριακά μαθήματα, το Πρόγραμμα μπορεί να περιλαμβάνει και κοινά μαθήματα (σεμινάρια ή/και ασκήσεις/εργαστήρια) ανάμεσα σε δύο ή περισσότερες

από τις ειδικεύσεις/κατευθύνσεις του. Στην περίπτωση αυτή, οι διδάσκοντες/ουσες έχουν την αρμοδιότητα και την ευθύνη της από κοινού επιλογής του θέματος, της οργάνωσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας και των μεθόδων της, καθώς και των διαδικασιών αξιολόγησης, ενώ οι πιστωτικές μονάδες (ECTS) παραμένουν εκείνες που αντιστοιχούν κανονικά στα παραπάνω μαθήματα.

α.ii Προβλέπεται επίσης η δυνατότητα διοργάνωσης κοινού σεμιναριακού μαθήματος ή κοινών σεμιναριακών μαθημάτων με διδάσκοντες/ουσες άλλων Π.Μ.Σ. των συνεργαζόμενων Τμημάτων, καθώς και με Π.Μ.Σ. άλλων Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή της αλλοδαπής. Και στην περίπτωση αυτή, η επιλογή του ειδικού θέματος, η οργάνωση και οι μέθοδοι της εκπαιδευτικής διαδικασίας και των διαδικασιών αξιολόγησης, καθώς και η αντιστοιχισμός των πιστωτικών μονάδων ECTS ανά μάθημα γίνεται από κοινού με τους διδάσκοντες και τις διδάσκουσες του συνεργαζόμενου τμήματος ή ΑΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, τηρώντας τις βασικές αρχές των Ειδικών Πρωτοκόλλων Συνεργασίας, εφόσον υπάρχουν, και με τη σύμφωνη γνώμη της Ε.Π.Σ. μετά από εισήγηση της Σ.Ε. ή των υπεύθυνων διδασκόντων/ουσών του συγκεκριμένου σεμιναριακού μαθήματος.

α.iii. Καθένα από τα σεμινάρια διαρκεί τρεις (3) ώρες εβδομαδιαίως επί δεκατρείς (13) εβδομάδες και αντιστοιχεί σε δώδεκα (12) πιστωτικές μονάδες ECTS. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές συγκεντρώνουν σαράντα οκτώ (48) πιστωτικές μονάδες ECTS από την επιτυχή παρακολούθηση και εξέταση στα μεταπτυχιακά σεμινάρια.

β) Υποχρεούνται να παρακολουθήσουν επιτυχώς πέντε (5) ασκήσεις/εργαστήρια, οι οποίες προσφέρονται από το Δ.Π.Μ.Σ. και/ή σε συνεργασία με μέλη ΔΕΠ, ΕΔΙΠ και ΕΤΕΠ του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας και του Τμήματος Φιλολογίας. Ο σκοπός των ασκήσεων/εργαστηρίων είναι οι φοιτητές και φοιτήτριες του Δ.Π.Μ.Σ. να αποκτήσουν απαραίτητες δεξιότητες τόσο της ειδίκευσης/κατεύθυνσης που έχουν επιλέξει ή/και των άλλων ειδικεύσεων, όσο και σε εργαλεία που αναπτύσσονται στα πεδία της επιστήμης των υπολογιστών και της τεχνητής νοημοσύνης για να στηρίζουν τις ανθρωπιστικές επιστήμες. Καθεμία από τις πέντε ασκήσεις ή εργαστήρια έχει διάρκεια 39 ωρών, οι οποίες κατανέμονται στο εξάμηνο ανάλογα με το αντικείμενο της άσκησης/εργαστηρίου· αντιστοιχεί σε έξι (6) πιστωτικές μονάδες ECTS και οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και φοιτήτριες οφείλουν να συγκεντρώσουν τριάντα (30) πιστωτικές μονάδες ECTS από την επιτυχή παρακολούθηση και εξέταση στα παραπάνω μαθήματα. Ασκήσεις/εργαστήρια μπορεί να διεξάγονται και σε συνεργασία με σχετικά ερευνητικά προγράμματα ερευνητικών κέντρων, όπως το Ι.Μ.Σ. του Ι.Τ.Ε. στο Ρέθυμνο, ή με άλλα Π.Μ.Σ. των δύο συνεργαζόμενων τμημάτων, ή άλλων τμημάτων του ΠΚ ή άλλων ΑΕΙ της ημεδαπής και της αλλοδαπής.

γ) Οφείλουν να συντάξουν, να υποβάλουν και να υποστηρίξουν προφορικά δημοσίως μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία (Μ.Δ.Ε.). Η προετοιμασία, έρευνα, συγγραφή και υποστήριξη της Μ.Δ.Ε. αντιστοιχούν σε 42 πιστωτικές μονάδες ECTS, οι οποίες κατανέμονται σε δύο εξάμηνα σπουδών ως εξής: i. στο τρίτο εξάμηνο σπουδών, αναζήτηση θέματος Μ.Δ.Ε., έρευνα σε πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές και τεκμήρια για τη σύνταξη της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας («Μεθοδολογία έρευνας σε πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές και τεκμήρια για την εκπόνηση της Μ.Δ.Ε.»): δώδεκα (12) πιστωτικές μονάδες ECTS. ii. Το τέταρτο εξάμηνο σπουδών αφιερώνεται αποκλειστικά στην ολοκλήρωση της έρευνας και της μελέτης του υλικού, στην εκπόνηση και επιτυχή υποστήριξη της διπλωματικής εργασίας. Το θέμα της εργασίας πρέπει να αφορά στο γνωστικό αντικείμενο της επιλεγείσας ειδίκευσης/κατεύθυνσης. Η συγγραφή και η επιτυχής υποστήριξη της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας αντιστοιχεί σε τριάντα (30) πιστωτικές μονάδες ECTS.

δ) Στο Δ.Μ.Π.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» προβλέπεται η διενέργεια πρακτικής άσκησης φοιτητών ως προαιρετική εκπαιδευτική δραστηριότητα, σύμφωνα με τα άρθρα 11.2.γ.ii και 16 του Κανονισμού Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης (Β' 1300/2026 και τον Κανονισμό Πρακτικής Άσκησης του Πανεπιστημίου Κρήτης Β' 1944/2025). Η πρακτική άσκηση φοιτητών διεξάγεται σε δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς υποδοχής, εκτός του Πανεπιστημίου Κρήτης και των συνεργαζόμενων Τμημάτων, δημόσιες υπηρεσίες, Ν.Π.Δ.Δ., Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, Ν.Π.Ι.Δ. και επιχειρήσεις, υπό την επίβλεψη ακαδημαϊκού επόπτη. Η πρακτική άσκηση δύναται να διεξάγεται και σε φορείς της αλλοδαπής, εφόσον καθίσταται εφικτή η εποπτεία της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Οι μ.φ. δύνανται να αντικαθιστούν μία άσκηση/εργαστήριο από τις πέντε που οφείλουν να παρακολουθήσουν επιτυχώς με την εκπόνηση πρακτικής άσκησης. Από τις πιστωτικές μονάδες ECTS που θα αντιστοιχούν στην πρακτική άσκηση, έξι (6) θα πιστώνονται έναντι της λήψης του Δ.Μ.Σ. και οι υπόλοιπες θα καταγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος. Η πρακτική άσκηση μπορεί να πραγματοποιηθεί στο τρίτο εξάμηνο σπουδών του Προγράμματος, έχει διάρκεια δύο μηνών και οι μ.φ. απασχολούνται έως 19 ώρες την εβδομάδα.

8.2. Σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 8 του παρόντος Κανονισμού, το ενδεικτικό πρόγραμμα των μεταπτυχιακών σεμιναρίων και ασκήσεων/εργαστηρίων, καθώς και της προετοιμασίας, έρευνας, σύνταξης και δημόσιας υποστήριξης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας προκειμένου οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να λάβουν το Δ.Μ.Σ. σε καθεμία από τις τέσσερις (4) ειδικεύσεις/κατευθύνσεις του

Δ.Π.Μ.Σ. ορίζεται ως εξής (σύντομη περιγραφή των ενδεικτικών σεμιναρίων και των ασκήσεων/εργαστηρίων περιέχεται στο Παράρτημα):

Α. Ειδίκευση/Κατεύθυνση Βυζαντινής Ιστορίας

Α' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Σεμινάριο Βυζαντινής Ιστορίας	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
ΣΥΝΟΛΟ		30
Β' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Σεμινάριο Βυζαντινής Ιστορίας	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
Επιλεγόμενο Σεμινάριο	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
ΣΥΝΟΛΟ		30
Γ' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Σεμινάριο Βυζαντινής Ιστορίας	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
Άσκηση ή Πρακτική Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
Μεθοδολογία Έρευνας σε πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές και τεκμήρια για την εκπόνηση της Μ.Δ.Ε.	Υποχρεωτική	12
ΣΥΝΟΛΟ		30
Δ' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Συγγραφή Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας	Υποχρεωτική	30
ΣΥΝΟΛΟ		30

Β. Ειδίκευση/Κατεύθυνση Ευρωπαϊκής Μεσαιωνικής Ιστορίας

Α' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Σεμινάριο Μεσαιωνικής Ιστορίας	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
Άσκηση	Κατ' επιλογήν Υποχρεωτική	6
ΣΥΝΟΛΟ		30
Β' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Σεμινάριο Μεσαιωνικής Ιστορίας	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6

Επιλεγόμενο Σεμινάριο	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
ΣΥΝΟΛΟ		30
Γ' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Σεμινάριο Μεσαιωνικής Ιστορίας	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
Άσκηση ή Πρακτική Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
«Μεθοδολογία έρευνας σε πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές και τεκμήρια για την εκπόνηση της Μ.Δ.Ε.»	Υποχρεωτική	12
ΣΥΝΟΛΟ		30
Δ' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Συγγραφή Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας	Υποχρεωτική	30
ΣΥΝΟΛΟ		30
Γ. Ειδίκευση/Κατεύθυνση Βυζαντινής Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Βυζαντινής Τέχνης		
Α' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Σεμινάριο Βυζαντινής Αρχαιολογίας/Ιστορίας της Βυζαντινής Τέχνης	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
Επιλεγόμενο Σεμινάριο	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
ΣΥΝΟΛΟ		30
Β' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Σεμινάριο Βυζαντινής Αρχαιολογίας/Ιστορίας της Βυζαντινής Τέχνης	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
ΣΥΝΟΛΟ		30
Γ' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Σεμινάριο Βυζαντινής Αρχαιολογίας/Ιστορίας της Βυζαντινής Τέχνης	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
Άσκηση ή Πρακτική Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
«Μεθοδολογία έρευνας σε πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές και τεκμήρια για την εκπόνηση της Μ.Δ.Ε.»	Υποχρεωτική	12
ΣΥΝΟΛΟ		30

Δ' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Συγγραφή Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας	Υποχρεωτική	30
ΣΥΝΟΛΟ		30

Δ. Ειδίκευση/Κατεύθυνση Βυζαντινής Φιλολογίας

Α' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Σεμινάριο Βυζαντινής Φιλολογίας	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
Άσκηση	Κατ' επιλογήν Υποχρεωτική	6
ΣΥΝΟΛΟ		30

Β' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Σεμινάριο Βυζαντινής Φιλολογίας	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
Επιλεγόμενο Σεμινάριο	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
ΣΥΝΟΛΟ		30

Γ' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Σεμινάριο Βυζαντινής Φιλολογίας	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
Άσκηση ή Πρακτική Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
«Μεθοδολογία έρευνας σε πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές και τεκμήρια για την εκπόνηση της Μ.Δ.Ε.»	Υποχρεωτική	12
ΣΥΝΟΛΟ		30

Δ' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Συγγραφή Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας	Υποχρεωτική	30
ΣΥΝΟΛΟ		30

8.3. Το άνω πρόγραμμα μαθημάτων είναι ενδεικτικό. Ο αριθμός, το είδος και το περιεχόμενο των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών, καθώς και η κατανομή τους σε εξάμηνα, δύνανται να αναπροσαρμόζονται με απόφαση της Ε.Π.Σ. για λόγους διασφάλισης της εύρυθμης λειτουργίας του Δ.Π.Μ.Σ.

8.4. Τα σεμινάρια και τις ασκήσεις παρακολουθούν κατ' ανώτατο όριο είκοσι (20) φοιτητές/φοιτήτριες.

8.5. Τα θέματα των προσφερομένων σεμιναρίων και ασκήσεων/εργαστηρίων επιλέγουν οι διδάσκοντες/ουσες και εγκρίνει η Ε.Π.Σ. ύστερα από εισήγηση της Σ.Ε. του Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος».

8.6. Την ευθύνη της επιλογής των επιμέρους θεματικών κατευθύνσεων, της μεθόδου και εν γένει του τρόπου οργάνωσης, διεξαγωγής και εξέτασης του σεμιναρίου ή της άσκησης έχει αποκλειστικά ο/η εκάστοτε διδάσκων/ουσα το σεμινάριο ή άσκηση/εργαστήριο.

8.7. Τα θέματα των σεμιναριακών εργασιών επιλέγονται από τους μ.φ. με την καθοδήγηση του/της διδάσκοντα/ουσας. Η ενδεδειγμένη έκταση των σεμιναριακών εργασιών καθορίζεται από τον διδάσκοντα ή τη διδάσκουσα.

8.8. Οι γραπτές εργασίες των σεμιναρίων και των μαθημάτων πρέπει να παραδίδονται εντός της προθεσμίας που θέτει ο διδάσκων ή η διδάσκουσα και οπωσδήποτε όχι αργότερα από την αρχή των μαθημάτων του επόμενου εξαμήνου.

8.9. Η αξιολόγηση της επίδοσης των μ.φ. στα σεμινάρια και στις ασκήσεις/εργαστήρια γίνεται κατά την κρίση του διδάσκοντος ή της διδάσκουσας με τρόπο που ανακοινώνεται το αργότερο κατά την έναρξη των μαθημάτων. Ενδεικτικά, στα σεμινάρια η επίδοση των μ.φ. κρίνεται αποκλειστικά ή συνδυαστικά από την ποιότητα της γραπτής εργασίας ή των γραπτών εργασιών που τους ανατίθενται, από την ενεργό συμμετοχή τους στα εβδομαδιαία μαθήματα και από οποιοδήποτε άλλο κριτήριο ορίσει ο διδάσκων ή η διδάσκουσα. Στις ασκήσεις/εργαστήρια η επίδοση των μ.φ. κρίνεται από μία ή περισσότερες γραπτές ή/και προφορικές δοκιμασίες, από γραπτές εργασίες, από την ενεργό συμμετοχή τους στα μαθήματα και από οποιοδήποτε άλλο κριτήριο ορίσει ο διδάσκων ή η διδάσκουσα. Σε ό,τι αφορά τα σεμινάρια, κάθε γραπτή εργασία και προφορική ή γραπτή εξέταση βαθμολογείται σε κλίμακα από το ένα (1) ως το δέκα (10). Για να θεωρηθεί επιτυχής η παρακολούθηση ενός σεμιναρίου, η επίδοση του φοιτητή ή της φοιτήτριας πρέπει να βαθμολογηθεί τουλάχιστον με έξι (6). Η αξιολόγηση των ασκήσεων/εργαστηρίων και η «Μεθοδολογία έρευνας σε πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές και τεκμήρια για την εκπόνηση της Μ.Δ.Ε.» δεν γίνεται με βάση κλίμακα βαθμολόγησης, αλλά διαπιστώνεται η επιτυχής ή ανεπιτυχής ολοκλήρωσή τους και η σχετική πληροφορία καταχωρίζεται στο φοιτητολόγιο ως «επιτυχώς» ή «ανεπιτυχώς».

8.10. Ο/Η μ.φ. του Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» οφείλει να συντάξει, να παραδώσει στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας και να υποστηρίξει δημοσίως μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία (Μ.Δ.Ε.). Το θέμα της εργασίας πρέπει να αφορά στο γνωστικό αντικείμενο της κατεύθυνσης που έχει επιλέξει ο/η μ.φ. και μπορεί να οριστεί, ύστερα από αίτηση του/της μ.φ. κατά τη διάρκεια του τρίτου εξαμήνου σπουδών. Η αίτηση υποβάλλεται στη Γραμματεία του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας, απευθύνεται στην Ε.Π.Σ. του Προγράμματος και περιλαμβάνει τον προτεινόμενο τίτλο και σύντομη περίληψη της διπλωματικής εργασίας, καθώς και το όνομα του προτεινόμενου επιβλέποντος καθηγητή ή επιβλέπουσας καθηγήτριας και των άλλων δύο μελών της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής. Η Ε.Π.Σ. εξετάζει τις αιτήσεις για την εκπόνηση Μ.Δ.Ε. και τις εγκρίνει μετά από τεκμηριωμένη προφορική εισήγηση του/της προτεινόμενου/ης επιβλέποντος/ουσας καθηγητή/τριας για τη συνάφεια του θέματος της διπλωματικής εργασίας με το αντικείμενο του Προγράμματος και την επιστημονική ειδικότητα των μελών της Τριμελούς Επιτροπής.

8.11. Ο προβλεπόμενος αριθμός των λέξεων για τη Μ.Δ.Ε. δεν μπορεί να είναι μικρότερος των 20.000 και μεγαλύτερος των 25.000 λέξεων, χωρίς σε αυτό τον αριθμό να υπολογίζονται τα τυχόν παραρτήματα με αρχειακό και άλλο υλικό.

8.12. Δικαίωμα επίβλεψης διπλωματικών εργασιών έχουν όσοι/ες προσφέρουν διδακτικό έργο στο Πρόγραμμα «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος», υπό την προϋπόθεση ότι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος. Με αιτιολογημένη εισήγηση και απόφαση της Ε.Π.Σ. είναι δυνατή η επίβλεψη διπλωματικής εργασίας από μέλη Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π. και Ε.ΔΙ.Π. των συνεργαζόμενων Τμημάτων που δεν έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο Πρόγραμμα.

8.13. Ως μέλη Τριμελών Επιτροπών της Μ.Δ.Ε., πέραν του επιβλέποντος καθηγητή, δύνανται να ορίζονται μέλη Δ.Ε.Π., ομότιμοι καθηγητές/τριες και αφυπηρηθέντα μέλη Δ.Ε.Π. πανεπιστημίων της ημεδαπής και αναγνωρισμένων ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, καθώς και ερευνητές/τριες ερευνητικών κέντρων της ημεδαπής και της αλλοδαπής. Όλα τα μέλη της Τριμελούς Επιτροπής πρέπει να είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος.

8.14. Η εκπόνηση της Μ.Δ.Ε. οφείλει να ολοκληρωθεί με το πέρας των τεσσάρων (4) εξαμήνων σπουδών. Η μέγιστη χρονική διάρκεια στην οποία πρέπει να ολοκληρωθεί είναι η οριζόμενη στο Άρθρο 6 του παρόντος Κανονισμού. Ως ολοκλήρωση της εργασίας νοείται η υποβολή της στον επιβλέποντα καθηγητή στην ολοκληρωμένη μορφή της.

8.15. Μετά το πέρας της εκπόνησης της Μ.Δ.Ε. και αφού λάβει σχετική έγκριση από τον επιβλέποντα καθηγητή, ο/η μ.φ. υποβάλλει τη διπλωματική εργασία στα άλλα δύο μέλη της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής. Αφού η Τριμελής Επιτροπή εκφράσει τη θετική της κρίση για τη διπλωματική εργασία, η Ε.Π.Σ. ορίζει την ημερομηνία και τον τόπο της δημόσιας υποστήριξής της. Η δημόσια υποστήριξη των διπλωματικών εργασιών ανακοινώνεται με όλα τα πρόσφορα μέσα τουλάχιστον τρεις (3) ημέρες πριν από την ημερομηνία διεξαγωγής της, με ευθύνη της Γραμματείας του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας. Η υποστήριξη των διπλωματικών εργασιών είναι ανοικτή στην ακαδημαϊκή κοινότητα και στο ευρύ κοινό.

8.16. Πριν από τη δημόσια υποστήριξη της Μ.Δ.Ε. τους, οι μ.φ. οφείλουν να υποβάλλουν στη Γραμματεία του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας υπεύθυνη δήλωση ότι η διπλωματική εργασία δεν αποτελεί προϊόν λογοκλοπής ούτε στο σύνολο ούτε σε επιμέρους μέρη της.

8.17. Στη διαδικασία υποστήριξης της Μ.Δ.Ε. προεδρεύει ο επιβλέπων καθηγητής ή η επιβλέπουσα καθηγήτρια. Ο/η μ.φ. παρουσιάζει προφορικά την εργασία και στη συνέχεια οφείλει να απαντήσει στις ερωτήσεις και

τις παρατηρήσεις των μελών της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής. Αφού ολοκληρωθεί η παρουσίαση και η συζήτηση της Μ.Δ.Ε., η τριμελής επιτροπή συνεδριάζει χωρίς την παρουσία του/της εξεταζόμενου/ης και του κοινού, και αξιολογεί την εργασία σε βαθμολογική κλίμακα από το ένα ως το δέκα (1-10). Η εργασία κρίνεται επιτυχής αν βαθμολογηθεί τουλάχιστον με έξι (6). Η Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή ανακοινώνει δημοσίως, ενώπιον του/της κρινόμενου/ης φοιτητή/τριας και του κοινού, την απόφασή της, συντάσσει και υπογράφει πρακτικό στο οποίο καταγράφονται τα σχετικά με τη δημόσια υποστήριξη, ο βαθμός της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, καθώς και ο βαθμός του Δ.Μ.Σ.

8.18. Για την εξαγωγή του βαθμού του Δ.Μ.Σ., υπολογίζεται κατά 50% ο μέσος όρος των βαθμών των σεμιναρίων που έχει παρακολουθήσει επιτυχώς ο φοιτητής ή η φοιτήτρια και κατά 50% ο βαθμός της Μ.Δ.Ε. Προϋπόθεση για να απονεμηθεί σε έναν φοιτητή ή σε μία φοιτήτρια το Δ.Μ.Σ. σε καθεμία από τις ειδικεύσεις/κατευθύνσεις του Προγράμματος «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» είναι να είναι τουλάχιστον έξι (6) τόσο ο μέσος όρος των βαθμών των σεμιναρίων που έχει παρακολουθήσει επιτυχώς όσο και ο βαθμός της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Το Δ.Μ.Σ. αναφέρει τον τελικό βαθμό του φοιτητή ή της φοιτήτριας και έχει τρεις διαβαθμίσεις (καλώς, λίαν καλώς, άριστα), τις ισχύουσες και για τους προπτυχιακούς τίτλους σπουδών.

8.19. Ο/η κρινόμενος/η μ.φ. δεν έχει δικαίωμα ένστασης κατά της απόφασης της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής.

8.20. Σε περίπτωση αρνητικής κρίσης ως αποτέλεσμα της δημόσιας υποστήριξης μιας μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, ο φοιτητής ή η φοιτήτρια έχει δικαίωμα να επανυποβάλει την εργασία εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών από την ημερομηνία της πρώτης υποστήριξης. Τα διαδικαστικά βήματα που εφαρμόζονται είναι εκ νέου τα οριζόμενα στις παραγράφους 8.15-8.19 του παρόντος Κανονισμού. Σε περίπτωση που η δημόσια υποστήριξη της διπλωματικής εργασίας καταλήξει σε νέα αρνητική κρίση εκ μέρους της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής, ο φοιτητής ή η φοιτήτρια δεν δικαιούται να επανυποβάλει την εργασία και η φοίτησή του/της στο Πρόγραμμα ολοκληρώνεται ανεπιτυχώς με απόφαση της Ε.Π.Σ. Ο κρινόμενος φοιτητής ή η κρινόμενη φοιτήτρια δεν έχει δικαίωμα ένστασης ενάντια στην απόφαση της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής ούτε μετά τη δεύτερη δημόσια υποστήριξη της διπλωματικής εργασίας.

8.21. Οι απόφοιτοι του Προγράμματος οφείλουν να καταθέσουν αντίτυπα των μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών τους στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κρήτης, καθώς και στη Γραμματεία του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας, κατά τις οδηγίες τους. Οι εργασίες αναρτώνται υποχρεωτικά στον διαδικτυακό τόπο της Βιβλιοθήκης του Π.Κ.

8.22. Αναφορικά με τα πνευματικά δικαιώματα καθώς και τις άλλες συγγενείς έννοιες που προκύπτουν στο πλαίσιο εκπόνησης των μεταπτυχιακών σπουδών εν γένει και της Μ.Δ.Ε. ειδικότερα, εφαρμόζεται αντίστοιχα η Πολιτική του Πανεπιστημίου για την Προστασία και Διαχείριση της Διανοητικής Ιδιοκτησίας, όπως ενσωματώνεται στον Κανονισμό Λειτουργίας της Μονάδας Μεταφοράς Τεχνολογίας και Καινοτομίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, ο Κώδικας Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής του Πανεπιστημίου Κρήτης και το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο.

Άρθρο 9

Γλώσσα διδασκαλίας και εξέτασης σεμιναρίων και ασκήσεων, σύνταξης εργασιών και υποστήριξης διπλωματικών εργασιών

9.1. Γλώσσα διδασκαλίας και εξέτασης των σεμιναρίων και ασκήσεων/εργασιών, καθώς και συγγραφής των γραπτών εργασιών, συμπεριλαμβανομένης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, ορίζεται η ελληνική. Δίνεται η δυνατότητα διδασκαλίας μαθημάτων στην αγγλική από επισκέπτη καθηγητή/καθηγήτρια προερχόμενο/η από Α.Ε.Ι. ή ερευνητικό κέντρο της αλλοδαπής.

9.2. Σε περίπτωση αλλοδαπών φοιτητών, ύστερα από αίτησή τους, σε συμφωνία με τον/την διδάσκοντα/ουσα ή/και τον/την επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/τρια και με την έγκριση της Ε.Π.Σ., μπορεί να οριστεί ως γλώσσα διδασκαλίας και σύνταξης των παραπάνω γραπτών εργασιών η αγγλική. Στην περίπτωση αυτή, η δημόσια υποστήριξη της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας επίσης δύναται να γίνει στην αγγλική.

9.3. Το ελάχιστο επίπεδο γλωσσομάθειας που απαιτείται να διαθέτουν οι μ.φ. στην αγγλική είναι Β2, σύμφωνα με το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες.

Άρθρο 10

Οργάνωση εκπαιδευτικής διαδικασίας και υποστήριξης μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών

10.1. Η διδασκαλία των σεμιναρίων και των εργασιών/ασκήσεων του Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» δύναται να πραγματοποιείται με μεικτό σύστημα (blended learning), δηλαδή με συνδυασμό

δια ζώσης και σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, σε ποσοστά που θα ορίζονται με απόφαση της Ε.Π.Σ., κατόπιν εισήγησης της Σ.Ε., και τα οποία δεν θα μπορούν να υπερβαίνουν το 70% των πιστωτικών μονάδων ECTS (ποσοστό που αντιστοιχεί σε 63 πιστωτικές μονάδες ECTS) και το 70% των διδακτικών ωρών κάθε σεμιναρίου ή άσκησης/εργαστηρίου (27 επί συνόλου 39 διδακτικών ωρών ανά μάθημα) για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

10.2. Ο υπολογισμός των 63 πιστωτικών μονάδων ECTS γίνεται λαμβάνοντας υπόψη ότι από το σύνολο των 120 πιστωτικών μονάδων ECTS που είναι απαραίτητες για τη λήψη του Δ.Μ.Σ., οι 90 αντιστοιχούν σε διδασκαλία (4 σεμινάρια x 12 ECTS, 5 ασκήσεις/εργαστήρια x 6 ECTS και «Μεθοδολογία έρευνας για την εκπόνηση της Μ.Δ.Ε.» x 12 ECTS) και κατά συνέπεια επ' αυτών υπολογίζεται το ανώτατο όριο του 70% για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση· οι υπόλοιπες 30 πιστωτικές μονάδες της Μ.Δ.Ε. αντιστοιχούν στην έρευνα του/της μ.φ. για τη διπλωματική εργασία.

10.3. Η συμμετοχή των μ.φ. στα σεμινάρια και στις ασκήσεις/εργαστήρια είναι υποχρεωτική. Με απόφαση των διδασκόντων και τη σύμφωνη γνώμη Σ.Ε. και Ε.Π.Σ., η διδασκαλία και κατ' επέκταση η συμμετοχή των φοιτητών δύναται να γίνεται εξ αποστάσεως σε ποσοστό που δεν θα υπερβαίνει το 70% των πιστωτικών μονάδων ECTS και το 70% των διδακτικών ωρών που αντιστοιχούν στα σεμινάρια και ασκήσεις/εργαστήρια. Ανακοινώνονται εκ των προτέρων, σε εύθετο χρόνο πριν από την έναρξη των μαθημάτων, οι συναντήσεις που θα γίνονται υποχρεωτικά δια ζώσης. Οι δια ζώσης συναντήσεις μπορούν να συμπυκνωθούν σε διάστημα συνολικά τριών εβδομάδων ανά εξάμηνο.

10.4. Η συμμετοχή των μ.φ. στις επιτόπιες ασκήσεις και στις αρχαιολογικές ανασκαφές, καθώς και σε άλλες τυχόν εκπαιδευτικές δραστηριότητες που, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 67 του ν. 4957/2022, από τη φύση τους δεν μπορούν να υποστηριχθούν με τη χρήση μεθόδων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, αλλά που για τη διεξαγωγή τους απαιτείται η συμμετοχή των φοιτητών/τριών με φυσική παρουσία, γίνεται εξ ολοκλήρου δια ζώσης.

10.5. Η συμμετοχή σε σεμινάριο ή άσκηση/εργαστήριο από άλλο Π.Μ.Σ. των συνεργαζόμενων Τμημάτων ή άλλου Τμήματος του Π.Κ. ή άλλου Α.Ε.Ι. γίνεται με τους όρους που προβλέπει ο Κανονισμός του Π.Μ.Σ. αυτού.

10.6. Το Πανεπιστήμιο Κρήτης τηρεί ηλεκτρονική πλατφόρμα μέσω της οποίας παρέχονται υπηρεσίες ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Το Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» κάνει χρήση της πλατφόρμας για την ανάρτηση εκπαιδευτικού υλικού ανά μάθημα (σεμινάριο ή άσκηση/εργαστήριο), το οποίο δύναται να περιλαμβάνει σημειώσεις, παρουσιάσεις, ανάθεση εργασιών και ασκήσεων, βιντεοσκοπημένο εκπαιδευτικό υλικό. Η πλατφόρμα ασύγχρονης εκπαίδευσης μπορεί να αξιοποιείται και για την υποβολή σεμιναριακών και εργαστηριακών εργασιών και ασκήσεων. Δεν χρησιμοποιείται όμως για τη διδασκαλία των σεμιναρίων και ασκήσεων/εργαστηρίων, η οποία γίνεται αποκλειστικά με μεθόδους σύγχρονης εκπαίδευσης, δια ζώσης ή εξ αποστάσεως.

10.7. Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας και το Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης διαθέτουν, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 11 του Κανονισμού Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης (Β' 1300/2026), την υπό στοιχεία 18137/Ζ1/16.2.2023 (Β' 1079/2023) κοινή υπουργική απόφαση και τον Κανονισμό για την εφαρμογή της ηλεκτρονικής μάθησης/εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στο Πανεπιστήμιο Κρήτης (υπ' αρ. 510/18.01.2024 απόφαση τακτικής συνεδρίας Συγκλήτου), δυνατότητα χρήσης ολοκληρωμένου συστήματος τηλεεκπαίδευσης, που υποστηρίζει την οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας με μεθόδους σύγχρονης και ασύγχρονης εκπαίδευσης.

10.8. Η χρήση των μεθόδων της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης γίνεται αποκλειστικά για τη συμμετοχή στα μαθήματα και τις τυχόν παρεμβάσεις και προφορικές παρουσιάσεις των φοιτητών, καθώς και για την ηλεκτρονική αποστολή των γραπτών εργασιών. Δεν προβλέπεται η εξ αποστάσεως γραπτή εξέταση των φοιτητών/τριών. Η δημόσια προφορική υποστήριξη των μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών δύναται να γίνεται διά ζώσης, με τηλεδιάσκεψη με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων ή με συνδυασμό αυτών των δύο μεθόδων. Σε κάθε περίπτωση, η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων κατά τη διαδικασία της εξ αποστάσεως υποστήριξης καθώς και η Προστασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα πραγματοποιείται ανάλογα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στον Κανονισμό Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Π.Κ.

Άρθρο 11

Διδακτικό προσωπικό του Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος»

11.1. Αρμόδια για την ανάθεση διδασκαλίας και την κατανομή του διδακτικού έργου στους διδάσκοντες και τις διδάσκουσες είναι η Ε.Π.Σ. του Προγράμματος «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος».

11.2. Τη διδασκαλία των σεμιναρίων και ασκήσεων/εργαστηρίων του Προγράμματος «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» αναλαμβάνουν μέλη Δ.Ε.Π., αφηρητημένα μέλη Δ.Ε.Π., ομότιμοι καθηγητές και κα-

θηγήτριες του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας και του Τμήματος Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, καθώς και μέλη Ε.Δι.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. των δύο συνεργαζόμενων Τμημάτων. Η Ε.Π.Σ. του Προγράμματος αξιολογεί τις ανάγκες του σε διδακτικό προσωπικό και μπορεί να αναθέσει αιτιολογημένα διδακτικό έργο σε μέλη Δ.Ε.Π. άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου Κρήτης ή σε μέλη Δ.Ε.Π. άλλων Α.Ε.Ι. της ημεδαπής και αναγνωρισμένων ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, σε ερευνητές και ερευνήτριες ερευνητικών κέντρων υπό την προϋπόθεση ότι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος, επισκέπτες και συνεργαζόμενους καθηγητές και καθηγήτριες, επισκέπτες ερευνητές και ερευνήτριες, καθώς και σε επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις και σχετική εμπειρία στο αντικείμενο του Προγράμματος.

11.3. Με απόφαση της Ε.Π.Σ., δύναται να ανατίθεται επικουρικό διδακτικό έργο στους υποψήφιους διδάκτορες των δύο συνεργαζόμενων Τμημάτων, υπό την επίβλεψη διδάσκοντος του Δ.Π.Μ.Σ.

11.4. Οι κατηγορίες διδασκόντων του άρθρου 11.2 του παρόντος αναλαμβάνουν την επίβλεψη διπλωματικών εργασιών υπό την προϋπόθεση ότι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος. Ένας διδάσκων ή μια διδάσκουσα στο Πρόγραμμα δεν επιτρέπεται να αναλάβει την επίβλεψη περισσότερων από πέντε (5) μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών ταυτόχρονα.

11.5. Κάθε μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας και του Τμήματος Φιλολογίας που προσφέρει διδακτικό έργο στο Δ.Π.Μ.Σ. αναλαμβάνει, με απόφαση της Ε.Π.Σ., καθήκοντα συμβούλου για έναν ή περισσότερους μ.φ. του Προγράμματος.

Άρθρο 12

Αναπλήρωση μαθημάτων - Απουσίες φοιτητών

12.1. Σε περίπτωση που ένας διδάσκων ή μια διδάσκουσα απουσιάζει νομίμως σε προγραμματισμένη άδεια, ύστερα από έγκριση της Συνέλευσης του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας ή του Τμήματος Φιλολογίας, οφείλει, σε συνεργασία με τη Γραμματεία του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας, να ορίσει εγκαίρως ημέρα και ώρα αναπλήρωσης του σεμιναρίου ή της άσκησης εντός του ίδιου ακαδημαϊκού εξαμήνου και να ενημερώσει σχετικά τους μ.φ.

12.2. Σε περίπτωση απρόβλεπτου κωλύματος πραγματοποίησης σεμιναρίου ή άσκησης για οποιονδήποτε λόγο, ο διδάσκων ή η διδάσκουσα οφείλει να ενημερώσει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες όσο το δυνατό πιο γρήγορα και με τον προσφορότερο τρόπο και σε συνεργασία με τη Γραμματεία του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας, να ορίσει ημέρα και ώρα αναπλήρωσης του σεμιναρίου ή της άσκησης εντός του ίδιου ακαδημαϊκού εξαμήνου.

12.3. Σε περίπτωση ανυπέρβλητου προβλήματος στη διεξαγωγή ή τη συνέχιση σεμιναρίου ή άσκησης, αρμόδια να αποφασίσει για τη συνέχισή του ή μη είναι η Ε.Π.Σ. του Προγράμματος.

12.4. Σε περίπτωση που ένας φοιτητής ή μια φοιτήτρια υπερβεί τις τρεις (3) απουσίες σε σεμινάριο ή άσκηση, θεωρείται ότι έχει αποτύχει στο σεμινάριο ή την άσκηση, εκτός αν ο διδάσκων ή η διδάσκουσα έχει ορίσει διαφορετικά.

Άρθρο 13

Διαγραφή φοιτητριών και φοιτητών από το Δ.Π.Μ.Σ.

«Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος»

13.1. Φοιτητής ή φοιτήτρια του Προγράμματος «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» διαγράφεται: α) εφόσον ο ίδιος ή η ίδια υποβάλει σχετική αίτηση, β) εφόσον επιδείξει συμπεριφορά που προσβάλλει την ακαδημαϊκή δεοντολογία κατά την κείμενη νομοθεσία και τον Κώδικα Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής του Πανεπιστημίου Κρήτης, γ) εφόσον υπερβεί τον προβλεπόμενο από την παρ. 2 του άρθρου 6 του παρόντος Κανονισμού μέγιστο χρόνο φοίτησης, δ) αν αποτύχει σε τρία σεμινάρια, ε) αν δεν παρουσιαστεί στα σεμινάρια και τις ασκήσεις για τρία (3) συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα σπουδών, χωρίς να ενημερώσει γραπτώς τον Διευθυντή ή τη Διευθύντρια του Προγράμματος, και στ) αν η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία του/της απορριφθεί για δεύτερη φορά από την Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή.

13.2. Οι διαγραφές φοιτητών και φοιτητριών του Προγράμματος αποφασίζονται από την Ε.Π.Σ.

13.3. Τη διαγραφή φοιτητή ή φοιτήτριας εισηγείται αιτιολογημένα στην Ε.Π.Σ. η Σ.Ε. και ο Διευθυντής ή η Διευθύντρια του Προγράμματος.

13.4. Της εισήγησης της Σ.Ε. ή του Διευθυντή ή της Διευθύντριας του Προγράμματος προηγείται έγγραφη ενημέρωση, μέσω ηλεκτρονικού ή συμβατικού ταχυδρομείου, του θιγόμενου φοιτητή ή της θιγόμενης φοιτήτριας από τη Γραμματεία του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας, προκειμένου ο φοιτητής ή η φοιτήτρια να διατυπώσει τυχόν ενστάσεις. Στους/στις φοιτητές/ήτριες δίνεται χρόνος δύο (2) εβδομάδων για να ανταποκριθούν στη σχετική έγγραφη ενημέρωση και η σχετική προθεσμία αναφέρεται ρητώς σε αυτή. Αν το επιθυμούν,

οι προτεινόμενοι προς διαγραφή φοιτητές και φοιτήτριες έχουν το δικαίωμα να εμφανιστούν διά ζώσης ή με τηλεδιάσκεψη με ηλεκτρονικά μέσα ενώπιον της Ε.Π.Σ. και να παρουσιάσουν προφορικά τη θέση τους.

13.5. Η διαγραφή κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο ή την ενδιαφερόμενη εγγράφως, μέσω ηλεκτρονικού ή συμβατικού ταχυδρομείου, με ευθύνη της Γραμματείας του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας.

Άρθρο 14

Τέλη φοίτησης - Πηγές χρηματοδότησης

14.1. Η φοίτηση στο Πρόγραμμα «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» γίνεται δωρεάν, χωρίς υποχρέωση καταβολής τελών φοίτησης.

14.2. Πηγές χρηματοδότησης του Προγράμματος «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» δύνανται να είναι:

- α) Ίδιοι πόροι του Πανεπιστημίου Κρήτης,
- β) ο κρατικός προϋπολογισμός ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων,
- γ) δωρεές, χορηγίες και κάθε είδους οικονομική ενίσχυση από δημόσιες ή ιδιωτικές πηγές,
- δ) κληροδοτήματα,
- ε) πόροι από ερευνητικά προγράμματα ή έργα,
- στ) κάθε άλλη νόμιμη πηγή.

Άρθρο 15

Δικαιώματα και υποχρεώσεις των μ.φ.

15.1. Οι μ.φ. του Προγράμματος «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» έχουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την κείμενη νομοθεσία, όπως ισχύει, τον Εσωτερικό Κανονισμό και τον Κανονισμό Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης, καθώς και από τις αποφάσεις των αρμοδίων πανεπιστημιακών οργάνων διοίκησης.

15.2. Οι μ.φ. του Προγράμματος έχουν δικαίωμα:

- (α) Στη χρήση των εγκαταστάσεων και των μέσων του Πανεπιστημίου Κρήτης,
- (β) στην απρόσκοπτη πρόσβαση στη βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κρήτης και του Ινστιτούτου Μεσογειακών Σπουδών με την επίδειξη της φοιτητικής τους ταυτότητας και τους ειδικότερους κανόνες που προβλέπονται,
- (γ) στη χρήση των ψηφιακών υπηρεσιών και βάσεων δεδομένων που προσφέρει το Πανεπιστήμιο Κρήτης για την υποστήριξη των διδακτικών και ερευνητικών τους αναγκών,
- (δ) σε αμοιβή για τυχόν συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα,
- (ε) στη διεκδίκηση ανταποδοτικών υποτροφιών και υποτροφιών αριστείας που προκηρύσσει το Πανεπιστήμιο Κρήτης ή άλλοι φορείς,
- (στ) σε οποιαδήποτε άλλη παροχή και υπηρεσία του Πανεπιστημίου Κρήτης που απευθύνεται στους μεταπτυχιακούς φοιτητές και φοιτήτριές του.

15.3. Οι μ.φ. του Προγράμματος επωφελούνται του θεσμού του Συμβούλου Σπουδών, που ορίζεται από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών κατά την έναρξη κάθε ακαδημαϊκού έτους. Ο/η Σύμβουλος Σπουδών είναι μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας ή του Τμήματος Φιλολογίας που προσφέρει διδακτικό έργο στο Πρόγραμμα. Ο/η Σύμβουλος Σπουδών παρέχει συμβουλευτικό έργο στους φοιτητές και τις φοιτήτριες του Προγράμματος με στόχο την επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών τους.

15.4. Οι μ.φ. του Προγράμματος «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» έχουν τις εξής υποχρεώσεις:

- α) Να παρακολουθούν ανελλιπώς τα σεμινάρια και τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών όπως ισχύει,
- β) να υποβάλλουν τις απαιτούμενες εργασίες μέσα στις καθορισμένες προθεσμίες,
- γ) να προσέρχονται στις προβλεπόμενες εξετάσεις,
- δ) να υποβάλλουν στη Γραμματεία του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας, πριν από την αξιολόγηση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας τους, υπεύθυνη δήλωση ότι η εργασία αυτή δεν αποτελεί προϊόν λογοκλοπής ούτε στο σύνολο ούτε στα μέρη της,
- ε) να σέβονται και να τηρούν τον Κανονισμό Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης, τον Εσωτερικό Κανονισμό Σπουδών του Προγράμματος «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος», τις αποφάσεις των οργάνων του Προγράμματος, του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας και του Πανεπιστημίου Κρήτης,
- στ) να σέβονται και να τηρούν τον Κώδικα Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής του Πανεπιστημίου Κρήτης και συνολικά τις αρχές της ακαδημαϊκής ηθικής και δεοντολογίας,
- ζ) κατά την περάτωση των μεταπτυχιακών σπουδών τους, να επιστρέψουν τα βιβλία και τα περιοδικά που έχουν δανειστεί από τις Βιβλιοθήκες του Πανεπιστημίου Κρήτης και να παραδώσουν το δωμάτιο της φοιτητικής εστίας που τυχόν τους είχε παραχωρηθεί.

15.5. Κάθε υποψήφιος και υποψήφια, πριν εγγραφεί στο Πρόγραμμα «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος», πρέπει να λαμβάνει γνώση του Κανονισμού Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης, καθώς και να αποδέχεται τους κανόνες λειτουργίας του Προγράμματος «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος», όπως αυτοί περιγράφονται στον Εσωτερικό Κανονισμό Σπουδών του. Η αποδοχή αυτών των δύο Κανονισμών συνιστά βασική προϋπόθεση για την απόκτηση και διατήρηση της ιδιότητας του μεταπτυχιακού φοιτητή. Οι υποψήφιοι μ.φ. εγγράφονται και συμμετέχουν στο Πρόγραμμα υπό τους προβλεπόμενους όρους και τις προϋποθέσεις.

Άρθρο 16

Υποτροφίες και βραβεία

16.1. Στο Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» είναι δυνατό να χορηγούνται από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς υποτροφίες στους/στις μ.φ. Οι μ.φ. μπορούν και ενθαρρύνονται να λαμβάνουν μέρος ως υποψήφιοι/ες σε προκηρύξεις για τη χορήγηση υποτροφιών.

16.2. Στους μ.φ. του Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» είναι δυνατόν επίσης να χορηγούνται υποτροφίες ή/και βραβεία αριστείας που προκηρύσσονται τακτικά από τον Ε.Λ.Κ.Ε. και τα Κληροδοτήματα του Πανεπιστημίου Κρήτης. Οι σχετικές πληροφορίες αναρτώνται στις ιστοσελίδες των δύο συνεργαζόμενων Τμημάτων και με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο.

16.3. Εκτός από τα κριτήρια που θεσπίζονται και τα δικαιολογητικά που απαιτούνται από τον εκάστοτε δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα χορήγησης των υποτροφιών, στα εσωτερικά κριτήρια που ορίζονται από την Ε.Π.Σ. του Δ.Π.Μ.Σ. μπορούν να περιλαμβάνονται τα ακόλουθα: α) η βαθμολογία εισαγωγής στο Δ.Π.Μ.Σ.· β) η επίδοση στα μεταπτυχιακά σεμινάρια· γ) η συνολική επιστημονική παρουσία του/της μ.φ.

16.4. Στους/στις μ.φ. του Δ.Π.Μ.Σ. μπορούν εξάλλου να απονέμονται υποτροφίες και/ή βραβεία αριστείας ή και να χορηγούνται ανταποδοτικές υποτροφίες από κονδύλια που εγγράφονται στον προϋπολογισμό του προγράμματος ή στο πλαίσιο ερευνητικών προγραμμάτων.

16.5. Η χορήγηση ανταποδοτικής υποτροφίας συνεπάγεται την υποχρέωση του φοιτητή ή της φοιτήτριας να παράσχει υποστηρικτικό τεχνικό και/ή ερευνητικό έργο, όπως επιτήρηση εξετάσεων, υποστήριξη της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κρήτης, συμμετοχή σε ερευνητικό έργο ή πρόγραμμα. Η παροχή υποστηρικτικού έργου δεν μπορεί να υπερβαίνει μηνιαίως τις σαράντα (40) ώρες.

16.6. Τα κριτήρια με τα οποία το Δ.Π.Μ.Σ. χορηγεί ανταποδοτικές υποτροφίες έναντι υποστηρικτικού τεχνικού και/ή ερευνητικού έργου περιλαμβάνουν τα αναφερόμενα στο άρθρο 16.3 του παρόντος. Λαμβάνονται επίσης υπόψη τα ερευνητικά ενδιαφέροντα των φοιτητών σε συνάρτηση με τις πραγματικές ανάγκες χρηματοδότησης της έρευνας.

Άρθρο 17

Διαδικασίες αξιολόγησης και πιστοποίησης

17.1. Το Δ.Π.Μ.Σ. υπόκειται στις διαδικασίες εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης, καθώς και διασφάλισης και πιστοποίησης ποιότητας, οι οποίες προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία. Η ετήσια εσωτερική αξιολόγηση του Προγράμματος διενεργείται σε συνεργασία με τη ΜΟ.ΔΙ.Π. του Πανεπιστημίου Κρήτης. Η εξωτερική αξιολόγηση του Προγράμματος διενεργείται σε συνεργασία με τη ΜΟ.ΔΙ.Π. στο πλαίσιο της πιστοποίησης του Προγράμματος σύμφωνα με την προβλεπόμενη από την ΕΘ.Α.Α.Ε. διαδικασία.

17.2. Κατά τις τελευταίες εβδομάδες κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου, οι μ.φ. του Προγράμματος καλούνται να αξιολογήσουν το σεμινάριο ή άσκηση και τον διδάσκοντα ή τη διδάσκουσα, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζουν η κείμενη νομοθεσία, όπως ισχύει, το Πανεπιστήμιο Κρήτης και το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας.

17.3. Ανά διετία, κατά τη λήξη της θητείας της Σ.Ε. του Προγράμματος, ο Διευθυντής ή η Διευθύντρια του Προγράμματος είναι υπεύθυνος/η για τη σύνταξη αναλυτικού απολογισμού του ερευνητικού και εκπαιδευτικού έργου του Προγράμματος, καθώς και των λοιπών δραστηριοτήτων του. Ο απολογισμός εγκρίνεται από την Ε.Π.Σ. του Προγράμματος, η οποία τον καταθέτει στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ως επισπεύδον τμήμα.

Άρθρο 18

Διοικητική και τεχνική υποστήριξη

18.1. Τη διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη του Προγράμματος «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» αναλαμβάνει το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης ως επισπεύδον.

18.2. Η Γραμματεία του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας οφείλει να τηρεί για κάθε μ.φ. του προγράμματος φάκελο που ενδεικτικά περιέχει σε ψηφιακή ή έντυπη μορφή: α) τους τίτλους και τα δικαιολογητικά που προσκομίστηκαν με την αίτηση υποψηφιότητάς του/της, β) κάθε άλλη αίτηση που ο/η μ.φ. έχει υποβάλει

στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, γ) αντίγραφα των πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων που του/της έχουν χορηγηθεί, δ) τα σεμινάρια και τις ασκήσεις στις οποίες έχει εγγραφεί, καθώς και τη βαθμολογία του/της, ε) υποτροφίες ή βραβεία που του/της έχουν απονεμηθεί, στ) την υπεύθυνη δήλωση ότι η διπλωματική εργασία του/της δεν αποτελεί προϊόν λογοκλοπής ούτε στο σύνολο ούτε στα μέρη της, ζ) το πρακτικό της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, καθώς και η) κάθε σχετικό έγγραφο που προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία και τον παρόντα Κανονισμό. Το περιεχόμενο του ατομικού φακέλου είναι προσιτό μόνο στην αρμόδια υπηρεσία του Τμήματος, στον ή στην Πρόεδρο του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας, στον ή στη Διευθύντρια του Προγράμματος «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» και στον/την μ.φ.

18.3. Την τεχνική υποστήριξη του Προγράμματος «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» αναλαμβάνει το αρμόδιο προσωπικό του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Γ) Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας
μεταξύ του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης
και του Τμήματος Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης
για την ίδρυση και λειτουργία Διατμηματικού Προγράμματος
Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος»

Ρέθυμνο,

Προοίμιο

Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας και το Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης συνεργάζονται για την ίδρυση, οργάνωση και διεξαγωγή Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» από το ακαδημαϊκό έτος 2026-2027. Για τον σκοπό αυτό συνομολογούν Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 80 του ν. 4957/2022 (Α' 141).

Άρθρο 1

Γενικές διατάξεις

Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, ως επισπεύδον, και το Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης από κοινού οργανώνουν και λειτουργούν από το ακαδημαϊκό έτος 2026-2027 Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος». Το Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» διέπεται από τις διατάξεις του ν. 4957/2022 (Α' 141), από τον Κανονισμό Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης, από την απόφαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Κρήτης για την ίδρυση και λειτουργία του Προγράμματος, καθώς και από τον Εσωτερικό Κανονισμό Σπουδών του Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος».

Άρθρο 2

Σκοπός - Γνωστικά αντικείμενα - Μαθησιακά αποτελέσματα - Προσόντα αποφοίτων

2.1. Σκοπός του Προγράμματος «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» είναι η προαγωγή της επιστημονικής γνώσης και η ανάπτυξη της έρευνας του πολιτισμού του μεσαιωνικού κόσμου, αφενός μεν του Βυζαντίου, αφετέρου δε της δυτικής Ευρώπης, με έμφαση στον μεσογειακό χώρο, μέσω της διαμόρφωσης ερευνητών και ερευνητριών εξειδικευμένων σε μία από τις τέσσερις ειδικεύσεις/κατευθύνσεις του Προγράμματος: α) βυζαντινή ιστορία, β) ευρωπαϊκή μεσαιωνική ιστορία, γ) βυζαντινή αρχαιολογία και ιστορία της βυζαντινής τέχνης, δ) βυζαντινή φιλολογία.

2.2. Καθεμία από τις τέσσερις ειδικεύσεις/κατευθύνσεις αντιστοιχεί σε διεθνώς αναγνωρισμένο γνωστικό αντικείμενο/επιστημονικό πεδίο. Το Πρόγραμμα επικεντρώνεται στη διδασκαλία και την έρευνα σχετικά με τα πεδία αυτά, σε χρονικό εύρος που εκτείνεται από τον 4ο ως και τον 15ο αιώνα, και με παράλληλη αναφορά, όταν κρίνεται εφικτό και απαραίτητο, στις περιοχές της βόρειας Βαλκανικής και των νότιων ακτών της Μεσογείου, καθώς και τόσο στην ύστερη αρχαιότητα, όσο και στην πρώιμη νεότερη ή μεταβυζαντινή περίοδο.

2.3. Το Πρόγραμμα διαμορφώνει ερευνητές και ερευνήτριες εξοικειωμένους/ες με τα προβλήματα και τις μεθόδους της ιστορικής, αρχαιολογικής και φιλολογικής έρευνας της μεσαιωνικής περιόδου. Σε αυτό το πλαίσιο, το Πρόγραμμα προσφέρει, πέρα από σεμινάρια ιστορίας, αρχαιολογίας και ιστορίας της τέχνης, καθώς και φιλολογίας, ασκήσεις ελληνικής και λατινικής διπλωματικής, παλαιογραφίας και κωδικολογίας, μεσαιωνικών λατινικών, επιγραφικής, αρχαιολογικής έρευνας, καθώς και μεθοδολογίας αρχαιολογικής έρευνας πεδίου και αρχαιολογίας του τοπίου, κεραμικής, αρχιτεκτονικής γλυπτικής κ.λπ. Επίσης το Πρόγραμμα στοχεύει στην εξοικείωση

των μεταπτυχιακών φοιτητών με εργαλεία που αναπτύσσονται στα πεδία της επιστήμης των υπολογιστών και της τεχνητής νοημοσύνης για να στηρίξουν τις ανθρωπιστικές επιστήμες (όπως διαλειτουργικά πληροφοριακά συστήματα, ψηφιακά εργαλεία επεξεργασίας και σημασιολογικής επισημείωσης κειμένων, συστήματα οπτικής αναγνώρισης χαρακτήρων και χειρόγραφων κειμένων, μεθόδους μοντελοποίησης της γνώσης που προέρχεται από κείμενα και τέχνηρα, ψηφιακές μεθόδους απεικόνισης ιστορικών τοπίων και αρχαιολογικών καταλοίπων, ψηφιακές αποτυπώσεις αρχαιολογικών μνημείων και κινητών ευρημάτων, τεκμηρίωση ευρημάτων μέσω της δημιουργίας τρισδιάστατων μοντέλων, χρήση γεωγραφικών συστημάτων πληροφοριών κ.α.). Το αναμενόμενο μαθησιακό αποτέλεσμα είναι οι μεταπτυχιακοί φοιτητές να έλθουν σε επαφή με την επιστημονική αιχμή των παραπάνω γνωστικών πεδίων και με διεπιστημονικές μεθόδους, ώστε να δύνανται να υλοποιούν αυτόνομη έρευνα και να εκπονοούν πρωτότυπες εργασίες στους προαναφερθέντες τέσσερις τομείς ειδίκευσης.

2.4. Οι απόφοιτοι και οι απόφοιτες του Προγράμματος έχουν τα προσόντα που απαιτούνται για να προχωρήσουν στην εκπόνηση διδακτορικής διατριβής, καθώς και για να ενταχθούν σε ευρύ πεδίο εργασιακών επιλογών: στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, την Αρχαιολογική Υπηρεσία, σε ερευνητικά προγράμματα, αρχεία, βιβλιοθήκες, μουσεία, πινακοθήκες, εκδοτικούς οίκους και άλλους θεσμούς προαγωγής και διάχυσης της επιστημονικής γνώσης και έρευνας. Η κριτική σκέψη, η ικανότητα δοκιμογραφίας και η ιστορική, φιλολογική, αρχαιολογική γνώση, είναι δεξιότητες σε υψηλή ζήτηση από εταιρείες και ακαδημαϊκές μονάδες που αναπτύσσουν εφαρμογές αιχμής στο πεδίο της τεχνητής νοημοσύνης, στις οποίες οι απόφοιτοι του Προγράμματος μπορούν να διεκδικήσουν απασχόληση. Οι απόφοιτοι του Προγράμματος μπορούν, τέλος, να επιδιώξουν σταδιοδρομία στο ΕΚΔΔΑ και στον Διπλωματικό Κλάδο.

Άρθρο 3

Υποχρεώσεις Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας και Τμήματος Φιλολογίας

3.1. Επισπεύδον τμήμα είναι το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης.

3.2. Η ακαδημαϊκή και διοικητική ευθύνη λειτουργίας του Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» ανήκει αποκλειστικά στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης.

3.3. Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας και το Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης δεσμεύονται να υποστηρίξουν από κοινού το Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος»: α) με το ακαδημαϊκό προσωπικό τους, και β) με την παροχή υλικοτεχνικής υποδομής στις εγκαταστάσεις του καθενός από τα δύο Τμήματα (αίθουσες διδασκαλίας, τεχνικός εξοπλισμός, πρόσβαση σε βιβλιοθήκες, γραφεία, εργαστήρια κ.λπ.).

Άρθρο 4

Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών

4.1. Η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών (Ε.Π.Σ.) του Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» αποτελείται από πέντε (5) μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας και του Τμήματος Φιλολογίας που προσφέρουν διδακτικό έργο στο Πρόγραμμα, εκ των οποίων τουλάχιστον ένα μέλος Δ.Ε.Π. θα εκπροσωπεί καθεμία από τις τέσσερις ειδικεύσεις/κατευθύνσεις του Προγράμματος. Η θητεία των μελών της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών είναι διετής.

4.2. Η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών συγκροτείται με απόφαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Κρήτης κατόπιν εισηγήσεων: α) της Συνέλευσης του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας για τα μέλη της Επιτροπής που προέρχονται από αυτό και β) της Συνέλευσης του Τμήματος Φιλολογίας για τα μέλη που προέρχονται από αυτό.

4.3. Η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών ορίζει ένα (1) μέλος της ως Διευθυντή του Δ.Π.Μ.Σ.. Ο Διευθυντής του Δ.Π.Μ.Σ. προεδρεύει της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών καθώς και της Συντονιστικής Επιτροπής του Δ.Π.Μ.Σ.

4.4. Η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών συνεδριάζει κατόπιν πρόσκλησης του Διευθυντή της ή με φυσική παρουσία των μελών της στις εγκαταστάσεις του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης ή με τηλεδιάσκεψη ή με συνδυασμό των δύο παραπάνω τρόπων. Η Επιτροπή μπορεί να συνεδριάσει επίσης αν το ζητήσουν εγγράφως τουλάχιστον τρία (3) από τα πέντε (5) μέλη της.

4.5. Η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών είναι σε απαρτία αν είναι παρόντα τουλάχιστον τρία (3) μέλη της.

4.6. Η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών είναι αρμόδια: α) να συγκροτεί τη Συντονιστική Επιτροπή του Δ.Π.Μ.Σ., β) να συγκροτεί Εξεταστικές Επιτροπές των αιτήσεων των υποψήφιων μεταπτυχιακών φοιτητών, καθώς και τη σχετική Επιτροπή Ενστάσεων, και να εγκρίνει την εγγραφή των επιτυχόντων στο Δ.Π.Μ.Σ., γ) να αναθέτει το διδακτικό έργο στους διδάσκοντες του Δ.Π.Μ.Σ., δ) να συγκροτεί εξεταστικές επιτροπές για την εξέταση των διπλωματικών εργασιών των μεταπτυχιακών φοιτητών και να ορίζει τον επιβλέποντα ανά εργασία, ε) να διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης προκειμένου να απονεμηθεί το Δίπλωμα

Μεταπτυχιακών Σπουδών, στ) να εγκρίνει τον απολογισμό του Δ.Π.Μ.Σ. κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής, και ζ) να ασκεί κάθε άλλη αρμοδιότητα που προκύπτει από τον ν. 4957/2022, τον Κανονισμό Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης και τον Εσωτερικό Κανονισμό Σπουδών του Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος».

Άρθρο 5

Συντονιστική Επιτροπή

5.1. Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» απαρτίζεται από πέντε (5) μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας και του Τμήματος Φιλολογίας που προσφέρουν διδακτικό έργο στο Πρόγραμμα, εκ των οποίων τουλάχιστον ένα μέλος Δ.Ε.Π. θα εκπροσωπεί καθεμία από τις τέσσερις ειδικεύσεις/κατευθύνσεις του Προγράμματος. Η Συντονιστική Επιτροπή ορίζεται από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών διά ψηφοφορίας με απλή πλειοψηφία και τα μέλη της είναι τα ίδια με της Ε.Π.Σ. Η θητεία των μελών της Συντονιστικής Επιτροπής είναι διετής.

5.2. Πρόεδρος της Συντονιστικής Επιτροπής είναι ο Διευθυντής ή η Διευθύντρια του Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος». Η Συντονιστική Επιτροπή συνεδριάζει κατόπιν πρόσκλησης του Προέδρου της ή με φυσική παρουσία των μελών της στις εγκαταστάσεις του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης ή με τηλεδιάσκεψη ή με συνδυασμό των δύο παραπάνω τρόπων. Η Επιτροπή μπορεί να συνεδριάσει επίσης αν το ζητήσουν εγγράφως τουλάχιστον τρία (3) από τα πέντε μέλη της.

5.3. Η Συντονιστική Επιτροπή βρίσκεται σε απαρτία αν είναι παρόντα τουλάχιστον τρία (3) μέλη της.

5.4. Η Συντονιστική Επιτροπή είναι αρμόδια: α) να καταρτίζει τον αρχικό ετήσιο προϋπολογισμό του Δ.Π.Μ.Σ. και τις τροποποιήσεις του, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 83 του ν. 4957/2022. β) να καταρτίζει τον απολογισμό του Δ.Π.Μ.Σ. και να εισηγείται την έγκρισή του προς τη Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, γ) να εγκρίνει τη διενέργεια δαπανών του Δ.Π.Μ.Σ., την οποία δύναται να μεταβιβάζει στον/στη Διευθυντή/Διευθύντρια του Δ.Μ.Π.Σ., δ) να εγκρίνει τη χορήγηση υποτροφιών, ανταποδοτικών ή μη, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην απόφαση ίδρυσης του Δ.Π.Μ.Σ., τον Κανονισμό Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης και τον Εσωτερικό Κανονισμό Σπουδών του Δ.Π.Μ.Σ., ε) να εισηγείται προς την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών την κατανομή του διδακτικού έργου, καθώς και την ανάθεση διδακτικού έργου στις διάφορες κατηγορίες διδασκόντων, στ) να εισηγείται προς την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών την πρόσκληση επισκεπτών καθηγητών για την κάλυψη διδακτικών αναγκών του Δ.Π.Μ.Σ., ζ) να καταρτίζει σχέδιο για την τροποποίηση του προγράμματος σπουδών, το οποίο υποβάλλει προς την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, η) να εισηγείται προς την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών την ανακατανομή των μαθημάτων μεταξύ των ακαδημαϊκών εξαμήνων, καθώς και θέματα που σχετίζονται με την ποιοτική αναβάθμιση του προγράμματος σπουδών, και θ) να ασκεί κάθε άλλη αρμοδιότητα που προκύπτει από τον ν. 4957/2022, τον Κανονισμό Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης και τον Εσωτερικό Κανονισμό Σπουδών του Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος».

Άρθρο 6

Διευθυντής

6.1. Ο Διευθυντής ή η Διευθύντρια του Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» είναι μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας ή του Τμήματος Φιλολογίας, κατά προτεραιότητα βαθμίδας καθηγητή ή αναπληρωτή καθηγητή, που προσφέρει διδακτικό έργο στο Δ.Π.Μ.Σ.

6.2. Ο Διευθυντής ή η Διευθύντρια ορίζεται διά ψηφοφορίας με απλή πλειοψηφία με απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών. Η θητεία του Διευθυντή ή της Διευθύντριας είναι διετής και δύναται να ανανεώνεται χωρίς περιορισμό.

6.3. Ο Διευθυντής/ύντρια είναι αρμόδιος/α: α) να προεδρεύει της Συντονιστικής Επιτροπής και της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών, να συντάσσει την ημερήσια διάταξη και να συγκαλεί τις συνεδριάσεις τους, β) να εισηγείται τα θέματα που αφορούν στην οργάνωση και λειτουργία του Δ.Π.Μ.Σ. προς την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, γ) να εισηγείται προς τη Συντονιστική Επιτροπή και τα λοιπά όργανα του Δ.Π.Μ.Σ. και του Πανεπιστημίου Κρήτης θέματα σχετικά με την αποτελεσματική λειτουργία του Δ.Π.Μ.Σ., δ) να λειτουργεί ως Επιστημονικός Υπεύθυνος του Δ.Π.Μ.Σ. και να ασκεί τις σχετικές αρμοδιότητες, ε) να παρακολουθεί την υλοποίηση των αποφάσεων των οργάνων του Δ.Π.Μ.Σ. και του Εσωτερικού Κανονισμού Σπουδών του, καθώς και την εκτέλεση του προϋπολογισμού του Δ.Π.Μ.Σ., στ) να ασκεί οποιαδήποτε άλλη αρμοδιότητα προκύπτει από τον ν. 4957/2022, τον Κανονισμό Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης και τον Εσωτερικό Κανονισμό Σπουδών του Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος».

6.4. Κατά τη λήξη της θητείας της Συντονιστικής Επιτροπής, ο Διευθυντής ή η Διευθύντρια είναι υπεύθυνος/η

για τη σύνταξη αναλυτικού απολογισμού του ερευνητικού και εκπαιδευτικού έργου του Δ.Π.Μ.Σ., καθώς και των λοιπών δραστηριοτήτων του. Ο απολογισμός εγκρίνεται από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, η οποία τον καταθέτει στο επισπεύδον Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας.

Άρθρο 7

Κατανομή διδακτικού και ερευνητικού έργου

7.1. Η κατανομή του διδακτικού έργου αποφασίζεται από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών του Δ.Π.Μ.Σ. ανάλογα με τις ανάγκες του Προγράμματος. Το διδακτικό έργο ανατίθεται από την Ε.Π.Σ. στις κατηγορίες διδασκόντων που προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 83 του ν. 4057/2022.

7.2. Τόσο το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ως επισπεύδον όσο και το Τμήμα Φιλολογίας συμμετέχουν στο Δ.Π.Μ.Σ. με υλικοτεχνική υποδομή απαραίτητη για την εκτέλεση του διδακτικού και ερευνητικού έργου (αίθουσες διδασκαλίας, βιβλιοθήκη, γραφεία, εργαστήρια, τεχνικός εξοπλισμός κ.λπ.).

Άρθρο 8

Τίτλος σπουδών

8.1. Με την επιτυχή ολοκλήρωση των μεταπτυχιακών σπουδών, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην Απόφαση Ίδρυσης και τον Εσωτερικό Κανονισμό Σπουδών του, το Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» απονέμει Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών σε μία από τις εξής τέσσερις (4) ειδικεύσεις/κατευθύνσεις: α) Βυζαντινή Ιστορία, β) Ευρωπαϊκή Μεσαιωνική Ιστορία, γ) Βυζαντινή Αρχαιολογία και Ιστορία της Βυζαντινής Τέχνης και δ) Βυζαντινή Φιλολογία.

8.2. Ο απονεμόμενος τίτλος σπουδών χορηγείται από το Πανεπιστήμιο Κρήτης και σε αυτόν αναγράφεται η σύμπραξη του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας με το Τμήμα Φιλολογίας.

Άρθρο 9

Πόροι - Προϋπολογισμός εσόδων και εξόδων

9.1. Το Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» προσφέρεται στους φοιτητές και τις φοιτήτριες δωρεάν, χωρίς τη χρέωση τελών φοίτησης.

9.2. Πόροι του Δ.Π.Μ.Σ. δύνανται να είναι: α) ίδιοι πόροι του Πανεπιστημίου Κρήτης, β) ο κρατικός προϋπολογισμός ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων, γ) δωρεές, χορηγίες και κάθε είδους οικονομική ενίσχυση από δημόσιες ή ιδιωτικές πηγές, δ) κληροδοτήματα, ε) πόροι από ερευνητικά προγράμματα ή έργα, και στ) κάθε άλλη νόμιμη πηγή.

Άρθρο 10

Διάρκεια

10.1. Η διάρκεια ισχύος του παρόντος Ειδικού Πρωτοκόλλου Συνεργασίας ταυτίζεται με τη δεκαετή διάρκεια λειτουργίας του Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος», υπό την προϋπόθεση της περιοδικής πιστοποίησης και θετικής αξιολόγησης του Προγράμματος. Η διάρκεια ισχύος του παρόντος Ειδικού Πρωτοκόλλου Συνεργασίας και λειτουργίας του Δ.Π.Μ.Σ. ξεκινά κατά το ακαδημαϊκό έτος 2026-2027 και λήγει κατά το τέλος του ακαδημαϊκού έτους 2035-2036.

10.2. Εφόσον το Δ.Π.Μ.Σ. δεν πιστοποιηθεί ή για οποιονδήποτε άλλο λόγο λήξει η λειτουργία του βάσει του ν. 4957/2022, αυτομάτως λήγει η ισχύς του παρόντος Ειδικού Πρωτοκόλλου Συνεργασίας. Αν οποιοδήποτε από τα δύο συμβαλλόμενα μέρη επιθυμεί τη λήξη λειτουργίας του Δ.Π.Μ.Σ., οφείλει να ενημερώσει το άλλο συμβαλλόμενο μέρος εγγράφως το αργότερο έξι μήνες πριν από τη λήξη ισχύος του παρόντος Ειδικού Πρωτοκόλλου Συνεργασίας.

10.3. Το παρόν Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας ανανεώνεται αυτομάτως ανά δεκαετία για τα επόμενα δέκα έτη, εκτός αν ένα από τα δύο συμβαλλόμενα μέρη ζητήσει εγγράφως τη λήξη του.

10.4. Αλλαγές στο παρόν Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας επιτρέπονται μόνο με τη σύμφωνη γνώμη και των δύο συμβαλλόμενων μερών.

Άρθρο 11

Οργάνωση εκπαιδευτικής διαδικασίας

Η διδασκαλία των σεμιναρίων και των εργαστηρίων/ασκήσεων του Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» δύνανται να πραγματοποιείται με μεικτό σύστημα (blended learning), δηλαδή με συνδυασμό δια ζώσης και σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, σε ποσοστά που θα ορίζονται με απόφαση της Ε.Π.Σ., κατόπιν εισήγησης της Σ.Ε., και τα οποία εξειδικεύονται στον Εσωτερικό Κανονισμό Σπουδών του Δ.Π.Μ.Σ. και στην Έκθεση ανάλυσης μεθόδων εξ αποστάσεως οργάνωσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Άρθρο 12

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

Αναπόσπαστα τμήματα του παρόντος Ειδικού Πρωτοκόλλου Συνεργασίας συνιστούν τα εξής έγγραφα, τα οποία αναφέρονται στα στοιχεία των παρ. 3 και 4 του άρθρου 80 του ν. 4957/2022: α) Απόφαση ίδρυσης - λειτουργίας Δ.Π.Μ.Σ., β) Εσωτερικός Κανονισμός Σπουδών Δ.Π.Μ.Σ., γ) Αναλυτικός προϋπολογισμός εσόδων και εξόδων για τα πρώτα πέντε (5) έτη λειτουργίας του Δ.Π.Μ.Σ., δ) Έκθεση ανάλυσης μεθόδων εξ αποστάσεως οργάνωσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας και ε) Μελέτη σκοπιμότητας και βιωσιμότητας του Δ.Π.Μ.Σ.

Όσα θέματα δεν ρυθμίζονται στο παρόν Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας, ρυθμίζονται από αποφάσεις της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Κρήτης, από τον Κανονισμό Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης, από τον Εσωτερικό Κανονισμό Σπουδών του Δ.Π.Μ.Σ., καθώς και από τα αρμόδια όργανα οργάνωσης, λειτουργίας και διοίκησης του Δ.Π.Μ.Σ. όπως αυτά ορίζονται στις παρ. 2-4 του άρθρου 82 του ν. 4957/2022.

Ο Πρύτανης
του Πανεπιστημίου Κρήτης

Παράρτημα της υπ' αρ. 545ης/19-03-2026 απόφασης της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Κρήτης με τίτλο «Ίδρυση Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο "Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος" του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας σε συνεργασία με το Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης».

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ
Δ.Π.Μ.Σ. «ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ»

Τίτλος	Η βυζαντινή αγιολογία ως ιστορική πηγή.
Κωδικός	ΒΜΚ-ΒΙΣ XXX
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	Το σεμινάριο έχει στόχο να "μυήσει" τους φοιτητές στη βυζαντινή αγιολογία, κυρίως της πρώιμης και μέσης βυζαντινής περιόδου, όπου σημειώνεται η μεγάλη ακμή του είδους. Τα αγιολογικά κείμενα είναι μακράν το πιο πολυπληθές είδος της βυζαντινής γραμματείας. Αποτελούν όμως και μια πολύτιμη πηγή για τον ιστορικό, της οποίας η σημασία αναγνωρίζεται σήμερα όλο και περισσότερο. Ο άγιος είναι ένας λαϊκός ήρωας, που χάρις στις θαυματουργικές του δυνάμεις λειτουργεί ως προστάτης και πνευματικός ηγέτης της κοινωνίας του. Γύρω όμως από την κεντρική αυτή μορφή, η οποία είναι εξιδανικευμένη και σε μεγάλο βαθμό αναπαράγει τυποποιημένα πρότυπα, συγκεντρώνονται πρόσωπα, γεγονότα, καταστάσεις, που αντανakλούν την πραγματικότητα της εποχής του και τα οποία πολύ σπάνια παρουσιάζονται σε άλλα είδη της βυζαντινής γραμματείας. Ο άγιος κινείται σε χώρους που παραβλέπει η επίσημη ιστορία (χωριό, λαϊκές συνοικίες της πόλης) και έρχεται σε επαφή με όλα τα κοινωνικά στρώματα και τα είδη επαγγελμάτων. Έτσι οι συγγραφείς αυτών των κειμένων μας δίνουν ποικίλες πληροφορίες για την καθημερινότητα της εποχής τους, την οποία ακριβώς προσπερνούν οι σύγχρονοί τους ιστοριογράφοι, που προβάλλουν μόνο τα αξιοσημείωτα γεγονότα, δηλαδή αυτά που έχουν ιδιαίτερο και ξεχωριστό χαρακτήρα.
Τρόπος αξιολόγησης	Προφορική παρουσίαση ενός επιλεγμένου θέματος και τελική γραπτή εργασία στο ίδιο θέμα.

Τίτλος	Η βυζαντινή εικονομαχία.
Κωδικός	ΒΜΚ-ΒΙΣ XXX
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	<p>Το σεμινάριο έχει στόχο να εισάγει τον φοιτητή στην εικονομαχία, το πιο πολυσυζητημένο θέμα των λεγόμενων «σκοτεινών αιώνων» και ένα από τα πιο πολυσυζητημένα της βυζαντινής ιστορίας. Παρόλο που σήμερα επικρατεί η τάση πως η σημασία της για τον μέσο βυζαντινό έχει υπερτιμηθεί, η τελευταία κρατική «αίρεση» του Βυζαντίου εξακολουθεί να ελκύει το ενδιαφέρον των μελετητών. Η αντιπαλότητα σχετικά με τις εικόνες βρίσκεται στο κομβικό σημείο όπου οι αντιφάσεις στη διττή κληρονομιά του Βυζαντίου, ανάμεσα στην ελληνορωμαϊκή αντίληψη για τον θεό-άνθρωπο και στην αφαιρετική ανατολίτικη αντίληψη του θείου, ανάμεσα στην παράδοση της ιερατικής διάστασης του αυτοκρατορικού αξιώματος και στο διαρκές αίτημα της Εκκλησίας για ανεξαρτησία από την κοσμική εξουσία σε θέματα δόγματος, αναδεικνύονται με τον πιο έντονο τρόπο για να φτάσουν στην τελική σύγκρουση και στη διαμόρφωση της νέας μεσαιωνικής ταυτότητας της αυτοκρατορίας. Παράλληλα, η εικονομαχία θα επηρεάσει αποφασιστικά τις σχέσεις του Βυζαντίου με τον υπόλοιπο χριστιανικό κόσμο, ιδιαίτερα τον Δυτικό, οδηγώντας μαζί με άλλους παράγοντες σε μια διάσταση, η οποία δεν θα γεφυρωθεί ουσιαστικά ποτέ στη συνέχεια. Τέλος, ο μοναχισμός, μεγάλος νικητής αυτής της σύγκρουσης, χάρις στις δάφνες του στους αγώνες, αληθινούς ή επινοημένους, υπέρ των εικόνων θα αφήσει ισχυρό το στίγμα του στην κοινωνική και πνευματική ζωή του Βυζαντίου, συμβάλλοντας στον ιδιαίτερο χαρακτήρα της πολιτισμικής του ταυτότητας.</p>
Τρόπος αξιολόγησης	Προφορική παρουσίαση ενός επιλεγμένου θέματος και τελική γραπτή εργασία στο ίδιο θέμα.
Τίτλος	Θεσμοί και πρακτικές της διακυβέρνησης της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας
Κωδικός	ΒΜΚ-ΒΙΣ XXX
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	<p>Το σεμινάριο έχει στόχο να εισαγάγει τους φοιτητές στην προβληματική που σχετίζεται με τον τρόπο λειτουργίας ενός συγκεντρωτικού και απολυταρχικού κράτους και την διαλεκτική σχέση ανάμεσα στο θεσμικό πλαίσιο και τις πιέσεις που ασκούν σε αυτό οι κοινωνικές και πολιτικές δυναμικές σε κάθε περίοδο. Ανά περίπτωση μπορεί να εξειδικευτεί σε συγκεκριμένες θεματικές, όπως:</p> <ul style="list-style-type: none">- Η διαδικασία διαβούλευσης και λήψης αποφάσεων- Η απονομή της δικαιοσύνης- Η αυλή ως φυσικός και κοινωνικός χώρος <p>Το σεμινάριο στηρίζεται κατά κύριο λόγο στην μελέτη των πηγών, αλλά και στην ανάλυση επιλεγμένης βιβλιογραφίας για τα σχετικά ζητήματα, είτε από τον χώρο της βυζαντινής ιστορίας, είτε από την ιστορία παράλληλων κοινωνιών και πολιτικών οντοτήτων.</p>
Τρόπος αξιολόγησης	Σύντομες παρουσιάσεις στη διάρκεια του εξαμήνου, προφορική παρουσίαση ενός επιλεγμένου θέματος και τελική γραπτή εργασία στο ίδιο θέμα

Τίτλος	Πηγές για την κοινωνική και οικονομική ιστορία του Βυζαντίου, 10ος- 15ος αι.
Κωδικός	ΒΜΚ-ΒΙΣ XXX
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	<p>Το σεμινάριο έχει στόχο να εξοικειώσει τους φοιτητές με διαφορετικά είδη πηγών, όπως ιστοριογραφικά κείμενα, βίους αγίων, και προπάντων αρχαιακές πηγές, εξετάζοντας παράλληλα κάποια βασικά ζητήματα της κοινωνικής και οικονομικής ιστορίας του Βυζαντίου. Ανά περίπτωση μπορεί να εξειδικευτεί σε συγκεκριμένες θεματικές, όπως:</p> <ul style="list-style-type: none">- Η ιστορία του Αγίου Όρους μέσα από αρχαιακά και αγιολογικά κείμενα- Η βυζαντινή διπλωματική και η γνωριμία με τα διαφορετικά είδη εγγράφων.- Κείμενα κοινωνικής κριτικής και αμφισβήτησης. <p>Το σεμινάριο στηρίζεται κατά κύριο λόγο στην μελέτη των πηγών, αλλά και στην ανάλυση επιλεγμένης βιβλιογραφίας για τα σχετικά ζητήματα.</p>
Τρόπος αξιολόγησης	Σύντομες παρουσιάσεις στη διάρκεια του εξαμήνου, προφορική παρουσίαση ενός επιλεγμένου θέματος και τελική γραπτή εργασία στο ίδιο θέμα.
Τίτλος	Η Μικρά Ασία μεταξύ Βυζαντίου, Σελτζούκων και Εμιράτων, 11ος – 14ος αι.
Κωδικός	ΒΜΚ-ΒΙΣ XXX
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	<p>Το σεμινάριο αποσκοπεί στην εκπαίδευση των φοιτητών σε θέματα εξωτερικής πολιτικής και διακρατικών σχέσεων, πολεμικής ιστορίας, ιστορικής δημογραφίας, καθώς και διαπολιτισμικών σχέσεων μεταξύ διαφορετικών εθνότητων είτε εντός του ίδιου κρατικού μορφώματος είτε μεταξύ γειτονικών κρατικών οντοτήτων. Οι φοιτητικές εργασίες βασίζονται στην κριτική αξιολόγηση της υπάρχουσας βιβλιογραφίας, στην ανάδειξη του ιστορικού ερωτήματος, στην εύρεση των πηγών, την ανάλυσή τους και την άντληση της ιστορικής πληροφορίας από αυτές, στη σύνθεση, στην έκθεση των συμπερασμάτων.</p>
Τρόπος αξιολόγησης	Σύντομες παρουσιάσεις στη διάρκεια του εξαμήνου, προφορική παρουσίαση ενός επιλεγμένου θέματος και τελική γραπτή εργασία στο ίδιο θέμα.
Τίτλος	Προσεγγίσεις της ιστορικής δημογραφίας του Βυζαντίου
Κωδικός	ΒΜΚ-ΒΙΣ XXX
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	<p>Το σεμινάριο αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών με την μελέτη δημογραφικών ζητημάτων, που αφορούν στην ιστορική οντότητα του Βυζαντίου. Βασικοί θεματικοί άξονες της ύλης που εξετάζεται στο σεμινάριο είναι το μέγεθος του πληθυσμού της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας ανά εποχές και οι μεθοδολογίες διερεύνησής του, η εναλλαγή φάσεων δημογραφικής ακμής και δημογραφικής εξασθένησης και τα αίτια τους, πηγές και μέθοδοι για την προσέγγιση της φυσικής κίνησης του πληθυσμού, πηγές και μεθοδολογίες για την προσέγγιση των μεγεθών των πόλεων και οικισμών, κοινωνική σύνθεση και κινητικότητα, ζητήματα εθνοτικής και θρησκευτικής σύνθεσης του πληθυσμού.</p>

Τρόπος αξιολόγησης	Σύντομες παρουσιάσεις στη διάρκεια του εξαμήνου, προφορική παρουσίαση ενός επιλεγμένου θέματος και τελική γραπτή εργασία στο ίδιο θέμα.
--------------------	---

2) ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Τίτλος	Θρησκευτικότητα και μοναχισμός στο Δυτικό Μεσαίωνα
Κωδικός	ΒΜΚ-ΙΜΧ XXX
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος

Περιγραφή	<p>Το σεμινάριο έχει στόχο να εξετάσει τη διαμόρφωση του μεσαιωνικού μοναχισμού και να μελετήσει το πώς ο μοναχισμός τέμνεται με τις ευρύτερες θρησκευτικές εξελίξεις της μεσαιωνικής Ευρώπης. Ξεκινώντας από την εμφάνιση του μοναχισμού στις ερήμους της Αιγύπτου, της Συρίας και της Παλαιστίνης, θα περάσουμε να εξετάσουμε πώς το κίνημα προσαρμόστηκε στις συνθήκες της Δυτικής Ευρώπης και πώς επηρεάστηκε από τα σημαντικά γεγονότα και ρεύματα που διαμόρφωσαν τον μεσαιωνικό κόσμο, όπως π.χ. τον εκχριστιανισμό των γερμανικών φύλων, την άνοδο του παπισμού, τη Γρηγοριανή Μεταρρύθμιση, την «αναγέννηση» του 12ου αιώνα, την εμφάνιση λαϊκών αιρέσεων κ.ο.κ. Θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην αναγνώριση των χαρακτηριστικών των διαφόρων μορφών του δυτικού μοναχισμού, τα ιδανικά που τον ενέπνευσαν και τις δυνάμεις που επηρέασαν την πορεία του. Επιπλέον, το σεμινάριο εξετάζει την σύγχρονη ιστοριογραφία του μοναχισμού και τους προβληματισμούς που τη διαμόρφωσαν.</p>
-----------	---

Τρόπος αξιολόγησης	Το σεμινάριο αξιολογείται με βάση μια προφορική παρουσίαση (30% του βαθμού) και μια γραπτή εργασία (70% του βαθμού).
--------------------	--

Τίτλος	Λατινικές ηγεμονίες στον ελλαδικό χώρο έπειτα από το 1204
Κωδικός	ΒΜΚ-ΙΜΧ XXX
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος

Περιγραφή	<p>Το σεμινάριο έχει στόχο να εξετάσει την ιστορία των λατινικών κρατιδίων που εγκαθιδρύθηκαν στα πρώην εδάφη της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας ύστερα από την άλωση της Κωνσταντινούπολης από την Δ' Σταυροφορία. Μεταξύ των άλλων, στοχεύει να δείξει ότι η εγκαθίδρυση αυτών των ηγεμονιών υπήρξε εξαιρετικά σημαντική όχι μόνο για την Ελλάδα, αλλά και για τη Δυτική Ευρώπη, καθώς η απόκτηση «αποικιών» στον ελλαδικό χώρο άλλαξε τις ισορροπίες των δυνάμεων στη Δύση και ενέπλεξε οριστικά τα δυτικοευρωπαϊκά κράτη στην Ανατολική Μεσόγειο. Παράλληλα, οι πολιτικές, πολιτιστικές και θρησκευτικές επαφές και ανταλλαγές που έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια της λατινικής κυριαρχίας άφησαν ένα μόνιμο αποτύπωμα στις σχέσεις Ελλήνων και δυτικοευρωπαίων.</p> <p>Το μάθημα εστιάζει ιδιαίτερα στην εξέταση των πολιτικών και διοικητικών θεσμών των λατινικών ηγεμονιών, στις σχέσεις μεταξύ των δύο Εκκλησιών, και στη μελέτη πρωτογενών πηγών.</p>
-----------	---

Τρόπος αξιολόγησης	Το σεμινάριο αξιολογείται με βάση μια προφορική παρουσίαση (30% του βαθμού) και μια γραπτή εργασία (70% του βαθμού).
--------------------	--

Τίτλος	Σταυροφορίες και Ευρωπαϊκός πολιτισμός
Κωδικός	ΒΜΚ-ΙΜΧ ΧΧΧ
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	<p>Το σεμινάριο έχει στόχο να εξετάσει πώς το κίνημα των σταυροφοριών συνέβαλε στη διαμόρφωση του ευρωπαϊκού πολιτισμού και των σχέσεών του με τον ευρύτερο κόσμο. Το μάθημα εμπνέεται από τις σύγχρονες τάσεις στην ιστοριογραφία, που βλέπουν τις σταυροφορίες όχι απλώς σαν μια σειρά από πολεμικές εκστρατείες, αλλά ως ένα κίνημα με ευρύτατες εκφάνσεις στην κοινωνία της Ευρώπης και της Εγγύς Ανατολής, σε τομείς όπως η οικονομία και η διοίκηση, η τέχνη, οι πολιτικές ιδεολογίες και οι λατρευτικές συνήθειες. Παράλληλα το σεμινάριο δίνει ιδιαίτερο βάρος στην εξέταση των ιστοριογραφικών ρευμάτων των σταυροφοριών, προκειμένου να εξηγήσει πώς προσλαμβάνονται οι σταυροφορίες στον σύγχρονο κόσμο, πώς προέκυψαν αυτές οι αντιλήψεις και πώς χρησιμοποιούνται σήμερα στο δημόσιο και στον πολιτικό λόγο.</p>
Τρόπος αξιολόγησης	Το σεμινάριο αξιολογείται με βάση μια προφορική παρουσίαση (30% του βαθμού) και μια γραπτή εργασία (70% του βαθμού).
Τίτλος	Μεσογειακές κοινωνίες μέσα από τα νοταριακά έγγραφα, 12ος-16ος αιώνας
Κωδικός	ΒΜΚ-ΙΜΧ ΧΧΧ
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	<p>Το σεμινάριο έχει στόχο να εισαγάγει τους μεταπτυχιακούς φοιτητές στη μελέτη μιας θεμελιώδους κατηγορίας πηγών του μεσαιωνικού και πρώιμου νεότερου κόσμου, τα νοταριακά έγγραφα. Η επαγγελματική μορφή του νοταρίου προέρχεται από τις διοικητικές υπηρεσίες της μεσαιωνικής εκκλησίας αλλά έχει συγγένεια με τους tabelliones/ταβουλλαρίου της ύστερης ρωμαϊκής και βυζαντινής περιόδου. Δίνοντας γραπτή μορφή σε ποικιλία συναλλαγών μεταξύ των μελών μιας κοινωνίας, αγροτικής, αστικής ή εμπορικής, ο νοτάριος καθίσταται σημαντικός φορέας για τη διάσωση πολύτιμων πληροφοριών, ποιοτικών και ποσοτικών, για την οικονομία, την κοινωνία, τον πολιτισμό, τις νοοτροπίες και για πολλές ακόμα πτυχές του παρελθόντος. Νοταριακά αρχεία διασώζονται στη μεσογειακή Ευρώπη από τον 12ο αιώνα και εξής. Η εξάσκηση στη μελέτη τους αποτελεί πολύτιμο εφόδιο για τους ιστορικούς του μεσαίωνα.</p>
Τρόπος αξιολόγησης	Δύο μικρές προφορικές ή γραπτές ασκήσεις στη διάρκεια του εξαμήνου, προφορική παρουσίαση και τελική γραπτή εργασία

Τίτλος	Ιταλική χερσόνησος, 11ος-16ος αιώνας
Κωδικός	ΒΜΚ-ΙΜΧ XXX
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	<p>Το σεμινάριο παρουσιάζει τις σημαντικότερες πτυχές της θεσμικής, κοινωνικής και οικονομικής εξέλιξης μιας περιοχής που διαδραματίζει πρωταγωνιστικό ρόλο στη Μεσόγειο και στην Ευρώπη από τον 11ο ως τον 16ο αιώνα. Η επιλεγμένη περίοδος ξεκινά με την εδραίωση ενιαίας, συγκεντρωτικής μοναρχίας στη νότια Ιταλία, την εγκατάσταση μεταρρυθμιστών παπών στη Ρώμη και την εμφάνιση των πρώτων αυτόνομων κοινοτήτων στη βόρεια Ιταλία. Περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την περίοδο της εμπορικής επανάστασης, της ακμής του Νορμανδικού κράτους, της ωρίμανσης των κοινοτήτων και της μεταμόρφωσης σε δεσποτείες, της μεγάλης πολιτισμικής άνθισης που οδήγησε στην Αναγέννηση, των Ιταλικών πολέμων που οδήγησαν στην παγίωση της Ισπανικής κυριαρχίας. Στόχος είναι η κατανόηση των θεμελιωδών αυτών φαινομένων στο ευρύτερο ευρωπαϊκό, μεσογειακό και, από τον 14ο αιώνα, παγκόσμιο πλαίσιο και η επαφή με τις πλούσιες πρωτογενείς πηγές της εποχής.</p>
Τρόπος αξιολόγησης	Δύο μικρές προφορικές ή γραπτές ασκήσεις στη διάρκεια του εξαμήνου, προφορική παρουσίαση και τελική γραπτή εργασία
Τίτλος	Συλλογικότητες, διαβούλευση, εκπροσώπηση στην Ευρώπη, 8ος-15ος αιώνας
Κωδικός	ΒΜΚ-ΙΜΧ XXX
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	<p>Το σεμινάριο διερευνά τις συλλογικές αξίες και δραστηριότητες της κοσμικής κοινωνίας στη δυτική Ευρώπη από τα τέλη του πρώιμου μεσαίωνα μέχρι τις απαρχές των νεότερων χρόνων. Ο σκοπός είναι να αναδειχθεί ότι η κοινωνική δράση των κατοίκων της Ευρώπης κατά τον Μεσαίωνα δεν περιγράφεται επαρκώς με τους συμβατικούς όρους των ιεραρχικών, κάθετων δομών διακυβέρνησης και την ιδεολογία της επίσημης εκκλησίας (η οργάνωση της οποίας ήταν θεμελιωμένη στις έννοιες της διαβούλευσης και της εκπροσώπησης), και μια στενή ερμηνεία των συγγενικών δεσμών. Αντίθετα, εξίσου σημαντικοί ήταν οι οριζόντιοι δεσμοί συλλογικών ενώσεων που διαπερνούσαν την κοινωνία, από τις ταπεινές αγροτικές κοινότητες και τις θρησκευτικές αδελφότητες λαϊκών στις γειτονίες των πόλεων ως τις παντοδύναμες συντεχνίες των πλούσιων εμπόρων και τις αστικές κοινότητες, τα βασιλικά συμβούλια και τους πρώιμους θεσμούς εκπροσώπησης. Ο κοινός παρονομαστής ήταν μια λανθάνουσα, για μεγάλο διάστημα, πεποίθηση περί της αναγκαιότητας διαβούλευσης και εκπροσώπησης για τη νομιμοποίηση της εξουσίας.</p>
Τρόπος αξιολόγησης	Δύο μικρές προφορικές ή γραπτές ασκήσεις στη διάρκεια του εξαμήνου, προφορική παρουσίαση και τελική γραπτή εργασία

3) ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Τίτλος	Πόλεις της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας (4ος – 8ος αι.)
Κωδικός	ΒΜΚ-ΒΑΡ ΧΧΧ
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	<p>Στόχος του σεμιναρίου είναι η μελέτη της πολεοδομικής οργάνωσης των αστικών κέντρων της ανατολικής Μεσογείου κατά την πρωτοβυζαντινή περίοδο (4ος – 8ος αι). Με βάση σύγχρονες δημοσιεύσεις ανασκαφικών ερευνών και τη μαρτυρία των γραπτών πηγών θα εξετασθούν τα βασικά στοιχεία που διαμορφώνουν το αστικό τοπίο και δημιουργούν πολεοδομικούς πυρήνες: η οχύρωση, η χάραξη των δρόμων, τα κέντρα διοίκησης, παραγωγής και εμπορίου, αναψυχής, τα λατρευτικά κέντρα, ο δημόσιος και ιδιωτικός χώρος εν γένει. Το σεμινάριο θα εστιάσει ιδιαίτερα στην επίδραση των νέων κοινωνικών και οικονομικών συνθηκών που διαμορφώνονται από τα τέλη του 6ου και κυρίως κατά τον 7ο αιώνα, με τις αυξημένες ανάγκες για άμυνα και την στρατιωτικοποίηση της κοινωνίας, στον μετασχηματισμό των πόλεων της αυτοκρατορίας.</p>
Τρόπος αξιολόγησης	Προφορική παρουσίαση / γραπτή εργασία ή εργασίες

Τίτλος	Από τον «παγανισμό» στον χριστιανισμό: όψεις της μεταμόρφωσης του αρχαίου κόσμου
Κωδικός	ΒΜΚ-ΒΑΡ ΧΧΧ
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	<p>Το σεμινάριο στοχεύει μέσω της διαπραγμάτευσης ενός θέματος μεγάλης ιστορικής και γεωγραφικής εμβέλειας, όπως είναι η επικράτηση του χριστιανισμού έναντι του «παγανισμού» στις διαφορετικές επαρχίες της αυτοκρατορίας, να αναδείξει τις διαφορετικές πτυχές τόσο των ίδιων των ιστορικών φαινομένων όσο και των μεθόδων προσέγγισής τους. Συγκεκριμένα οι φοιτητές καλούνται να κατανοήσουν πώς και σε ποιο βαθμό η επικράτηση του χριστιανισμού επηρέασε τις διαφορετικές όψεις του υλικού πολιτισμού της ύστερης αρχαιότητας. Αρχαιολογικές μαρτυρίες και μαρτυρίες των γραπτών πηγών (ιστοριογραφικά, αγιολογικά και νομικά κείμενα της εποχής) θα αξιοποιηθούν προς αυτήν την κατεύθυνση. Επιμέρους θέματα τα οποία θα αναλυθούν αποτελούν:</p> <p>α) πώς μετασχηματίζεται το αστικό τοπίο λόγω της «εισβολής» του χριστιανισμού στις πόλεις της αυτοκρατορίας.</p> <p>β) πώς και γιατί μετασχηματίζονται οι πολιτικοί θεσμοί και ποιος είναι ο ρόλος του επισκόπου.</p> <p>γ) πώς αντανakλάται η επικράτηση του χριστιανισμού στην επίσημη κρατική τέχνη.</p>
Τρόπος αξιολόγησης	Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία ή εργασίες

Τίτλος	Μνημειακή ζωγραφική στην Κρήτη κατά την ύστερη μεσαιωνική εποχή (13ος – 15ος αι.)
Κωδικός	ΒΜΚ-ΒΑΡ XXX
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	<p>Στο σεμινάριο θα εστιάσουμε στην Κρήτη, η οποία από το 1211 έως το 1669 υπήρξε η σημαντικότερη κτήση της Βενετίας στην ανατολική Μεσόγειο. Από την πρώτη περίοδο της βενετικής κυριαρχίας, μέχρι τα τέλη του 15ου αιώνα, σώζεται στο νησί ένας εξαιρετικά μεγάλος αριθμός ζωγραφικών συνόλων που είναι αποσπασματικά μελετημένως. Είναι χαρακτηριστικό πως ο παλαιότερος κατάλογος των τοιχογραφημένων εκκλησιών του νησιού από τους G. Gerola – Γ. Λασσιθιωτάκη (1961) κατέγραφε 845 ναούς.</p> <p>Στόχος του σεμιναρίου είναι να γνωρίσουμε αυτό τον ανεξάντλητο μνημειακό πλούτο του νησιού και να εστιάσουμε στη ζωγραφική των εκκλησιών της κρητικής υπαίθρου μέσα από διαφορετικές ερευνητικές οπτικές και προσεγγίσεις. Θα εξετάσουμε δηλαδή τις διαφορετικές τεχνοτροπικές τάσεις, τις εικονογραφικές ιδιαιτερότητες, το ζήτημα των ζωγράφων και της χορηγίας, τα πορτραίτα δωρητών και αφιερωματικές επιγραφές. Στο πλαίσιο του σεμιναρίου θα γίνουν επιπλέον διαλέξεις από ειδικούς στο θέμα ερευνητριες/τές, όπως επίσης και επιτόπιες ασκήσεις -επισκέψεις σε σημαντικά μνημεία αυτής της περιόδου στο νησί.</p>
Τρόπος αξιολόγησης	προφορική παρουσίαση / γραπτή εργασία ή εργασίες
Τίτλος	Μνημειακή ζωγραφική στο Βυζάντιο: ιστορία της έρευνας και νεότερες προσεγγίσεις
Κωδικός	ΒΜΚ-ΒΑΡ XXX
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	<p>Στόχος του σεμιναρίου είναι η εξοικείωση με τον κλάδο της ιστορίας της βυζαντινής τέχνης που ασχολείται με τη μνημειακή ζωγραφική και ειδικότερα με την εικονογραφία, δηλ. με το θέμα, τη σημασία και το περιεχόμενο των ζωγραφικών έργων. Οι διαφορετικές μεθοδολογικές και θεωρητικές προσεγγίσεις της βυζαντινής ζωγραφικής, της εικονογραφικής ανάλυσης, οι νέες κατευθύνσεις της έρευνας και το έργο των σημαντικότερων μελετητών της θα αποτελέσουν αντικείμενα του σεμιναρίου. Για τον λόγο αυτό θα μελετήσουμε και θα σχολιάσουμε στα μαθήματα επιστημονικές συμβολές, άρθρα ή κεφάλαια από βιβλία, που αποτελούν έργα αναφοράς, δηλ. μελέτες που έφεραν μια τομή στην έρευνα των σχετικών ζητημάτων.</p>
Τρόπος αξιολόγησης	προφορική παρουσίαση / γραπτή εργασία ή εργασίες

Τίτλος	Αρχιτεκτονική και Λειτουργία στην Πρωτοβυζαντινή και Μεσοβυζαντινή Περίοδο (4ος-12ος αι.)
Κωδικός	ΒΜΚ-ΒΑΡ XXX
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	<p>Στόχος του σεμιναρίου είναι η μελέτη της διασύνδεσης μεταξύ της αρχιτεκτονικής μορφής και της λειτουργικής χρήσης στη Βυζάντιο κυρίως κατά την πρωτοβυζαντινή και μεσοβυζαντινή περίοδο (4ος αι. – 12ος αι.). Οι φοιτητές μέσα από την συνδυαστική εξέταση της αρχιτεκτονικής μορφής, των αρχαιολογικών δεδομένων και των γραπτών πηγών θα προσεγγίσουν την αποκατάσταση των χρήσεων των εκκλησιαστικών κτηρίων και θα διερευνήσουν τις αιτίες που οδηγούν στη μετεξέλιξη των αρχιτεκτονικών μορφών από την πρωτοβυζαντινή στη μεσοβυζαντινή περίοδο.</p> <p>Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί:</p> <ol style="list-style-type: none">1) Στην τεχνική ανάγνωσης και κατανόησης της αρχιτεκτονικής μορφής2) Στην ανάλυση της χρήσης των λειτουργικών διευθετήσεων των ναών με βάση τα υλικά κατάλοιπα και τις γραπτές πηγές3) Στη σύγκριση και αποτίμηση των δεδομένων από τα αρχαιολογικά τεκμήρια και τις γραπτές πηγές.
Τρόπος αξιολόγησης	προφορική παρουσίαση / γραπτή εργασία ή εργασίες
Τίτλος	Βενετοκρατούμενη Κρήτη. Εκκλησιαστική και Κοσμική Αρχιτεκτονική
Κωδικός	ΒΜΚ-ΒΑΡ XXX
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	<p>Το θέμα αφορά στην διερεύνηση της εκκλησιαστικής και κοσμικής αρχιτεκτονικής που αναπτύχθηκε στην Κρήτη κατά την περίοδο της Βενετοκρατίας (1211-1669). Η θεματική του σεμιναρίου κινείται σε δύο άξονες:</p> <p>Ο πρώτος αφορά στο ζήτημα της εμφάνισης της δυτικής εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής στην Κρήτη μέσα από συγκεκριμένα μνημεία (μονές καθολικών ταγμάτων, ιδιωτικά παρεκκλήσια) και της επίδραση της στην ορθόδοξη ναοδομία της υπαίθρου (13ος -16ος αι.). Ο δεύτερος εστιάζει στην κοσμική αρχιτεκτονική της Βενετοκρατίας, με έμφαση στην οχυρωματική, στην πολεοδομία και στη μορφολογία των αστικών κατοικιών αλλά και των επαρχιακών αγρεπαύλεων (15ος-16ος αι.).</p> <p>Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην κριτική ανάγνωση της βιβλιογραφίας, στην ερμηνεία της ιστορίας της έρευνας και στην ανάλυση της επιστημονικής μεθοδολογίας.</p> <p>Το σεμινάριο εμπλουτίζεται με τη διενέργεια εκπαιδευτικών εκδρομών στα αστικά κέντρα της Βενετοκρατίας αλλά και σε μεμονωμένα μνημεία της υπαίθρου του νησιού καθώς και με ομιλίες από εξειδικευμένους αρχαιολόγους και αρχιτέκτονες.</p>
Τρόπος αξιολόγησης	Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία ή εργασίες

Τίτλος	Βενετοκρατούμενη Κρήτη. Εκκλησιαστική και Κοσμική Αρχιτεκτονική
Κωδικός	ΒΜΚ-ΒΑΡ XXX
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	<p>Το θέμα αφορά στην διερεύνηση της εκκλησιαστικής και κοσμικής αρχιτεκτονικής που αναπτύχθηκε στην Κρήτη κατά την περίοδο της Βενετοκρατίας (1211-1669). Η θεματική του σεμιναρίου κινείται σε δύο άξονες:</p> <p>Ο πρώτος αφορά στο ζήτημα της εμφάνισης της δυτικής εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής στην Κρήτη μέσα από συγκεκριμένα μνημεία (μονές καθολικών ταγμάτων, ιδιωτικά παρεκκλήσια) και της επίδραση της στην ορθόδοξη ναοδομία της υπαίθρου (13ος -16ος αι.). Ο δεύτερος εστιάζει στην κοσμική αρχιτεκτονική της Βενετοκρατίας, με έμφαση στην οχυρωματική, στην πολεοδομία και στη μορφολογία των αστικών κατοικιών αλλά και των επαρχιακών αγρεπαύλεων (15ος-16ος αι.).</p> <p>Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην κριτική ανάγνωση της βιβλιογραφίας, στην ερμηνεία της ιστορίας της έρευνας και στην ανάλυση της επιστημονικής μεθοδολογίας.</p> <p>Το σεμινάριο εμπλουτίζεται με τη διενέργεια εκπαιδευτικών εκδρομών στα αστικά κέντρα της Βενετοκρατίας αλλά και σε μεμονωμένα μνημεία της υπαίθρου του νησιού καθώς και με ομιλίες από εξειδικευμένους αρχαιολόγους και αρχιτέκτονες.</p>
Τρόπος αξιολόγησης	Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία ή εργασίες

4) ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Τίτλος	Εικόνα και λόγος στη βυζαντινή λογοτεχνία
Κωδικός	ΒΜΚ-ΒΖΦ XXX
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	<p>Η σχέση εικόνας και λόγου στις βυζαντινές σπουδές προσφέρεται ιδιαίτερα ως ερευνητικός χώρος, σε συνάρτηση με την παραγόμενη έρευνα τις τελευταίες δεκαετίες σε αρκετές διαφορετικές κατευθύνσεις. Συγκεκριμένα, μπορούν να εντοπισθούν οι θεωρητικές απόψεις και η σχετική ορολογία σε ρητορικά κείμενα της Ύστερης Αρχαιότητας για τη σχέση εικόνας και λόγου, καθώς και η εφαρμογή τους στους συγγραφείς και τα κείμενα· να διερευνηθεί η πορεία στη σχέση εικόνας και λόγου σε ένα ευρύτερο πλαίσιο από αυτό της ρητορικής «έκφρασης» ως περιγραφής καθώς και η εξέλιξη της μέσα στο χριστιανικό κόσμο μέχρι τη θεμελίωση της αποδοχής της θεωρίας της εικόνας μετά την εικονομαχία· να μελετηθεί ο συνδυασμός εικόνας και λόγου μέσα από συγκεκριμένα γραμματειακά και λογοτεχνικά είδη (εικονολατρικά, τελετουργικά κείμενα, επιγράμματα, κ.ά.), και να κατανοηθεί το νέο πλαίσιο των αισθητικών αρχών που έχουν τεθεί.</p>
Τρόπος αξιολόγησης	Γραπτή εργασία ή εργασίες, συν προφορική παρουσίαση.

Τίτλος	Η βυζαντινή ποίηση
Κωδικός	ΒΜΚ-ΒΖΦ ΧΧΧ
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	<p>Στο παρόν σεμινάριο θα μελετήσουμε τον ποιητικό λόγο στο Βυζάντιο και τις πιο σημαντικές εκφράσεις του από τη μέση στην ύστερη περίοδο. Μέσα από το έργο σημαντικών ποιητών (Γρηγόριος Ναζιανζηνός, Ρωμανός Μελωδός, Γεώργιος Πισίδης, Ιωάννης Γεωμέτρης, Συμεών Νέος Θεολόγος, Ιωάννης Μαυρόπουλος, Μιχαήλ Ψελλός, Χριστόφορος Μυτιληναίος, Κωνσταντίνος Μανασσής, Θεόδωρος Πρόδρομος, κ.ά.) αλλά και ελάσσονες περιπτώσεις, λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο της ποιητικής παράδοσης στο Βυζάντιο, θα εξετασθούν βασικά ζητήματα για την ποίηση και τους εκπροσώπους της: ζητήματα που αφορούν τα παλαιότερα πρότυπα, την αρχαιότητα και τα ποιητικά είδη της, τις μετατοπίσεις της χριστιανικής περιόδου, την ορολογία και τις ποιητικές τεχνικές που συμβάδισαν με την παράδοση ή καινοτομούσαν, τη θέση του ποιητή σε κάθε εποχή, τις ποιητικές ανθολογίες, κ.ά.</p>
Τρόπος αξιολόγησης	Γραπτή εργασία ή εργασίες, συν προφορική παρουσίαση.
Τίτλος	Εκδοτική των κειμένων
Κωδικός	ΒΜΚ-ΒΖΦ ΧΧΧ
Τύπος	Κατ' επιλογήν Υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	<p>Το σεμινάριο έχει στόχο να διδάξει τους φοιτητές τους κανόνες και τη μέθοδο που ακολουθούμε για την έκδοση ενός κειμένου, από την απλή μεταγραφή του από το χειρόγραφο μέχρι την αποκατάστασή του σε φιλολογικά και τυπογραφικά τεκμηριωμένο κείμενο. Στηρίζεται στη μέθοδο της κριτικής των κειμένων (Textkritik) και τη στεμματική, και δίνει μέσα από ένα κείμενο -παράδειγμα και οδηγό- την εμπειρία της συλλογής των χειρογράφων (recensio codicum), της αντιβολής (collatio), της ταξινόμησης των χειρογράφων με βάση τα συνδεδεμένα λάθη, της επισήμανσης τυχόν φαινομένων συμφυρμών (contaminatio) και της πρότασης ενός στέμματος (stemma codicum) που αποδίδει σχηματικά την ιστορία του κειμένου. Σε δεύτερο χρόνο διδάσκει την κριτική των γραφών (την αξιοπιστία τους με βάση παλαιογραφικούς και γλωσσικούς κανόνες), και την επιλογή τους στο σώμα του κειμένου ή τον εξοβελισμό τους στο κριτικό υπόμνημα. Διδάσκει τέλος τις μορφές του κριτικού υπομνήματος (apparatus criticus) που συνοδεύει αυτές τις κριτικές εκδόσεις και του υπομνήματος πηγών του κειμένου (apparatus fontium).</p>
Τρόπος αξιολόγησης	προφορική παρουσίαση μέσα στην τάξη και γραπτή σεμιναριακή εργασία.

Τίτλος	Οι ψυχωφελείς διηγήσεις ως λογοτεχνία του φανταστικού
Κωδικός	ΒΜΚ-ΒΖΦ XXX
Τύπος	Κατ' επιλογήν Υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	<p>Το σεμινάριο έχει στόχο να εισαγάγει τους φοιτητές στο λογοτεχνικό είδος της διήγησης όπως το συναντούμε σε δύο λογοτεχνικές κατηγορίες: σε εκείνη των ψυχωφελών μοναστικών διηγήσεων και στις συλλογές των θαυμάτων. Με επιλεγμένες διηγήσεις από τις μεγάλες συλλογές που συστήνονται κατά την πρώιμη και μέση περίοδο του Βυζαντίου [Λαυσαϊκή Ιστορία, Ιστορία των Κατ' Αίγυπτον μοναχών, Λειμωνάριο του Ιωάννη Μόσχου, Διηγήσεις του Παύλου Μονεμβασίας] αλλά και από συλλογές θαυμάτων (ενδεικτικά: αγίας Θέκλας, αγίων Κύρου και Ιωάννη, αγίου Νικολάου, αγίου Θεοδώρου), οι φοιτητές αποκτούν εμπειρία της λογοτεχνικότητας των κειμένων αυτών και ιδιαίτερα της ποιότητάς τους ως λογοτεχνίας του φανταστικού με βάση κυρίως τα κριτήρια του θεωρητικού Tzvedan Todorov. Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ανάδειξη βυζαντινών διηγήσεων που δημιουργούν αρχετυπικές κατηγορίες του φανταστικού και συναφείς λογοτεχνικές παραδόσεις και σε μεταγενέστερες εποχές και λογοτεχνίες, όπως π.χ. μεταμορφώσεις γυναικών (βλ. Δεκαήμερο Βοκκαίου) ή τη σύναψη συμφωνίας με τον διάβολο (βλ. μύθο του Φάουστ), κ.ά.</p>
Τρόπος αξιολόγησης	προφορική παρουσίαση μέσα στην τάξη και γραπτή σεμιναριακή εργασία.

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΨΑΕ (μπορεί να επιλεγεί από μ.φ. και των τεσσάρων ειδικεύσεων/κατευθύνσεων)

Τίτλος	Εφαρμογές Μοντελοποίησης Γνώσης στην Ιστορική, Αρχαιολογική και Φιλολογική Έρευνα
Κωδικός	ΒΜΚ ΨΑΕ XXX
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	<p>Το σεμινάριο επικεντρώνεται στη χρήση των Γράφων Γνώσης (ΓΓ) ως εργαλείων για τη μελέτη, οργάνωση και ανάλυση των ιστορικών και αρχαιολογικών δεδομένων. Οι ΓΓ είναι ειδικές βάσεις δεδομένων που αποθηκεύουν τη γνώση σε μορφή αναγνώσιμη από υπολογιστές, επιτρέποντας τη σύνδεση εννοιών, γεγονότων, τοποθεσιών και χρονικών περιόδων μέσω σχέσεων. Όταν οι τεχνολογίες ΓΓ ενσωματώνονται στα Μεγάλα Γλωσσικά Μοντέλα (ΜΓΜ) βελτιώνουν σημαντικά την απόδοσή των ΜΓΜ (παροχή αξιόπιστων πληροφοριών, αντιμετώπιση των «παραισθήσεων»).</p> <p>Το σεμινάριο έχει στόχο να:</p> <ul style="list-style-type: none">• εξοικειώσει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες με τεχνολογίες αιχμής όπως οι Γράφοι Γνώσης, οι Οντολογίες, η Γενετική Τεχνητή Νοημοσύνη και τα Μεγάλα Γλωσσικά Μοντέλα.• οδηγήσει στην κατανόηση του γιατί και πώς οι τεχνολογίες αυτές μπορούν να χρησιμοποιηθούν, για να ενισχύσουν την έρευνα σε κείμενα και τέχνηρα.• καλλιεργήσει πρακτικές δεξιότητες για τη δημιουργία, χρήση και ανάλυση ΓΓ, με στόχο την καλύτερη οργάνωση και κατανόηση πολύπλοκων σχέσεων σε μεγάλα σύνολα ιστορικών και αρχαιολογικών δεδομένων.• προσφέρει διεπιστημονική προσέγγιση που συνδυάζει θεωρητική κατάρτιση και πρακτική εξάσκηση με πραγματικές μελέτες περίπτωσης.
Τρόπος αξιολόγησης	Γραπτή εργασία (ομαδική ή ατομική) και προφορική παρουσίαση.

Β. ΑΣΚΗΣΕΙΣ/ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

Τίτλος	Εργαστήριο βυζαντινής κεραμικής
Κωδικός	ΒΜΚ-ΒΑΡ XXX
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Δια ζώσης, υποχρεωτική παρακολούθηση 39 ωρών
Περιγραφή	Ο στόχος του εργαστηρίου είναι οι φοιτητές και φοιτήτριες να εξοικειωθούν με τις βασικές κατηγορίες της βυζαντινής κεραμικής. Μέσα από την καταγραφή πρωτογενούς υλικού που προέρχεται από τις πανεπιστημιακές ανασκαφές στην Ελεύθερνα, οι φοιτητές θα μάθουν να αναγνωρίζουν, να περιγράφουν και να χρονολογούν τις βασικές κατηγορίες βυζαντινής κεραμικής, εστιάζοντας σε ζητήματα τυπολογικά, παραγωγής και διακίνησης.
Τρόπος αξιολόγησης	Μικρές εργασίες
Τίτλος	Αρχαιολογική έρευνα πεδίου: πανεπιστημιακή ανασκαφή Ελεύθερνας
Κωδικός	ΒΜΚ-ΒΑΡ XXX
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Δια ζώσης, τουλάχιστον 2 εβδομάδες συμμετοχή σε έρευνα πεδίου
Περιγραφή	Στόχος του εργαστηρίου είναι η εξοικείωση των φοιτητών και φοιτητριών με τις βασικές έννοιες της ανασκαφικής μεθοδολογίας, της στρωματογραφίας, καθώς και της τεκμηρίωσης αρχαιολογικών καταλοίπων και κινητών ευρημάτων.
Τρόπος αξιολόγησης	Μικρές εργασίες
Τίτλος	Αρχαιολογία του τοπίου: μεθοδολογία και εργαλεία μελέτης
Κωδικός	ΒΜΚ-ΒΑΡ XXX
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Δια ζώσης/μεικτός τρόπος, υποχρεωτική παρακολούθηση 39 ωρών
Περιγραφή	Το εργαστήριο στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών και φοιτητριών με τις βασικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις και τα ερευνητικά εργαλεία της αρχαιολογίας του τοπίου. Ειδικότερα το εργαστήριο περιλαμβάνει τις εξής ενότητες: 1. χρήση ιστορικών φωτογραφιών, χαρτών και γραπτών πηγών 2. φωτοερμηνεία 3. ανασύσταση ιστορικών τρισδιάστατων ψηφιακών μοντέλων εδάφους 4. επεξεργασία σε γεωγραφικά συστήματα πληροφοριών (GIS).
Τρόπος αξιολόγησης	Μικρές εργασίες

Τίτλος	Εργαστήριο βυζαντινής ζωγραφικής
Κωδικός	ΒΜΚ-ΒΑΡ XXX
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Δια ζώσης/μεικτός τρόπος, υποχρεωτική παρακολούθηση 39 ωρών
Περιγραφή	<p>Το Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης έχει στην κατοχή του ένα πλούσιο φωτογραφικό αρχείο των μνημείων της μεσαιωνικής Κρήτης, κυρίως τοιχογραφημένων βυζαντινών εκκλησιών του νησιού. Οι φωτογραφίες αυτές, που αποτελούν πρωτότυπο υλικό, είναι μια πολύτιμη πηγή για τη γνωριμία με τη μνημειακή τέχνη του νησιού κατά την ύστερη μεσαιωνική περίοδο. Στο μάθημα οι συμμετέχοντες θα εξασκηθούν στην καταγραφή ναών ή άλλων κτηρίων της βενετικής περιόδου, την ανάλυση του εικονογραφικού προγράμματος τοιχογραφημένων ναών του νησιού, όπως επίσης, τέλος, την αναγνώριση, καταγραφή και περιγραφή των επιμέρους ζωγραφικών παραστάσεων.</p> <p>Ο στόχος του εργαστηρίου είναι οι φοιτητές και φοιτήτριες να εξοικειωθούν με τις βασικές έννοιες της βυζαντινής μνημειακής ζωγραφικής και να μάθουν να αναγνωρίζουν, να περιγράφουν και να χρονολογούν παραδείγματα βυζαντινής μνημειακής.</p>
Τρόπος αξιολόγησης	Μικρές εργασίες
Τίτλος	Αποτίμηση των αναστηλώσεων των Βυζαντινών και Μεσαιωνικών Μνημείων της Κρήτης
Κωδικός	ΒΜΚ-ΒΑΡ XXX
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Δια ζώσης, υποχρεωτική παρακολούθηση 39 ωρών
Περιγραφή	<p>Το εργαστήριο στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών με το υπόβαθρο της αναστήλωσης των Βυζαντινών και Μεσαιωνικών Μνημείων, έτσι ώστε οι ασκούμενοι αφενός μεν να μπορούν να διαχωρίσουν τις αυθεντικές κατασκευαστικές φάσεις από τις μεταγενέστερες επεμβάσεις αφετέρου να μπορούν να διακρίνουν τις αντιλήψεις που οδήγησαν σε συγκεκριμένες λύσει αποκατάστασης. Κατ' αυτόν τον τρόπο οι φοιτητές μπορούν να αποκτήσουν πρακτικές δεξιότητες που συμπληρώνουν τη θεωρητική τους κατάρτιση.</p> <p>Ειδικότερα το εργαστήριο περιλαμβάνει τις εξής ενότητες:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Χρήση μελετών αναστήλωσης με έμφαση στην αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης και την πρόταση αποκατάστασης.2. Διερεύνηση του αρχαιολογικού υλικού από φωτογραφικά αρχεία.3. Επιτόπιες ασκήσεις με έμφαση στην περιγραφή και στην αποτίμηση των τοιχοδομιών.
Τρόπος αξιολόγησης	Επιτόπια παρουσίαση και μικρές εργασίες

Τίτλος	Εφαρμογές αρχιτεκτονικού σχεδίου και φωτογραμμετρία
Κωδικός	ΒΜΚ-ΒΑΡ ΧΧΧ
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Δια ζώσης, υποχρεωτική παρακολούθηση 39 ωρών
Περιγραφή	Το εργαστήριο έχει στόχο την εμπάθυνση στην αρχιτεκτονική απόδοση μορφών, την κατανόηση της φωτογραμμετρίας ως τρόπου αποτύπωσης αντικειμένων (αρχαιολογικού υλικού και ευρημάτων) και την εισαγωγή στην σχεδίαση σε ψηφιακό περιβάλλον. Διδάσκεται η μέθοδος της φωτογραμμετρίας ως τεχνολογική μέθοδος αποτύπωσης μέσω εργαστηριακών ασκήσεων και ασκήσεων πεδίου. Παράλληλα, αναδεικνύονται οι ιδιότητες της ψηφιακής σχεδίασης, σε αντιδιαστολή με τη θεμελιώδη σημασία του σκίτσου και της γεωμετρίας στη σύλληψη και αναπαράσταση του χώρου.
Τρόπος αξιολόγησης	Επιτόπια παρουσίαση και μικρές εργασίες
Τίτλος	Ψηφιακές δεξιότητες και διαδικτυακά ερευνητικά εργαλεία στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες
Κωδικός	ΒΜΚ-ΕΜΧΧΧ
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	Η άσκηση έχει στόχο: να καταρτίσει τους/τις φοιτητές/τριες του ΔΠΜΣ στη χρήση μεθόδων αξιολόγησης και ελέγχου της αξιοπιστίας του διαδικτυακού περιεχομένου και στη χρήση διαδικτυακών επιστημονικών-ερευνητικών εργαλείων, όπως βιβλιογραφικές πλατφόρμες συλλογές εικόνων, μουσείων, ερευνητικών κέντρων κ.λπ. εφαρμογές ανοιχτής πρόσβασης για τη συλλογή, οργάνωση και δημιουργία βιβλιογραφιών οδηγοί σύνταξης βιβλιογραφίας & βιβλιογραφικών αναφορών κ.ά. Επίσης, να εξοικειώσει τους/τις φοιτητές/τριες με το πεδίο των ΨΑΕ και τους ποικίλους τρόπους δημιουργίας ψηφιακών δεδομένων (ψηφιοποίηση κειμένου με χρήση OCR & crowdsourcing, τρισδιάστατη ψηφιοποίηση αντικειμένων, ψηφιοποίηση οπτικοακουστικών πληροφοριών), άντλησης/εξόρυξης δεδομένων από έργα ΨΑΕ (διαδικτυακά αποθετήρια δεδομένων, διαδικτυακές σχεσιακές βάσεις δεδομένων, Web APIs, Web scraping), καθώς και με θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας (Πνευματικά δικαιώματα, Δημόσιος τομέας, Άδειες χρήσης - Συμβόλαια, Άδειες Creative Commons, Ανοικτή πρόσβαση & Ανοικτός κώδικας, Ορθή χρήση).
Τρόπος αξιολόγησης	Ασκήσεις στο πλαίσιο των εβδομαδιαίων παραδόσεων και τελική ανάθεση γραπτής εργασίας μέσω της πλατφόρμας ηλεκτρονικής μάθησης UoC-eLearn

Τίτλος	Χρήση Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών (GIS) και εφαρμογών γεωπληροφορικής, στην ιστορική και αρχαιολογική έρευνα
Κωδικός	ΒΜΚ-ΕΜΧΧΧ
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Διά ζώσης/Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	<p>Η άσκηση έχει στόχο την εξοικείωση σε βασικές γνώσεις γύρω από τις αρχές των Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών, σε συνδυασμό με την πρακτική εμπάθυνση τους στα επιστημονικά αντικείμενα του ΔΠΜΣ, με τη χρήση σύγχρονων πληροφοριακών μεθόδων και τεχνολογιών αιχμής. Βασικός σκοπός είναι να συμβάλλει στην προώθηση και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων, συνδυάζοντας την απαραίτητη βασική θεωρητική γνώση γύρω από την τεχνολογία λειτουργίας τους, με την πρακτική εξάσκηση στη χρήση εξειδικευμένου (ελεύθερου ή εμπορικού) λογισμικού.</p> <p>Ως αποτέλεσμα με την επιτυχή ολοκλήρωση της θα έχουμε:</p> <ul style="list-style-type: none">• θεωρητικές δυνατότητες χρήσης των ΣΓΠ ως τεχνικών βοηθημάτων• μεθοδολογίες απόκτησης, διαχείρισης και απεικόνισης της ιστορικής και αρχαιολογικής πληροφορίας στο χώρο,• βασικές διαδικασίες εισαγωγής, επεξεργασίας, ανάλυσης και παρουσίασης χωρικών δεδομένων με τη χρήση διαδεδωμένων GIS λογισμικών πακέτων και επιλεγμένων παραδειγμάτων εφαρμογής.
Τρόπος αξιολόγησης	Εργαστηριακές Ασκήσεις στο πλαίσιο των εβδομαδιαίων παραδόσεων και τελική ανάθεση γραπτής εργασίας
Τίτλος	Ροές εργασίας στην επεξεργασία κειμενικών δεδομένων με ποσοτικές μεθόδους: υποσχέσεις και περιορισμοί
Κωδικός	ΒΜΚ XXX
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	<p>Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στις σύγχρονες μεθόδους επεξεργασίας κειμενικών δεδομένων με τη βοήθεια της Τεχνητής Νοημοσύνης. Εστιάζει στην εξόρυξη και τον σημασιολογικό εμπλουτισμό των κειμένων μέσω τεχνικών, όπως η αναγνώριση οντοτήτων, η εξαγωγή σχέσεων και η αναγνώριση των κυρίων θεμάτων του κειμένου.</p> <p>Η εφαρμογή αυτών των τεχνικών επιτρέπει τη μετατροπή αδόμητων δεδομένων κειμένου σε δομημένη γνώση, διευκολύνοντας την ανάλυση, την αναζήτηση και την αξιοποίηση των πληροφοριών του κειμένου. Αυτό οδηγεί σε πιο ακριβή και σχετικά αποτελέσματα αναζήτησης καθώς και στη δημιουργία συνδεδεμένων δεδομένων που επιτρέπουν την εξαγωγή νέας γνώσης.</p> <p>Οι συμμετέχοντες/ουσες θα αποκτήσουν δεξιότητες στη χρήση Μεγάλων Γλωσσικών Μοντέλων, όπως ο σχεδιασμός και η βελτίωση προτροπών (prompt engineering & tuning), καθώς και στον προγραμματισμό με την υποστήριξη της Τεχνητής Νοημοσύνης. Οι γνώσεις και δεξιότητες που θα αποκτηθούν είναι θεμελιώδεις για τους ερευνητές/τις ερευνήτριες των ανθρωπιστικών επιστημών, καθώς τους/τις ενδυναμώνουν να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά σύγχρονα εργαλεία της Τεχνητής Νοημοσύνης που ενισχύουν την παραγωγικότητα και διευκολύνουν τη διαδικασία ανάπτυξης λογισμικού. Δεν απαιτείται προηγούμενη εμπειρία στον προγραμματισμό.</p>
Τρόπος αξιολόγησης	Εργασία (ατομικές και ομαδικές) και προφορική παρουσίαση.

Τίτλος	Μεσαιωνικά Λατινικά και Λατινική Παλαιογραφία Ι
Κωδικός	ΒΜΚ-ΙΜΧ ΧΧΧ
Τύπος	Άσκηση, κατ' επιλογήν υποχρεωτική
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	Η άσκηση έχει ως στόχο να εξοικειώσει τους φοιτητές με τα μεσαιωνικά λατινικά, απλούστερα της κλασικής εκδοχής της γλώσσας αυτής, τα οποία αποτελούν το μέσο έκφρασης όλων των πηγών της μεσαιωνικής ιστορίας ως τον 14ο αιώνα, όταν διευρύνεται η χρήση των καθομιλουμένων γλωσσών. Παράλληλα, αποσκοπεί στον να εισαγάγει τους φοιτητές στη μελέτη της ιστορίας της λατινικής γραφής και των πρώτων μεσαιωνικών κωδίκων. Τέλος, η άσκηση στοχεύει στο να εφοδιάσει τους φοιτητές με τα εργαλεία που θα τους επιτρέψουν να προσεγγίσουν και να διαβάσουν χειρόγραφες πηγές, ξεκινώντας από τις καλλιγραφικές γραφές των κωδίκων της περιόδου από τον 4ο ως τον 9ο αιώνα.
Τρόπος αξιολόγησης	Δύο μικρές γραπτές ασκήσεις στη διάρκεια του εξαμήνου, τελική γραπτή εξέταση
Τίτλος	Μεσαιωνικά Λατινικά και Λατινική Παλαιογραφία ΙΙ
Κωδικός	ΒΜΚ-ΙΜΧ ΧΧΧ
Τύπος	Άσκηση, κατ' επιλογήν υποχρεωτική
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	Η άσκηση αποτελεί συνέχεια της προηγούμενης. Έχει σκοπό την περαιτέρω εξοικείωση με τα μεσαιωνικά λατινικά και τη μελέτη της μεσαιωνικής λατινικής γραφής κατά την περίοδο της ωριμότητας από τον 9ο αιώνα ως την εφεύρεση της τυπογραφίας. Σημαντικοί σταθμοί είναι η επικράτηση της καρολίδειας μικρογράμματης, η διάδοση της γοθτικής, η εμφάνιση της ουμανιστικής, η παράλληλη εξέλιξη των καλλιγραφικών γραφών των κωδίκων και των επισευρμένων που χρησιμοποιούνταν στη διοίκηση και την καθημερινή ζωή. Θα μελετηθούν αντιπροσωπευτικά δείγματα όλων αυτών των τύπων.
Τρόπος αξιολόγησης	Δύο μικρές γραπτές ασκήσεις στη διάρκεια του εξαμήνου, τελική γραπτή εξέταση
Τίτλος	Ελληνική παλαιογραφία
Κωδικός	ΒΜΚ-ΒΖΦ ΧΧΧ
Τύπος	Κατ' επιλογήν Υποχρεωτική
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	Η άσκηση έχει στόχο να διδάξει τους φοιτητές την ιστορία της ελληνικής γραφής από τη λεγόμενη βιβλική μεγαλογράμματη του 4ου περίπου αιώνα μ.Χ. μέχρι και τις γραφές του 16ου και 17ου αι. και τις ουμανιστικές γραφές των πρώτων εντύπων (π.χ. Άγγελου Βεργίκιου), και να τους ασκήσει στην ανάγνωση διαφόρων τύπων γραφής: από τους διάφορους τύπους μεγαλογράμματης, στην αμιγή μικρογράμματη του 9ου αι., στους διάφορους τύπους μεικτής μικρογράμματης του 10ου -11ου αι., στις φιλολογικές γραφές της κομνηνίας και παλαιολόγιας περιόδου, και στις γραφές των Κρητών κωδικογράφων του 15ου και 16ου αι. Οι φοιτητές ασκούνται στην αναγνώριση των γραμμάτων, στο χωρισμό των λέξεων της συνεχούς επισευρμένης γραφής των χειρογράφων, στην αποκατάσταση των βραχυγραφιών, των συμπλεγμάτων των γραμμάτων, και την αποκρυπτογράφηση κρυπτικών συμβόλων, καθώς και σε πλήθος ιδιαιτεροτήτων που συναντούμε στις συνήθειες των γραφών (βιβλιογραφικά σημειώματα, υπολογισμό ημερομηνίας έτους κόσμου (annus mundi) σε έτος Χριστού) κλπ.)

Τρόπος αξιολόγησης	γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου
Τίτλος	Βυζαντινή επιγραφική
Κωδικός	ΒΜΚ-ΒΖΦ XXX
Τύπος	Άσκηση, κατ' επιλογήν υποχρεωτική
Τρόπος διδασκαλίας	Διά ζώσης/Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	<p>Ο γενικότερος στόχος του μαθήματος είναι η εισαγωγή στη βυζαντινή επιγραφική και σε ζητήματα που αφορούν την εξέλιξή της κατά τη βυζαντινή περίοδο. Ξεκινώντας από τη σύγχρονη βιβλιογραφία, αφ' ενός οι συμμετέχοντες θα εξασκηθούν στη μεταγραφή, ανάγνωση και κατηγοριοποίηση δημοσιευμένων και αδημοσίευτων επιγραφών. Αφ' ετέρου θα δοθεί έμφαση σε ειδικότερα θέματα για τη μορφή και τα είδη της γραφής, το περιεχόμενο και τα σωζόμενα υλικά κατάλοιπα ανά περίοδο, την ορθογραφία, την ιστορική, παιδευτική και λογοτεχνική αξία και ερμηνευτική συγκεκριμένων επιγραφών, καθώς και τις υπάρχουσες ή εν δυνάμει συλλογές επιγραφών από το Βυζάντιο, ή άλλες διάδοχες κρατικές οντότητες (όπως την Κρήτη της βενετοκρατίας, εν μέρει και υπό τη σφαίρα επιρροής του Βυζαντίου) και το λεγόμενο μετά-Βυζάντιο.</p>
Τρόπος αξιολόγησης	Γραπτή εργασία ή εργασίες, συν προφορική παρουσίαση.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ρέθυμνο, 8 Απριλίου 2026

Ο Πρύτανης

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΝΤΑΚΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αιτήματος στην ηλεκτρονική διεύθυνση **feksales@et.gr**.
- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας στην ηλεκτρονική διεύθυνση **feksales@et.gr**.
 - Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €.
 - Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.
 - Υπάρχει δυνατότητα ετήσιας συνδρομής οποιουδήποτε τεύχους σε έντυπη μορφή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

- A.** Αποστολή των εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση **https://eservices.et.gr**. Σχετικές εγκύκλιοι και οδηγίες στην ηλεκτρονική διεύθυνση του Εθνικού Τυπογραφείου (**www.et.gr**) στη διαδρομή **Ανακοινώσεις → Εγκύκλιοι**.
- B.** Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

• Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: **Καποδιστρίου 34, 10432 Αθήνα**

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000

Ιστότοπος: **www.et.gr**

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

Αποστολή εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση
https://eservices.et.gr

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γραφείο 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβή Δημοσιευτέας Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα έως και Παρασκευή: 8:00 - 13:30

